

Voorlopige agenda van de commissie Financiën en Veiligheid van 13 december 2006

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Financiën en Veiligheid

Datum: woensdag 13 december 2006
Aanvang: 20:00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: J.A. Marion
Griffier: M. Kest

A. A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Mededelingen voorzitter/portefeuillehouders

A.2. Vaststelling agenda

[Agenda raadscl. Financiën en Veiligheid 13 december 2006](#) (pdf)

[Verslag raadscl. Financiën en Veiligheid 13 december 2006](#) (pdf)

A.3. Conformstukken

[Raadsvoorstel - Tussentijdse resultaatbestemming 2006](#) (pdf)

[Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen \(VGR 2006- II en Eindejaars\)](#) (pdf)

[Raadsvoorstel - Wijziging Financiële verordening](#) (pdf)

[Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005](#) (pdf)

[Raadsvoorstel - Evaluatie rapport 'Op OOG-hoogte'](#) (pdf)

A.4. Rondvraag

B. B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Managementletter gemeente Groningen: Interim-controle accountant met een reactie daarop van het college in Collegebrief d.d. 30 november

B.2. Raadsvoorstel Belastingtarieven 2007

Raadsvoorstel OZB-tarieven 2007

[Raadsvoorstel - Belastingtarieven 2007](#) (pdf)

[Raadsvoorstel - OZB-tarieven 2007](#) (pdf)

B.3. Raadsvoorstel Kadernota herijking weerstandsvermogen & risicomanagement met Collegebrief d.d. 30 november en Onderzoek weerstandsvermogen door de accountant

[Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement](#) (pdf)

commissie Financiën en Veiligheid - woensdag 13 december 2006

- B.4.** Brief d.d. 8 november van burgemeester Wallage inzake Afhandelingstermijnen bezwaarschriften
(Op verzoek van de D66-fractie)

C. C. HUISHOUELIJK DEEL

- C.1.** Vaststelling LTA en lijst moties en toezeggingen
- C.2.** Lijst van ingekomen stukken en stukken ter kennisname
- C.3.** Vaststelling verslag d.d. 21 november 2006

Agenda raadsce. Financiën en Veiligheid 13 december 2006

RAADSCOMMISSIE Financiën en Veiligheid

Concept-agenda: F&V nr. 06/11
Datum: 13 december 2006
Tijd: 20:00-22:30 uur
Plaats: Oude raadzaal
Voorzitter: Dhr. J.A. Marion
Commissiegriffier: M. Kest ☎ 367 7726
E-mail: martijn.kest@griffie.groningen.nl

A. ALGEMEEN DEEL

- A.1. Mededelingen voorzitter/portefeuillehouders
- A.2. Vaststelling agenda
- A.3. Conformstukken:
 - Raadsvoorstel *Tussentijdse resultaatbestemming 2006*
 - Raadsvoorstel *Begrotingswijzigingen*
 - Raadsvoorstel *Wijziging financiële verordening*
 - Raadsvoorstel *Verantwoording GSB-III jaarschijf 2005*
 - Raadsvoorstel *Evaluatierapport "Op OOG-Hoogte"*
- A.4. Rondvraag

B. INHOUDELIJK DEEL

- B.1. *Managementletter gemeente Groningen: Interim-controle accountant met een reactie daarop van het college in Collegebrief d.d. 30 november*
- B.2. Raadsvoorstel *Belastingtarieven 2007*
Raadsvoorstel *OZB-tarieven 2007*
- B.3. Raadsvoorstel *Kadernota herijking weerstandsvermogen & risicomanagement met Collegebrief d.d. 30 november en Onderzoek weerstandsvermogen door de accountant*
- B.4. Brief d.d. 8 november van burgemeester Wallage inzake *Afhandelingstermijnen bezwaarschriften (Op verzoek van de D66-fractie)*

C. HUISHOUDELIJK DEEL

- C.1. Vaststelling LTA en lijst moties en toezeggingen
- C.2. Lijst van ingekomen stukken en stukken ter kennisname
- C.3. Vaststelling verslag d.d. 21 november 2006

Verslag raadsclie. Financiën en Veiligheid 13 december 2006

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

FV nr.: 06/11
Datum: 13 december 2006
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20:00 – 22:30 uur

Aanwezig:

Dhr. M. Marion (voorzitter), dhr. M. Baldew (PvdA), dhr. R. Kouwenhoven (VVD), dhr. A. Prins (PvdA), mw. F. Slors (PvdA), dhr. B. Koops (CDA), dhr. D. de Jong (ChristenUnie), mw. R. Rademaker (SP), dhr. F. van Leeuwen (Student en Stad), dhr. D. de Haan (GL), mw. L. Voortman (GL), dhr. E. Van der Wilt (D66), wethouder K. Dekker, burgemeester Wallage, dhr. D. Vrieling (griffier), dhr. M. Kest (commissiegriffier)

A.1. Opening/Medelingen

A.2. Vaststelling agenda

Het conformstuk *Verantwoording GSB-III* wordt als ingekomen stuk behandeld.
Agendapunt B.4. wordt in januari samen met het initiatiefvoorstel behandeld en nu afgevoerd van de agenda.

A.3. Conformstuk raadsvoorstel Tussentijds resultaatbestemming 2006

Het voorstel gaat conform naar de raadsvergadering van 20 december.

A.3. Conformstuk raadsvoorstel Begrotingswijzigingen

Het voorstel gaat conform naar de raadsvergadering van 20 december.

A.3. Conformstuk raadsvoorstel Wijziging financiële verordening

Dhr. Koops zegt dat een verlenging van de afschrijvingstermijn van computers volgens de verordening niet is toegestaan. Bovendien zou, kijkend naar de economische levensduur, de afschrijvingstermijn eerder verkórt moeten worden.

Wethouder Dekker zegt dat de afschrijvingstermijn veranderd mag worden, maar dat we dan de verordening wel moeten aanpassen. De economische levensduur van een pc is volgens haar zeker vier jaar.

Het voorstel gaat conform naar de raadsvergadering van 20 december.

A.3. Conformstuk raadsvoorstel Evaluatierapport "Op OOG-Hoogte"

Dhr. Kouwenhoven wil in het nog op te stellen raadsvoorstel aandacht voor de mogelijke concurrentievervalsing door subsidiering van OOG. Ook moet er iets gezegd worden over de journalistieke onafhankelijkheid bij financiële afhankelijkheid.

Dhr. De Jong sluit zich aan bij de VVD. De ChristenUnie vraagt het college in het komende voorstel aan te geven welke aanbevelingen voor de gemeente van belang zijn.

Burgemeester Wallage merkt op dat de (on)afhankelijkheid bij subsidiering geldt voor de hele publieke omroep en niet alleen voor OOG. Het is de bedoeling in te stemmen met die aanbevelingen die betrekking hebben op de relatie tussen de gemeente en de omroep. In de raadsvoordracht die volgt over de subsidieverlening zal aandacht worden gegeven aan de opmerkingen van de raadscommissie.

Het voorstel gaat conform naar de raadsvergadering van 20 december.

A.4. Rondvraag

Dhr. Koops heeft een aantal vragen naar aanleiding van een collegebrief over studentenhuisvesting. Hij wil een verslag krijgen van een bijeenkomst flankerend beleid huisvesting. Ook wil hij worden geïnformeerd over de toegenomen klachten aan de Kraneweg en de Parkweg. Het CDA vraagt of toegenomen overlast voor het college een reden is om het beleid aan te passen. Wat gaat het college doen als zou blijken dat de met politiek en OM gemaakte afspraken niet werken? Heeft de gevoerde campagne om overlast terug te dringen voldoende effect? En kan de raad het protocol geluidsoverlast krijgen?

Verslag raadsie. Financiën en Veiligheid 13 december 2006

Dhr. Kouwenhoven is aangenaam verrast door het manifest Open Source, open standaarden dat de gemeente heeft ondertekend. Hij wil daar meer informatie over dan hij via de media heeft gekregen.

Op verzoek van het CDA wordt de brief van 7 december over studentenhuisvesting geagendeerd voor een volgende vergadering. De fractie hoeft geen bespreekpunten aan te leveren bij de overige fractie; de vragen zijn immers vanavond al gesteld.

Burgemeester Wallace zal ervoor zorgen dat de politie bij die bespreking aanwezig is.
Wethouder Dekker zal de commissie extra informatie over het convenant toesturen.

B.1. Managementletter gemeente Groningen: Interim-controle accountant

Dhr. Ellermeijer (accountant) zegt dat veel dingen in control zijn maar dat er ook verbeteringen mogelijk zijn. De basis is op orde. Een strakkere concernsturing zou op bepaalde onderdelen gewenst zijn, bijvoorbeeld op het rechtmatigheidsbeheer. De juridische control kan versterkt worden.

Dhr. Baldew is blij te lezen dat we in algemene zin in control zijn. De accountant heeft over meer bevindingen gerapporteerd dan het college heeft opgenomen in de tweede voortgangsrapportage 2006. De PvdA vraagt wanneer er een follow up over deze bevindingen komt. Concernsturing moet op essentiële onderdelen versterkt worden. Het college moet met een integraal plan van aanpak komen ter versterking van de concernsturing. Kan de wethouder garanderen dat de gemeente voor 2006 een goedkeurende verklaring ten aanzien van rechtmatigheid krijgt? Is de analyse voor de concernbrede inkoop op tijd klaar? Op welke termijn wordt het onderzoek naar diverse uitbetaalde kostenvergoedingen uitgevoerd?

Dhr. Koops sluit zijn aan bij de PvdA. Het CDA vraagt ook naar de concernbrede inkoop. Ten aanzien van SISA lijkt de reactie van het college niet helemaal te sporen met de aanbeveling van de accountant. Klopt dat? Er wordt aangekondigd dat er een calamiteitenplan wordt opgesteld. Wanneer wordt dat geïmplementeerd?

Dhr. Kouwenhoven verbaast zich erover dat ten aanzien van de inkoopfunctie de accountant weer een analyse niet heeft ontvangen. De VVD vraagt een toelichting op wat de accountant had willen krijgen maar niet heeft gekregen. Vorig jaar was er een aanbeveling gedaan ten aanzien van de beheersing van de grondexploitatie. Nu wordt dezelfde aanbeveling opnieuw gedaan. Is er dan wel iets gebeurd? Een vraag is hoe we omgaan met het normenkader ten aanzien van de goedkeuringstoleranties. Die is op 1 % gezet maar er is aangegeven dat het wellicht lager moet en de VVD is daar een voorstander van omdat dan eerder wordt gerapporteerd bij afwijkingen. Waarom wordt er niet tussentijds afgesloten terwijl in het verleden is aangegeven dat we dat maandelijks zouden kunnen doen? De VVD vraagt of het college een keer schriftelijk wil rapporteren over hoe we omgaan met onderlinge dienstverlening, de shared service.

Dhr. De Jong vindt dat de interne controle niet afhankelijk mag zijn van de invulling van vacatures. De ChristenUnie vraagt in hoeverre er op de werkplek werk wordt gemaakt van het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik. Wanneer wordt werk gemaakt van de verscherpte interne controle op subsidieverstrekkingen? Wat is de stand van zaken rond tussentijdse afsluitingen? Tot slot vraagt de CU hoe het college ervoor zorgt dat de ICT zodanig op orde is dat er bijvoorbeeld geen problemen komen met de OZB. En is het CIO op niveau?

Mw. Rademaker zegt dat in de managementletter wordt geconstateerd dat de interne controleplannen niet volledig zijn. De SP vraagt de wethouder op deze constatering in te gaan. Daarnaast vraagt de SP of de raad door de SISA-regeling beter wordt geïnformeerd.

Mw. Voortman wil weten hoe het college sturing geeft aan de follow up van bevindingen bij de diensten. Ook is GroenLinks benieuwd naar het antwoord op de vraag van de VVD over de meldingstolerantie.

Van Leeuwen is in algemene zin benieuwd naar waarom bepaalde aanbevelingen van de accountant niet worden opgevolgd. Student en Stad wil dat er op korte termijn een aanpak komt van een betere concernsturing.

Dhr. Van der Wilt vraagt ook naar wat het college daaraan wil gaan doen. Wil het college naar een concerngestuurde planning en control of wil het in bepaalde gevallen de regie aan de diensten laten? Ook D66 sluit zich aan bij de vraag van de VVD over de tolerantiegrens; die kan scherper gesteld. Waarom heeft niet elke dienst zijn halfjaarlijkse rechtmatigheidscontrole op tijd ingeleverd? En dat geldt ook voor de uitgebreide analyse over 2005; wanneer is die er wel?

Wethouder Dekker vindt dat we het in Groningen goed voor elkaar hebben; de opmerkingen van de accountant gaan over steeds diepere zaken. We zijn in control en dat is goed, maar we kunnen niet alles tegelijk doen. We hebben voor bijna de hele organisatie een beeld van hoe we er voor staan met betrekking tot rechtmatigheid. Het college verwacht een goedkeurende verklaring maar kan niets garanderen. Vanwege de effectiviteit moeten we niet alles centraal willen sturen. De organisatie heeft de afgelopen jaren op een aantal plekken echt last gehad van openstaande vacatures en een gebrek aan kwaliteit. Het college wil meer concernsturing, maar wel met mate. In april kan de raad een bedrijfsvoeringsplan verwachten. Het college wil efficiënt en effectief inkopen. Maar dan moet je wel eerst een beeld hebben van wat je inkoop. En dat beeld is er nu grotendeels. Dus kan nu ook

Verslag raadsie. Financiën en Veiligheid 13 december 2006

bekeken worden op welke clusters er gezamenlijk ingekocht kan worden en op welke onderdelen we dat niet willen. Het gaat erom dat we er zicht op krijgen en dat begint steeds meer vorm te krijgen. Overigens leidt openbaar aanbesteden niet altijd tot een effectievere en efficiëntere bedrijfsvoering. De gemeente doet heel veel aan het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik. We komen tot redelijke kwartaalrapportages, maar dat kan nog beter. We worden niet wijzer van SISA. Het CIO functioneert redelijk goed. De onderlinge dienstverlening komt terug in het bedrijfsvoeringsplan. De wethouder komt schriftelijk terug op de vraag van de PvdA over het onderzoek naar onkostenvergoedingen.

Dhr. Ellermeyer zegt dat de accountant toch behoorlijk hecht aan een concernbrede inkoopanalyse omdat daarmee de belangrijkste rechtmatigheidsrisico's in beeld komen. De preventieve toetsing is van belang om de risico's voor de gemeente te beperken; het gebeurt steeds vaker dat de nummer twee, aan wie niet is gegund, naar de rechter stapt omdat er iets niet helemaal goed is gegaan in de aanbestedingsprocedure. Er is een heel klein aantal gemeenten dat een andere goedkeuringstolerantie heeft dan 1 %. Misschien zou het goed zijn als de accountantsverklaringen in Nederland een vergelijkbaar zekerheidsniveau hebben, dus dat er een standaard wordt gesteld.

Dhr. Bouman (accountant) zegt dat de grondexploitatie scherp in de gaten wordt gehouden; er is veel vooruitgang. Iets meer sturing op de follow up van bevindingen zou goed zijn.

B.2. Raadsvoorstel Belastingtarieven 2007 en Raadsvoorstel OZB-tarieven 2007

Dhr. De Jong zegt dat de ChristenUnie erg ongelukkig blijft met de verhoging van de begrafenisrechten. De gemeente Groningen brengt naar buiten dat de OZB-tarieven worden verlaagd maar dat is niet het geval; gemiddeld betalen burgers meer.

Wethouder Dekker zegt dat er een fout staat in de nota Belastingtarieven: de marktgeden gaan niet met 12 % omhoog maar met 0,6 %. Voor de raadsvergadering krijgt de raad een brief daarover.

Dhr. Koops zegt dat het CDA ook niet geheel gelukkig is met de begrafenistarieven, maar er wel mee instemt.

Dhr. Van Leeuwen is blij met de terughoudendheid in de verhoging van de OZB-tarieven. Over de marktтарieven vraagt SenS of de 100 % kostendekkendheid nu wordt losgelaten.

Dhr. Van der Wilt heeft een vraag over de uitvoering van de heffing van gemeentelijke belastingen bij studentenhuizen. Nu wordt de oudste bewoner aangeslagen en die moet vervolgens het resterend bedrag bij de overige bewoners innen. In niet alle studentenhuizen zijn de bewoners even close; soms is het moeilijk voor de aangeslagen persoon om zijn geld terug te krijgen. Kan de gemeente niet wat meer servicegericht zijn door bijvoorbeeld de belastingen via de eigenaar van het pand te heffen?

Dhr. De Haan is blij dat bij de afvalstoffenheffing de verschillen in kosten voor verschillende huishoudensgroottes groter worden. Dat doet recht aan de hoeveelheid afval die mensen aanbieden. GroenLinks vraagt voor 2008 om een verdere differentiatie.

Dhr. Van Leeuwen zegt dat dit geen impuls is voor mensen om minder afval te produceren en vraagt waarom GL niet pleit voor werkelijke differentiatie.

Dhr. De Haan antwoordt dat hij dat niet doet omdat daarvoor in deze raad geen meerderheid is. GroenLinks vindt dat we de marktloop op de een of andere manier hun daadwerkelijke energieverbruik in rekening moeten kunnen brengen.

Mw. Rademaker is blij met de lagere kosten voor marktloop. Wat gaat het college doen met de korting door het rijk uit het algemeen fonds?

Mw. Slors sluit zich aan bij dhr. De Jong over communicatie: iets minder verhogen is iets anders dan verlagen.

Dhr. Kouwenhoven vraagt of de reinigingsrechten nu meer dan 100 % kostendekkend zijn.

Wethouder Dekker zegt dat de gemeente de tarieven wel degelijk verlaagt. De waarde van de woningen stijgt en mensen betalen toch niet meer OZB. Er zijn een heleboel gemeenten die hun tarief gewoon op hetzelfde niveau hebben laten staan. De mindere rijksuitkering kan niet worden gecompenseerd door een verhoging van tarieven en wordt dus meegenomen in de bezuinigingsoperatie. Voor studenten die huren bij een corporatie is de inning van de afvalstoffenheffing geregeld, na de vergadering kan D66 bij een ambtenaar die nu op de publieke tribune zit, navragen hoe het zit met studenten die huren van particulieren.

Dhr. De Jong wil dat wel de hele commissie een antwoord krijgt op deze vraag: mondeling of schriftelijk.

Het raadsvoorstel gaat conform naar de raadsvergadering van 20 december.

B.3. Raadsvoorstel Kadernota herijking weerstandsvermogen & risicomangement

Dhr. Baldew ondersteunt de lijn van het college om de stille reserves te betrekken bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. Maar de PvdA wil dat het college ook de contante waarde van de post onvoorzien erin betreft. Die is geschat op 10 mln. euro en daarmee kan je een hoop risico's afdekken. Wanneer komt er een plan van aanpak risicomangement? Valt dat samen met het toegezegde plan bedrijfsvoering? Waarom wil het

Verslag raadsie. Financiën en Veiligheid 13 december 2006

college uitgaan van een kans van 90 % in plaats van 75 % dat alle risico's zich gelijktijdig voordoen? Is dat reëel? En hoe vertellen we de burger dat?

Dhr. Koops vindt dat we daar eerst maar van moeten uitgaan; volgend jaar zien we verder. 90 % is nu een goed uitgangspunt. Waarom wordt de post onvoorzien twee keer meegenomen?

Dhr. Van Leeuwen is blij met de 90 %. Er is nu teveel onzekerheid om van 75 % uit te gaan.

Dhr. Baldew vindt dat er dan nu teveel geld onnodig op de plank blijft liggen.

Dhr. Van Leeuwen wil graag dat het risicomanagement wordt uitgebouwd. Ook SenS is benieuwd wanneer de raad meer hoort over de stille activa.

Dhr. Kouwenhoven vindt de kadernota prima. Maar er is een tekort. De VVD is niet blij met het betrekken van de stille reserves in de oplossing.

Dhr. De Jong vindt deze nota prima. Over het tekort zullen we het hebben.

Mw. Voortman is tevreden met de nota. GroenLinks vindt alleen dat er geen goede onderbouwing is van waarom we uit moeten gaan van 90 %. Hebben steden die nu werken met 75 % de risico's beter in beeld?

Zonder onderbouwing is het moeilijk een waarschijnlijkheidsfactor vast te stellen maar vooralsnog heeft GroenLinks het gevoel dat we te hoog zitten. We moeten niet teveel geld wegstoppen in reserves.

Mw. Rademaker sluit zich aan bij de woorden van GroenLinks. Het waarschijnlijkheidsrisico is moeilijk in te schatten, het schakelen van 75 naar 90 % ligt voor de SP niet voor de hand.

Dhr. Van der Wilt is blij met deze nota waarin is ingegaan op de wensen van de raad. D66 wil weten hoe het gat gedicht gaat worden. Welke consequenties heeft het opnemen van de stille reserves voor het weerstandsvermogen?

Wethouder Dekker vindt dat we niet eerst naar de uitkomst moeten kijken om vervolgens op grond daarvan ons normenkader vast te stellen. Zo moet je niet omgaan met je reservepositie. De wethouder gaat niet onder de 90 % zitten. De uitkomst is nu niet interessant. In heel Nederland is de manier waarop we omgaan met risicomanagement relatief nieuw en dus moeten we voorzichtig zijn. Dit college gaat niet volgend jaar corrigeren, dat kan een nieuw college na 2010 doen. Scherp begroten heeft niets te maken met je risicoprofiel. Dit college wil nu geen risico lopen en riskeren plotseling met een gat in de begroting te zitten. Daarom beginnen we met 90 %. De post onvoorzien wordt twee keer opgenomen omdat ook structurele risico's maar twee jaar meemenen.

Dhr. Ellermeijer zegt dat we te weinig ervaringscijfers hebben en te kort bezig zijn om te weten hoe hoog of laag we kunnen gaan zitten. Daarom is het beter een wat hoger percentage te hanteren, maar of dat nou 85 of 90 % moet zijn?

Het voorstel gaat als discussiestuk naar de raad van 20 december.

C.1. LTA en lijst van moties en toezeggingen

Het stuk *Vervolgtraject ex-gedetineerden* gaat naar de commissie O&W.

Dhr. Kouwenhoven vraagt naar de toezegging over het in algemene dienst aannemen van de medewerkers.

Wethouder Dekker zegt dat ze de commissie in april verder informeert.

De LTA en lijst van moties en toezeggingen worden vastgesteld.

C.2. Lijst van ingekomen stukken en stukken voor kennisname

Dhr. Kouwenhoven merkt over GSB-III op dat deze nota zegt dat het niet halen van de bouwproductie financiële gevolgen heeft voor de hoogte van de BLS en niet voor ISV-II. Over wat voor risico hebben we het? En in hoeverre zijn er andere risico's die we nog niet gezien hebben?

De wethouder komt hier nader op terug.

De lijst wordt vastgesteld.

C.3. Vaststelling van het verslag van 21 november 2006

Het verslag wordt vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 22:07 uur.

Toezeggingen:

Wethouder Dekker komt schriftelijk terug op de vraag van de PvdA over het onderzoek naar onkostenvergoedingen.

Raadsvoorstel - Tussentijdse resultaatbestemming 2006

COMMISSIE FINANCIËN & VEILIGHEID

griffier van de raadscommissie
martijn.kest@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7726

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 13 december 2006

onderwerp: Tussentijdse resultaatbestemming 2006

Tussentijdse resultaatbestemming 2006

Aan de raad,

Inleiding

Wij stellen u evenals vorig jaar voor om een aantal resultaten van het boekjaar 2006 tussentijds te bestemmen. Wij verwachten namelijk in 2007 nog uitgaven uit deze budgetten te doen vóór de vaststelling van de jaarrekening 2006 en met het oog op de rechtmatigheid van deze uitgaven is hiervoor een raadsbesluit noodzakelijk.

Tussentijdse resultaatbestemming

De voorgestelde budgetten zijn reeds beschikbaar gestelde incidentele middelen. Deze middelen zijn niet volledig in 2006 besteed, door een opgetreden vertraging in de uitvoering en/of omdat de uitvoering van de projecten over de jaargrens heen loopt. De hier voorgestelde tussentijds bestemde resultaten blijven zichtbaar in de jaarrekening 2006.

Criteria

De overheveling van (restand)budgetten met een tussentijdse resultaatbestemming is een uitzondering op de regel. Normaliter wordt het resultaat bij de jaarrekening bepaald en vervolgens bestemd. Alleen de budgetten waarvan overheveling strikt noodzakelijk is vanuit rechtmatigheidsperspectief en waarvan de originele bestemming niet wijzigt, komen in aanmerking.

De volgende criteria zijn van toepassing op de voorstellen:

1. alleen incidentele budgetten, dus geen meerjarige budgetten komen in aanmerking;
2. er is een minimumgrens van 45.000;
3. een duidelijke argumentatie waarom het budget niet in 2006 is gebruikt;
4. goede motivatie waarvoor het budget in de periode januari t/m april 2007 nodig is.

Raadsvoorstel - Tussentijdse resultaatbestemming 2006

Voorstel tussentijdse resultaatbestemmingen 2006

De verschillende diensten van de gemeente Groningen hebben voorstellen aangereikt voor de tussentijdse resultaatbestemming. Hieronder een overzicht. De aangegeven nummering correspondeert met de bijlage, waarin een nadere toelichting op de voorstellen wordt gegeven.

nr.	dienst	omschrijving	bedrag
1	bsd	WMO-invoering	75.000
2	dia	project herziening ict	175.000
3	ocsw	ek voetbal <21jaar	475.000
4		jabalya	65.000
5	roez	winkelcentum overwiningsplein	250.000
6		investeringbijdrage programma fysiek	1.845.000
7		stimulering woningbouw	153.000
8		actualisering bestemmingplannen	70.000
9	sozawe	organisatieontwikkeling	110.000
totaal			3.218.000

Besluit

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor:

1. de tussentijdse resultaatbestemming 2006 vast te stellen.

Burgermeester en wethouders
van Groningen,

De Burgermeester,

Jacq. Wallage

De Secretaris,

H.P. Bakker

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

COMMISSIE FINANCIËN & VEILIGHEID

griffier van de raadscommissie
martijn.kest@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7726

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 13 december 2006

onderwerp: Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

Begrotingswijzigingen (VGR 2006-II en Eindejaars)

Groningen, november 2006.

Aan de raad.

1. Inleiding

Zoals gebruikelijk leggen wij u aan het einde van het jaar een aantal begrotingswijzigingen voor. Deze vloeien in de eerste plaats voort uit in de afgelopen maanden door uw raad genomen besluiten en uit de financiële effecten die in Voortgangsrapportage 2006-II staan vermeld. Al deze wijzigingen, in totaliteit 34 stuks, betreffen verschuivingen tussen de door u vastgestelde productgroepen in de gemeentebegroting 2006. Het gaat bij deze begrotingswijzigingen, die in paragraaf 2 nader worden toegelicht, vooral om de financiële uitwerking van eerder genomen (principe)besluiten door uw raad en verschuivingen van budgetten tussen diensten.

Daarnaast is het in het kader van rechtmatigheid noodzakelijk dat voor kostenoverschrijdingen (categorie 1-wijzigingen), die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten - bijvoorbeeld via subsidies of kostendeekkende omzet -, door middel van een begrotingswijziging toestemming van de raad te verkrijgen. Ook bij een verschuiving van budgetten tussen productgroepen binnen diensten moet een begrotingswijziging gemaakt worden. Deze meer technische begrotingswijzigingen, in totaal 90, hebben geen invloed op het begrotingssaldo van de desbetreffende dienst. Ook deze wijzigingen, die per gemeentelijke dienst zijn gepresenteerd, worden nu aan uw raad voorgelegd. U vindt deze terug in paragraaf 3 van dit voorstel.

2. *Begrotingswijzigingen naar aanleiding van raadsbesluiten en Voortgangsrapportage 2006-II*

De volgende begrotingswijzigingen, waarbij vanwege het dienstoverstijgende karakter geen nadere rubricering per dienst mogelijk is, leggen we aan u voor:

1. Nominale compensatie;
2. Herverdeling budgetten CIO;

Begrotingswijzigingen (vgr-II en eindejaars)

1

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

3. Inkooptaakstelling;
4. Transferium Hoogkerk;
5. Archeologie;
6. Huisvesting RO/EZ;
7. Structurele bijdrage stadsbalkon;
8. Stad en Stadhuis;
9. Meeropbrengst OZB;
10. Bereikbaarheidtracé Martini Ziekenhuis;
11. Fietsmaatregelen (meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer);
12. Correctie subsidie Noorderbattle;
13. Huisvesting VMBO-scholen;
14. Subsidie stichting Stiel;
15. AMA-project Perspectief;
16. Besteding budget volksfeesten 2006;
17. Amazoneproject;
18. Benutting titel Beste Binnenstad
19. Organisatie EK < 21 Groningen;
20. Intrekking wetsvoorstel herziening kinderalimentatiestelsel;
21. Antidiscriminatiebureaus;
22. Wet inburgering nieuwkomers;
23. Bijzondere bijstand
24. Tolken en vertalers
25. Praktijklokalen VSO;
26. Natuurmuseum en Doornroosje;
27. Asbestonderzoek Oosterpoort;
28. Zauberflote;
29. Reddingsplan Werkprojecten groep;
30. Beleidsgeld Berlagetracé en –brug;
31. Bekostiging omgezette ID-banen;
32. Herinrichting Overwinningssplein;
33. Vervolg Diaghilev-festival;
34. Correctie OOG.

In het vervolg van deze paragraaf gaan we op iedere begrotingswijziging afzonderlijk nader in. De bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's.

1 Nominale compensatie

Bijstelling van de nominale ontwikkelingen vindt jaarlijks plaats in de concerndocumenten. De daaruit voortvloeiende aanvullende compensatie of decompensatie wordt verrekend met de diensten. De nominale ontwikkeling over 2005 stellen we vast op 2,22%; dit is 0,14% hoger dan in Voortgangsrapportage 2006-I is verwerkt. De prijsmutatie voor de netto materiele overheidsconsumptie is in het Centraal Economisch Plan door het CPB definitief op 2,3% (was 1,75%) vastgesteld. Deze hogere prijsstijging betekent een opwaartse bijstelling van de compensatie voor de diensten met 227 duizend euro.

De nominale ontwikkelingen over 2006 stellen we naar de huidige inzichten opwaarts bij. Voor 2006 wordt een nominale compensatie verwacht van 1,72%; dat is 0,05% hoger dan bij de 1^e Voortgangsrapportage 2006 werd aangenomen. De prijsmutatie voor de netto materiele overheidsconsumptie is in het Centraal Economisch Plan door het CPB geraamd op 1,75% (eerder voorzien op 1,5%). Deze hogere prijsstijging betekent een opwaartse bijstelling van de compensatie voor diensten met 97 duizend euro.

In Voortgangsrapportage 2006-II zijn bovenstaande mutaties tot een totaalbedrag van 324 duizend euro verwerkt. Ook in de begrotingskaders van de diensten voor 2007 zijn deze aanpassingen meegenomen. De verdeling van de nominale compensatie over de diensten ziet er als volgt uit:

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
9.01 Beleids- en beheersinstrumenten	BD	-1
9.02 Beleidsontwikkeling en advisering	BD	-9
9.03 Concerncontrol	BD	-3
9.04 Bestuursondersteuning	BD	-6
9.05 Bestuur	BD	-2
9.06 Concernstelposten	BD	-1
9.08 Volksvertegenwoordiging	BD	-6
1.12 Overig en concerttaken	DIA	-64
4.01 Brandweer	HVD	-15
4.03 Meldkamer	HVD	-4
4.05 Infectieziektebestrijding	HVD	-2
4.06 Openbare gezondheidszorg	HVD	-5
4.07 Voorziening ouderen en gehandicapten	HVD	-8
5.02 Straatreiniging	MD	-3
5.08 Beheren en saneren	MD	-2
6.33 Algemene lasten en baten	OCSW	-100
7.33 Diverse personele budgetten	RO/EZ	-49
8.01 Inkomen	SoZaWe	-26
8.02 Werk	SoZaWe	-13
8.03 Zorg	SoZaWe	-5
9.06 Concernstelposten	BD	324

2 Hervreiding budgetten CIO

Teneinde in 2006 een goede start te creëren ten aanzien van de CIO hebben we besloten tot een hervreiding van de automatiseringsbudgetten. Met de nu voorgestelde herschikking van budgetten beschikken de diensten over voldoende budget om de kosten van de CIO in 2006 voor de afgesproken dienstverlening te kunnen betalen. Deze hervreideoperatie verloopt budgettair neutraal.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
9.02 Beleids- en beheersinstrumenten	BD	3
9.03 Concerncontrol	BD	1
9.04 Bestuursondersteuning	BD	3
9.08 Volksvertegenwoordiging	BD	5
1.11 CIO	DIA	98
1.11 CIO	DIA	2.017
3.01 Sociale werkvoorziening	DSW	-215
4.01 Brandweer	HVD	-100
4.02 Rampenbestrijding	HVD	-30
4.05 Infectieziektenbestrijding	HVD	-114
4.06 Openbare gezondheidszorg	HVD	-88
4.07 Voorzieningen ouderen en gehandicapten	HVD	-135
5.01 Afval	MD	-68
5.02 Straatreiniging	MD	-19
5.04 Marktwezen	MD	-1
5.05 Centraal meldpunt evenementen	MD	-3
5.06 Milieubeleid	MD	-8
5.07 Vergunningverlening / controle / handhaving	MD	-6
5.08 Beheren en saneren	MD	-4
5.09 Riolering en waterzuivering	MD	-2
6.33 Algemene lasten en baten	OCSW	-290
7.33 Diverse personele budgetten	RO/EZ	-387
8.01 Inkomen	SoZaWe	-369

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

8.02 Werk	SoZaWe	-246
8.03 Zorg	SoZaWe	-42

3 Inkoopstaakstelling

Voor een meer evenwichtige verdeling van de inkoopstaakstellingen heeft er een structurele herschikking over de gemeentelijke diensten plaatsgevonden. De verwachting is dat de inkoopvoordelen ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. Deze wijziging betreft de technische verwerking, die per saldo budgettair neutraal is.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
9.02 Beleidsontwikkeling en –adviesing	BD		2
9.03 Concerncontrol	BD		1
9.04 Bestuursondersteuning	BD		3
9.08 Volksvertegenwoordiging	BD		3
1.12 Overig en concerttaken	DIA		25
3.01 Sociale werkvoorziening	DSW	8	
5.01 Afval	MD	10	
5.02 Straatreiniging	MD	3	
5.06 Milieubeleid	MD	1	
5.07 Vergunningverlening / controle / handhaving	MD	1	
5.08 Beheren en saneren	MD	1	
6.33 Algemene lasten en baten	OCSW	4	
8.01 Inkomen	SoZaWe	21	
8.02 Werk	SoZaWe	10	
8.03 Zorg	SoZaWe	4	
7.33 Diverse personele budgetten	RO/EZ	-97	

4 Transferium Hoogkerk

In 2005 is het tekort op de plankosten van het transferium Hoogkerk gedekt uit de bedrijfsvoeringsreserve RO/EZ. In 2006 besloot uw raad 1,4 miljoen euro ten laste te brengen van de reserve. Door middel van deze begrotingswijziging komt het bedrag ten bate van de bedrijfsvoeringsreserve RO/EZ. Gelijkzeitig stelde uw raad een voorbereidingskrediet beschikbaar van 350 duizend euro, dat onttrokken wordt aan de reserve keuzenotagelden RO/EZ.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
7.05 Verkeer en vervoer	RO/EZ	-350	350
7.05 Verkeer en vervoer	RO/EZ		1.400
9.06 Concernstelposten	BD		-1.400

5 Archeologie

De algemene uitkering van onze gemeente wordt in 2006 incidenteel verhoogd met 100 duizend euro in verband met de voorziene Wet op de Archeologische Monumentenzorg. Wij stellen u voor deze extra middelen door te geven aan de dienst RO/EZ.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
7.10 Monumenten en archeologie/cultuurhistorie	RO/EZ	-100
9.06 Concernstelposten (algemene uitkering)	BD	100

6 Huisvesting RO/EZ

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

Voor de huisvesting krijgt de dienst RO/EZ - op grond van de notitie van de commissie Bakker - een bijdrage van het concern ter grootte van 275 duizend euro. Dit bedrag moet naar de uitvoerende dienst worden overgeheveld.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
7.33 Diverse personele budgetten	RO/EZ	-275
9.06 Concernstelposten	BD	275

7 Structurele bijdrage stadsbalkon

Voor de herontwikkeling van het stadsbalkon stelde uw raad op 25 februari 2004 een investeringskrediet beschikbaar. De dekking is dat er een structureel bedrag van 264 duizend euro aan nieuw beleidgeld ter beschikking komt voor de dienst RO/EZ. Deze middelen worden via deze wijziging overgeheveld van de Bestuursdienst.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
7.05 Verkeer en vervoer	RO/EZ	-264
9.06 Concernstelposten	BD	264

8 Stad en Stadhuis

Met deze wijziging worden de beschikbare middelen voor het programma 'Stad en Stadhuis' en het Bedrijfsvoeringsprogramma, uitvoeringsplan 2006, over de DIA en de Bestuursdienst herverdeeld. De beschikbaarheid heeft geen verdere financiële gevolgen.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
1.11 Centrale ICT-organisatie	DIA		-182
1.13 Stad en Stadhuis	DIA	-1.453	67
9.06 Concernstelposten	BD	2.735	
9.06 Concernstelposten (concerninform. budget)	BD	421	
9.06 Concernstelposten (bedrijfsvoeringsprog.)	BD	-1.588	

09 Meeropbrengst OZB

In 2005 is uiteindelijk een lager bedrag aan (waarde) vermindering verleend dan was geraamd. Op basis van dezelfde (hogere) WOZ-waarde als in 2005 wordt ook in 2006 een hogere netto-opbrengst OZB verwacht. Bij het opstellen van de begroting 2006 hebben we met deze meevaller van 900 duizend euro nog geen rekening kunnen houden. We stellen u voor om de begroting 2006 te actualiseren en de meeropbrengst aan de algemene egaliseringsreserve toe te voegen.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Baten</i>	<i>Reserve</i>
1.04 Belastingen	DIA	900	
9.06 Concernstelposten	BD		-900

10 Bereikbaarheidsrouté Martini Ziekenhuis

In de raadsvergadering van 31 mei jl. is een taakstellend krediet beschikbaar gesteld van 5,079 miljoen euro voor de 'begroting bereikbaarheidsrouté Martini Ziekenhuis 2006'. Van genoemd bedrag wordt 2,5 miljoen euro gedekt door een bijdrage uit incidenteel nieuw beleid 2006.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
7.07 Bedrijventerreinen / kantoren	RO/EZ	-2.500
9.06 Concernstelposten	BD	2.500

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

11 Fietsmaatregelen (Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer)

Bij de behandeling van het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer 2006-2009 in de raadsvergadering van 31 mei jl. zijn enkele kredieten ten laste van nieuw beleidsgelden beschikbaar gesteld, namelijk 216 duizend euro voor de asfaltering van de fietspaden langs de Ketwich Verschuurlaan en 36 duizend euro voor de asfaltering van het fietspad langs de Weg der Verenigde Naties. De kapitaallast van het totaalbedrag van 252 duizend euro wordt door middel van deze wijziging overgebracht naar de dienst RO/EZ uit de post fietsmaatregelen 2003.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
7.05 Verkeer en vervoer	RO/EZ	-19
9.06 Concernstelposten	BD	19

12 Correctie subsidie Noorderbattle

Op 19 juli jl. verstrekte uw raad een subsidie van maximaal 80 duizend euro aan het Kunstencentrum voor het uitvoeren van Noorderbattle in 2006 en 2007. Besloten werd dit bedrag te dekken uit de middelen nieuw beleid 2006. Per abuis vond verwerking van dit besluit tweemaal plaats en daarom wordt dit nu gecorrigeerd.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
6.16 Overige culturele activiteiten	OCSW	80
9.06 Concernstelposten	BD	-80

13 Huisvesting VMBO-scholen

In de raadsvergadering van 19 juli jl. is een krediet van 1,8 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de huisvesting van VMBO-scholen. Voor een deel wordt dit bedrag gedekt door een structurele bijdrage van 550 duizend euro ten laste van de gereserveerde middelen nieuw beleid 2006.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
6.03 Huisvesting scholen	OCSW	-550
9.06 Concernstelposten	BD	550

14 Subsidie stichting Stiel

Besloten is in de raadsvergadering van 19 juli jl. om de structurele subsidie aan de stichting Stiel ingaande 2006 met 80 duizend euro te verhogen. Daarnaast is een incidentele bijdrage verstrekt in de reorganisatiekosten tot een bedrag van maximaal 180 duizend euro. Beide bedragen komen in 2006 ten laste van de post 'onvoorzien' van het concern. We verwachten inmiddels dat de 180 duizend niet nodig is. Bij de uitwerking van de motie 'kunstgrasveld Stadspark', ingediend bij de raadsbehandeling begroting 2007, komen we hierop nader terug.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
6.25 Sociaal cultureel werk	OCSW	-260
9.06 Concernstelposten	BD	260

15 AMA-project Perspectief

Aan OCSW wordt ten laste van de post 'onvoorzien' van het concern - overeenkomstig uw besluit van 27 september jl. - een bedrag van 44.150,- euro beschikbaar gesteld voor het AMA-project Perspectief.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
6.24 Minderheden	OCSW	-44

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

9.06 Concernstelposten	BD	44
------------------------	----	----

16 Besteding budget volksfeesten 2006

Ten laste van de Bestuurdienst (nieuw beleid-gelden) en ten gunste van OCSW komt een bedrag van 50 duizend euro voor de volksfeesten 2006, waartoe uw raad op 27 september jl. besloot.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
6.16 Overige culturele activiteiten	OCSW	-50
9.06 Concernstelposten	BD	50

17 Amazoneproject

Voor het Amazoneproject wordt ten laste van de post 'onvoorzien' een bedrag van 30 duizend euro gebracht. Deze middelen worden naar OCSW overgeheveld.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
6.22 Emancipatiezaken	OCSW	-30
9.06 Concernstelposten	BD	30

18 Benutting titel Beste Binnenstad

Om de titel 'Beste Binnenstad van Nederland' te vermarkten, hebben wij besloten ten laste van de post 'onvoorzien' een bedrag van 20 duizend euro beschikbaar te stellen aan de dienst RO/EZ. Ook EBP (40 duizend euro) en Stadsdeelcoördinatie (20 duizend euro) leveren een financiële bijdrage.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
7.12 Economisch Business Plan	RO/EZ	-20
9.06 Concernstelposten	BD	20

19 Organisatie EK < 21 Groningen

Betreft het krediet van 500 duizend euro dat op 29 november jl. door uw raad beschikbaar werd gesteld voor de voorbereidings- en organisatiekosten van de randprogrammering van het EK Voetbal voor spelers tot 21 jaar in 2007. Genoemd bedrag wordt gedekt door een herbestemming van de middelen nieuw beleid 2006 Verkeer en Vervoer Noordzuid-route.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
6.19 Sportondersteuning	OCSW	-500
9.06 Concernstelposten	BD	500

20 Intrekking wetsvoorstel herziening kinderalimentatiestelsel

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is ingaande 2006 met 117 duizend euro verhoogd in verband met het intrekken van het wetsvoorstel voor de herziening kinderalimentatiestelsel. Het extra geld willen we doorgeven aan de dienst SoZaWe.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
8.01 Inkomens	SoZaWe	-117	
9.06 Concernstelposten (algemene uitkering)	BD		117

21 Antidiscriminatiebureaus

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

Uit het gemeentefonds wordt in 2006 (circulaire gemeentefonds 26 september jl.) 102 duizend euro ontvangen voor het instandhouden van reeds bestaande antidiscriminatiebureaus. Het extra geld wordt doorgegeven aan de dienst OCSW, zijnde de uitvoerende dienst.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.24 Minderhedenbeleid	OCSW	-102	
9.06 Concernstelposten	BD		102

22 Wet inburgering nieuwkomers

Het Kabinet heeft in verband met de voorbereidingskosten van de Wet inburgering nieuwkomers voor 2006 incidenteel 52 miljoen euro beschikbaar gesteld aan gemeenten. Dit besluit is gebaseerd op een overeenkomst tussen de VNG en de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie. Voor onze gemeente is dit incidenteel een bedrag 350 duizend euro. We stellen u voor dit bedrag door te geven aan de dienst SoZaWe.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
8.04 Inburgering	SoZaWe	-350	
9.06 Concernstelposten (algemene uitkering)	BD		350

23 Bijzondere bijstand

Het Kabinet heeft eenmalig 35 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de bijzondere bijstand. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van 890 duizend euro. Daarnaast worden gemeenten financieel tegemoet gekomen voor het afsluiten van collectieve verzekeringen. Voor de administratieve lasten ontvangen wij vanaf 2006 een structurele vergoeding van 80 duizend euro. Door het rijk is verder een incidentele vergoeding van 2 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de voorlichting invoering van de zorgverzekeringswet: voor Groningen gaat dit om 50 duizend euro. Wij stellen voor deze bedragen, die via de algemene uitkering binnen komen, door te geven aan SoZaWe.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
8.03 Bijzondere bijstand	SoZaWe	-1.020	
9.06 Concernstelposten (algemene uitkering)	BD		1.020

24 Tolken en vertalers

Tot 2006 konden gemeenten gratis gebruik maken van het Tolken en Vertaalcentrum Nederland. Ingaande dit jaar ontvangen gemeenten via de algemene uitkering structureel een bijdrage ad 1,765 miljoen euro van het rijk voor het inkopen van deze diensten. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van 13 duizend euro. Wij stellen u thans voor dit bedrag door te geven aan de dienst SoZaWe.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
8.04 Inburgering	SoZaWe	-13	
9.06 Concernstelposten (algemene uitkering)	BD		13

25 Praktijklokalen VSO

In het voortgezet speciaal onderwijs is er behoefte aan een versterking van de mogelijkheden voor arbeidstoeleiding. Meer praktijkgericht onderwijs betekent dat meer praktijkgerichte lokalen nodig zijn en dat minder gebruik wordt gemaakt van theorie ruimten. Om dit mogelijk te maken wordt voor 2006 eenmalig een bedrag van 25,633 miljoen euro aan het gemeentefonds toegevoegd. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van 820 duizend euro. Wij stellen u voor dit bedrag door te sluisen aan de dienst OCSW.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
---------------------	---------------	---------------	--------------

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

6.04 Onderwijshuisvesting	OCSW	-820	
9.06 Concernstelposten (algemene uitkering)	BD		820

26 Natuurmuseum en Doornroosje

Betreft uitvoering van het raadsbesluit bij Voortgangsrapportage 2006-I. Toen zijn deze resultaatbestemmingen toegevoegd.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.08 Natuurmuseum	OCSW	-228	
6.12 Beeldende kunst en musea	OCSW	-66	
9.06 Concernstelposten	BD		294

27 Asbestonderzoek Oosterpoort

Wij hebben besloten om de onderzoekskosten ter grootte van 20 duizend euro naar asbest in de Oosterpoort te dekken ten laste van de post 'onvoorzien' van het concern. Door middel van deze wijziging komt het bedrag bij de dienst OCSW terecht.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.11 Podiumkunsten	OCSW	-20	
9.06 Concernstelposten	BD		20

28 Zauberflote

Op 26 april jl. is besloten om de kosten van de Zauberflote ten bedrage van 30 duizend euro te dekken uit de post 'onvoorzien' van het concern. De dienst OCSW krijgt dit bedrag door middel van deze wijziging nu ter beschikking.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.11 Podiumkunsten	OCSW	-30	
9.06 Concernstelposten	BD		30

29 Reddingsplan Werkprojecten groep

Deze wijziging betreft de verwerking van het besluit van uw raad d.d. 16 december 2005 om een deel van de kosten van het reddingsplan WPG te dekken uit de algemene egaliseringsreserve.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
6.25 Sociaal cultureel werk	OCSW	-659	
9.06 Concernstelposten	BD		659

30 Beleidsgeld Berlagetracé en -brug

Op 19 oktober 2005 is voor de realisatie van het Berlagetracé en -brug een taakstellend uitvoeringskrediet van 23,162 miljoen euro beschikbaar te stellen. Het hierop betrekking hebbende nieuw beleidsgeld ad 210 duizend euro staat nog bij de Bestuursdienst en moet overgeheveld worden naar de dienst RO/EZ.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
7.05 Verkeer en vervoer	RO/EZ	-210
9.06 Concernstelposten	BD	210

31 Bekostiging omgezette ID-banen

Begrotingswijzigingen (vgr-II en eindejaars)

9

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

In de raadsvergadering van 31 mei jl. is ten laste van structureel nieuw beleid 2006 een bedrag van 0,4 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de bekostiging van omgezette ID-banen. Verder wordt aan het Stimuleringsfonds Inzetbaarheid, ondergebracht bij de Bestuursdienst, een bedrag van 95 duizend euro onttrokken. Door middel van deze wijziging worden de middelen aan de juiste productgroepen en diensten toegerekend.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
1.11 C.I.O.	DIA	-22	
4.01 Brandweer	HVD	-75	
4.03 Meldkamer	HVD	-25	
6.08 Natuurmuseum	OCSW	-103	
6.11 Podiumkunsten	OCSW	-60	
6.12 Beeldende kunst en musea	OCSW	-47	
6.33 Algemene lasten en baten	OCSW	-106	
7.33 Diverse (personele) budgetten	RO/EZ	-22	
8.01 Inkomen	SoZaWe	-35	
9.06 Concernstelposten	BD	400	95

32 Herinrichting Overwinningssplein

In de raadsvergadering van 20 december 2006 ligt het voorstel om een netto-krediet van 2,04 miljoen euro voor de planontwikkeling en uitvoering van de herinrichting van het Overwinningssplein beschikbaar te stellen. Een deel van de dekking (0,5 miljoen euro) komt voort uit de overheveling van nieuw beleidsgeld 2005, dat nog bij het concern verantwoord staat.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
7.05 Verkeer en Vervoer	RO/EZ	-500	
9.06 Concernstelposten	BD		500

33 Vervolg Diaghilev-festival

Conform de begroting 2006 hevelen we ter dekking van de voorbereidingskosten vervolg Diaghilev-festival (Van Manen) 40 duizend euro over naar de dienst OCSW ten laste van de nieuw beleidsmiddelen 2006: nieuw festival.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
6.16 Overige culturele activiteiten	OCSW	-40
9.06 Concernstelposten	BD	40

34 Correctie OOG

Dit betreft een correctie op de begrotingswijziging bij de VGR 2006-I. De middelen zijn niet nodig en worden teruggebracht ten gunste van de BD-budget 'Gemeentelijke communicatie via OOG'.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
6.21 Mediabeleid	OCSW	70
9.06 Concernstelposten	BD	-70

3. Interne begrotingswijzigingen binnen diensten en categorie 1-aanpassingen

Onderstaand geven we u per gemeentelijke dienst de interne begrotingswijzigingen weer. Ze hebben geen invloed op de dienstsaldi. Van DSW 'Stadspark' en de Administratieve Dienst Financiering zijn er geen wijzigingsvoorstellen.

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

Ruimtelijke Ordening / Economische Zaken:

1. Correctie verdeling inkoopstaakstelling Turap 2006-I;
2. Eindafrekening Euroborg;
3. Onderhoud openbare ruimte Euroborg;
4. Verkoop SIG-aandelen;
5. Beheer- en inrichtingsplan Westrand;
6. Plankosten Grote Markt;
7. HOV-West (Hoogkerk-hoofdstation);
8. Renovatie bomenstructuur Concourslaan;
9. Uitbreiding begraafcapaciteit Selwerderhof;
10. Stedenbouwkundig plan Van Iddekingeweg/Luykenstraat;
11. Herstructurering Lewenborg;
12. Aankoop Camera-locatie;
13. Bestemmingsplan Zernike;
14. Architectuurnota 'Ontwerpen van Groningen';

Onderwijs Cultuur Sport Welzijn:

15. Speelterrein West End;
16. Parkeerterrein Vensterschool Selwerd/Paddepoel/Tuinwijk;
17. Terreinwerkzaamheden Vensterschool Koorenspoor;
18. Parkeerterrein Vensterschool Hoogkerk;
19. Kunstgrasvelden sportparken Het Noorden en De Parrel;
20. Aanvullende activiteiten Voortijdig School Verlaten;
21. Speelterrein West End;
22. Preventief jeugdbeleid;
23. Toekenning rijksbijdrage 'impuls opvoedondersteuning';
24. Corpus paraat;
25. ESF-uitkering POK Noord kinderopvang;
26. ESF-subsidie Antilliaanse risicjongeren 0-23 jaar;
27. Reorganisatie OCSW en aanpassing overhead;
28. BDU-uitkering maatschappelijke opvang;
29. BDU-uitkering verslavingszorg;
30. Huisvestingsplan Voortgezet onderwijs;
31. Loonkosten openbaar onderwijs;
32. Exploitatiebijdrage Groninger Museum;
33. Nieuw beleid-gelden OCSW;
34. Rekeningresultaat 2005 OCSW;

Hulpverleningsdienst:

35. Meldkamer HVD;
36. MOA;
37. Heroïneverstrekking;
38. Indicatiestelling;
39. Afschrijvingen H&OG;
40. Aanpassing HVD-begroting;
41. Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen;
42. Aanpassing MOA-begroting;
43. Externe veiligheid (1);
44. Externe veiligheid (2);
45. SOA-centrum Noord-Nederland;
46. Toezicht kinderopvang;
47. Specifieke uitkering jeugdgezondheidszorg;
48. Budget frontoffice forensische geneeskunde;

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

Dienst Informatie en Administratie:

49. Omzetting voorziening WOZ in een reserve;
50. Taken straatnaamgeving naar RO/EZ;
51. Interne wijziging DIA-begroting (1);
52. Interne wijziging DIA-begroting (2);
53. Interne wijziging DIA-begroting (3);
54. Overheveling formatie Bedrijfsbureau DIA;
55. Stad en Stadhuis (rekeningresultaat 2005);
56. Windows XP (rekeningresultaat 2005);
57. Eduglas (rekeningresultaat 2005);
58. Informatiebeveiligingsplan (rekeningresultaat 2005);
59. Klantencontactcentrum (rekeningresultaat 2005);
60. Tijdelijke voorzieningen hal DIA (rekeningresultaat 2005);
61. Stadjerspas (rekeningresultaat 2005);
62. Eliminatie Gemeentelijk Postcentrum;
63. Onttrekking uit bestemmingsreserve organisatieontwikkeling;
64. Terugramen dotatie bestemmingsreserve belastingen;
65. Diverse verschuivingen tussen 'Publieke Dienstverlening' en 'Overig & concerttaken';
66. Verdeling stelpost koop/verkoop verlof;
67. Herverdeling ICT-budgetten diensten en concern;
68. Lasten- en batenanalyse DIA;

Sociale Zaken en Werk:

69. Kosten organisatieontwikkeling;
70. Inburgering 160 oudkomers;

Milieudienst:

71. Bezuinigingstaakstelling personeelsadvertenties en minder met wit met stadsberichten;
72. Nominale compensatie actualisatie 2005-'06;
73. Salariskosten stadsdeelcoördinator;
74. Klimaatplan (rekeningresultaat 2005);
75. Milieubeleidsplan Stadsleven Natuurlijk (rekeningresultaat 2005);
76. Bedrijfsvoering en control (rekeningresultaat 2005);
77. Projecten middelen (rekeningresultaat 2005);

Bestuursdienst:

78. Bestemming rekeningresultaat 2005 Bestuursdienst;
79. CEMR-congres;
80. Akkoord van Groningen;
81. Begeleiding supportersstromen;
82. Tijdelijke uitbreiding Huishoudelijke Dienst Bestuursdienst;
83. Bijdrage griffie aan gemeentedag;
84. Naturalisatieceremonie;
85. BTW-compensatiefonds
86. Prijscompensatie stadswachten;
87. GSB-coördinatie;
88. Geen invoering WMO 2006;
89. WMO-invoeringskosten;
90. Beter in Beeld.

Ruimtelijke Ordening /Economische zaken

1 Correctie verdeling inkoopstaakstelling Turap 2006-I

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

Bij Voortgangsrapportage 2006-I is een deel van de inkoopstaakstelling van RO/EZ verrekend met productgroep 7.14 'Groen- en speelvoorzieningen'. Dit bedrag moet ten laste komen van productgroep 7.09 'Groen- en recreatievoorzieningen'.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
7.09 Groen- en recreatievoorzieningen	RO/EZ	-32
7.14 Groen- en speelvoorzieningen	RO/EZ	32

2 Eindafrekening Euroborg

In de raadsvergadering van 28 juni jl. is de eindafrekening Euroborg aan u voorgelegd. Hieruit blijkt dat de gemeente recht heeft op een teruggave van 954 duizend euro. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Euroborg.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Baten</i>	<i>Reserve</i>
7.07 Bedrijven en kantoren	RO/EZ	954	
7.07 Bedrijven en kantoren	RO/EZ		-954

3 Onderhoud openbare ruimte Euroborg

Voor het onderhoud en beheer van de openbare ruimte bij de Euroborg is jaarlijks een bedrag van 273 duizend euro beschikbaar. Bij een eerdere begrotingswijziging is het bedrag ten onrechte op de productgroep 'concernkapitaallasten' terechtgekomen.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
7.07 Bedrijven en kantoren	RO/EZ	-273
7.29 Concernkapitaallasten	RO/EZ	273

4 Verkoop SIG-aandelen

Bij de eerste Voortgangsrapportage 2006 hield de dienst RO/EZ er nog rekening mee dat voor Meerstad een voorziening moest worden getroffen van 8,6 miljoen euro. Naderhand blijkt dat dit een reserve moet worden. Hierdoor moet de storting in de voorziening worden teruggedraaid en een resultaat van dezelfde omvang worden begroot.

<i>Intern/</i>	<i>Prod/</i>				
<i>Cat 1</i>	<i>Dienst Groep</i>	<i>lasten</i>	<i>baten</i>	<i>saldo</i>	<i>+ reserves</i>
Cat.1	ROEZ 7.02 Woningbouwlocaties	8.600		8.600	-8.600

5 Beheer- en inrichtingsplan Westrand

In de primitieve begroting 2006 is een bedrag van 1,4 miljoen euro geraamd als onttrekking uit de reserve 'Grondzaken' voor de uitgaven van het project Westrand/pure. In het raadsbesluit is de onttrekking definitief vastgesteld op 943 duizend euro. De geraamde onttrekking moet voor een deel (457 duizend euro) teniet worden gedaan.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
7.07 Bedrijven en kantoren	RO/EZ	457	457

6 Plankosten Grote Markt

Uw raad heeft bij het vaststellen van gemeenterekening 2005 (raadsvergadering 22 mei 2006) besloten om zolang de middelen Grote Markt niet worden uitgegeven deze gelden tot een bedrag van 2,5 miljoen euro

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

beschikbaar te stellen voor de plankosten. De niet-bestede middelen over 2005 bedroegen 284 duizend euro en worden nu ingezet voor het bestemde doel.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
7.07 Bedrijven en kantoren	RO/EZ	-284	284

7 HOV-West (Hoogkerk-hoofdstation)

Voor de uitvoering van de busafrit A7 en de kruising Eemsgolaan/busroute is een bedrag van 100 duizend euro beschikbaar met als dekking de reserve 'keuzenotagelden RO/EZ'. Tevens komt er een bijdrage van 86 duizend euro uit de voorziening 'openbaar vervoer' voor de aanpassing van de route Paterswoldseweg/Parkweg/Emmaviaduct en de vrijliggende busbaan Koeriersterweg NZ.

<i>Intern/</i>	<i>Prod/</i>		<i>lasten</i>	<i>baten</i>	<i>saldo</i>	<i>+ reserves</i>
<i>Cat 2</i>	<i>Dienst Groep</i>					
Cat. 2	ROEZ 7.05	Verkeer en vervoer	-186	86	-100	100

8 Renovatie bomenstructuur Concourslaan

Uw raad besloot in de vergadering van 18 september jl. een taakstellend krediet van 506 duizend euro beschikbaar te stellen voor de renovatie van de bomenstructuur langs de Concourslaan en dit bedrag te dekken uit het rekeningresultaat 2005/AER 2006. Door middel van deze wijziging wordt de onttrekking van het geraamde bedrag geëffectueerd.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
7.09 Groen- en recreatieve voorzieningen	RO/EZ	-506	
9.06 Concernstelposten	BD		506

9 Uitbreiding begraafcapaciteit Selwerderhof

In de raadsvergadering van 30 november 2005 is besloten om de begraafcapaciteit van het Selwerderhof uit te breiden door de inrichting van een nieuw veld. De kosten van deze uitbreiding, 77 duizend euro, worden ten laste gebracht van de bestemmingsreserve 'onderhoud graven'. Met deze wijziging wordt het bedrag aan de reserve onttrokken en de lastenzijde van de productgroep 'Begraafplaatsen' verhoogd.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
7.21 Begraafplaatsen	RO/EZ	-77	77

10 Stedenbouwkundig plan Van Iddekingeweg/Luykenstraat

De werkzaamheden, die de dienst RO/EZ verricht voor het definitief stedenbouwkundig plan Van Iddekingeweg/Luykenstraat, worden bij ontwikkelaar Nijestee in rekening gebracht. Daarvoor worden zowel de lasten als baten met 83 duizend euro verhoogd, zodat er per saldo geen budgettaire consequenties zijn.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
7.02 Woningbouwlocaties	RO/EZ	-83	83

11 Herstructurering Lewenborg

Met het vaststellen van de herziene begroting 2006 voor de herstructurering Lewenborg kan het reeds beschikbare krediet, dat destijds op 13,221 miljoen euro was vastgesteld, met 1,393 miljoen euro worden verlaagd. Het uiteindelijke bedrag valt lager uit door een relatief groot aanbestedingsvoordeel.

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
7.34 Wijkvernieuwing	RO/EZ	1.393	-1.393

12 Aankoop Camera-locatie

Betreft het investeringskrediet voor de aankoop van de Camera-locatie (inclusief noodzakelijke asbestsanering), waartoe uw raad op 18 oktober jl. besloot. De verwachting is dat de koopsom uit de beoogde herontwikkeling kan worden gegenereerd.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
7.24 In exploitatie te nemen eigendommen	RO/EZ	-2.280	2.280

13 Bestemmingsplan Zernike

Met het vaststellen van de herziene exploitatiebegroting Zernike Science Park is het benodigde investeringskrediet voor de planontwikkeling en uitvoering met 14,940 miljoen euro verhoogd tot 23,471 miljoen euro.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
7.07 Bedrijventerreinen/kantoorlocaties	RO/EZ	-14.940	14.940

14 Architectuurnota 'Ontwerpen van Groningen'

Seperaat met dit voorstel ligt ook de architectuurnota 'Ontwerpen aan Groningen' ter vaststelling in uw raad. De uitwerking van deze nota kost 150 duizend euro (twee tentoonstellingen van respectievelijk 50 en 75 duizend euro en enkele projecten voor tezamen 25 duizend euro) en kan gedekt worden uit de bouwleges.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
7.03 Particuliere woningbeheer	RO/EZ	-150	
7.04 Bouwtoezicht	RO/EZ		150

Onderwijs Cultuur Sport Welzijn

15 Speelsterrein West End

Dit betreft het uitvoeren van terreinwerkzaamheden aan het speelsterrein West End, waarmee een bedrag van 27 duizend euro is gemoeid. De kosten worden gedekt door middel van bijdragen van derden, zodat er per saldo geen financiële consequenties zijn.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.25 Sociaal cultureel werk	OCSW	-27	27

16 Parkeerterrein Vensterschool Selwerd/Paddepoel/Tuinwijk

Met het uitvoeren van werkzaamheden aan de parkeerplaats bij de Vensterschool Selwerd/Paddepoel/Tuinwijk is een eenmalig bedrag van 140 duizend euro gemoeid. Door middel van bijdragen van derden worden de kosten gedekt.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.05 Kansenbeleid / Vensterscholen	OCSW	-140	140

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

17 Terreinwerkzaamheden Vensterschool Koorenspoor

Voor het uitvoeren van werkzaamheden in en nabij het park en verkeersmaatregelen in de omgeving van de Vensterschool Koorenspoor aan de Molukkenstraat is een bedrag benodigd van 115 duizend euro. Deze kosten worden gedekt door middel van bijdragen van derden.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.05 Kansenbeleid / Vensterscholen	OCSW	-115	115

18 Parkeerterrein Vensterschool Hoogkerk

Werkzaamheden aan het parkeerterrein bij de Vensterschool in Hoogkerk vergen een bedrag van 18 duizend euro. Dekking is gevonden door middel van bijdragen van derden.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.05 Kansenbeleid / Vensterscholen	OCSW	-18	18

19 Kunstgrasvelden sportparken Het Noorden en De Parrel

Bij raadsbesluit van 19 juli jl. is een bedrag van 1,3 miljoen euro uitgetrokken voor de aanleg van kunstgrasvelden op de sportparken Het Noorden en De Parrel. De kosten komen ten laste van de grondopbrengst en worden door de dienst RO/EZ voorgefinancierd.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.17 Sportaccommodaties	OCSW	-1.300	1.300

20 Aanvullende activiteiten Voortijdig School Verlaten

Dit betreft aanvullende activiteiten in het kader van het Voortijdig School Verlaten (VSV). De lasten ad 59 duizend euro worden gedekt door baten van derden.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.07 Overige projecten onderwijs	OCSW	-59	59

21 Speelsterrein West End

Dit betreft de subsidie ad 52 duizend euro voor de jeugdbuurtwerker in het kader van Bruisend Vinkhuizen. Primair waren deze gelden ondergebracht bij de productgroep 'sociaal cultureel werk'. Bij nader inzien is het inhoudelijk beter deze middelen toe te voegen aan de productgroep 'kinderopvang'. De voorgestelde overboeking heeft geen financiële gevolgen.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
6.26 Kinderopvang	OCSW	-52
6.25 Sociaal cultureel werk	OCSW	52

22 Preventief jeugdbeleid

Wij hebben een rijkssubsidie van 99 duizend euro ontvangen in het kader van het preventief jeugdbeleid. Deze middelen worden ook voor dit doel ingezet, zodat het verder geen budgettaire consequenties heeft.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.26 Kinderopvang	OCSW	-99	99

23 Toekenning rijksbijdrage 'impuls opvoedondersteuning'

Begrotingswijzigingen (vgr-II en eindejaars)

16

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

Het rijk kende ons een subsidie van 239 duizend euro toe voor een impuls bij Opvoedondersteuning 2005-2007. Deze middelen zullen in 2006 ook voor dit doel worden ingezet.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.26 Kinderopvang	OCSW	-239	239

24 Corpus paraat

De bijdrage ad 25 duizend euro voor het hulpverleningsproject 'Corpus paraat' staat in de begroting van OCSW geraamd, terwijl de gelden bij de dienst RO/EZ zijn terechtgekomen. Een aanpassing van de begroting met genoemd bedrag is derhalve noodzakelijk.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.28 Jeugdhulpverlening	OCSW	25	-25

25 ESF-subsidie POK Noord kinderopvang

De ontvangen ESF-uitkering voor de kinderopvang wordt doorgesluisd naar de kinderopvanginstellingen, zodra er een goedkeurende accountantsverklaring is overgelegd.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.26 Kinderopvang	OCSW	-887	887

26 ESF-subsidie Antilliaanse risicjongeren 0-23 jaar

De toegekende ESF-subsidie voor Antilliaanse risicjongeren ten bedrage van 192 duizend euro wordt ingezet voor dit doel, waarvoor het is verkregen.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.28 Jeugdhulpverlening	OCSW	-192	192

27 Reorganisatie OCSW en aanpassing overhead

De reorganisatie van de dienst OCSW leidt tot verschuivingen van kosten door met name gewijzigde doorbelasting van de overhead. Per saldo is de voorgestelde begrotingswijziging budgettair neutraal.

<i>Intern/ Cat 1</i>	<i>Dienst</i>	<i>Prod/ Groep</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
Cat.1	OCSW	6.17 Sportaccommodaties	370	-3
Cat 1	OCSW	6.18 Zwembaden en Kardinges	-353	-98
Cat 1	OCSW	6.20 Openluchtrecreatie	64	
Cat. 1	OCSW	6.33 Algemene lasten en baten	20	

28 BDU-uitkering maatschappelijke opvang

De toegekende rijksbijdrage BDU ad 449 duizend euro wordt voor de maatschappelijke opvang ingezet, zodat het voor het begrotingssaldo van de dienst OCSW geen consequenties heeft.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.31 Maatschappelijke opvang	OCSW	-449	449

29 BDU-uitkering verslavingszorg

Begrotingswijzigingen (vgr-II en eindejaars)

17

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

De toegekende rijksbijdrage BDU ter grootte van 10 duizend euro wordt voor de verslavingszorg ingezet. Per saldo treedt er geen effect op in het begrotingssaldo van de dienst OCSW.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.32 Verslavingszorg	OCSW	-10	10

30 Huisvestingsplan Voortgezet onderwijs

Net als voorgaande jaren zijn in maart jl. tussen de VO-scholen de laatste afspraken gemaakt over het huisvestingsplan 2006 voor het openbaar voortgezet onderwijs. Dit heeft geleid tot een tweetal kredieten. Allereerst voor de algehele renovatie van de gymzaal van het Reitdiepcollege aan de Eikenlaan: kredietbedrag 211 duizend euro. Voor het nieuwbouwbudget voor de Leon van Gelder is het krediet verhoogd met 150 duizend euro om de laatste kosten met betrekking tot de oplevering te dekken. De kapitaallasten, zijnde een bedrag van 48 duizend euro, worden gedekt uit het bovenschoolse budget huisvesting VO en hebben derhalve geen invloed op het exploitatiesaldo van OCSW.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.03 Voortgezet onderwijs	OCSW	-48	48

31 Loonkosten openbaar onderwijs

De prognose voor de loonkosten wijkt aanzienlijk af van de primaire begroting. Dit heeft voor al te maken met stelselwijzigingen in de bekostiging van het primair onderwijs (lumpsum). De begroting wordt hierop aangepast. De baten van het rijk nemen evenredig toe, zodat het budgettaire geen consequenties heeft voor OCSW.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
6.01 Basisonderwijs	OCSW	-6.319	6.319
6.02 (Voortgezet) speciaal onderwijs	OCSW	-316	316
6.03 Voortgezet onderwijs	OCSW	-256	256

32 Exploitatiebijdrage Groninger Museum

In het kader van nieuw beleid 2006 is in de raadsvergadering van 25 januari jl. incidenteel 626 duizend euro beschikbaar gesteld voor het instandhouden van het huidige ambitieniveau in 2006 en 2007 van het Groninger Museum. Ultimo 2006 zal overeenkomstig besluitvorming 374 duizend euro resteren, zijnde de door uw raad toegezegde incidentele bijdrage voor 2007.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
6.12 Beeldende kunst en musea	OCSW	374	-374

33 Nieuw beleid-gelden OCSW

In het kader van nieuw beleid zijn incidenteel bedragen beschikbaar gesteld voor de komende jaren. In 2006 is bij diverse productgroepen nog geen start gemaakt met de activiteiten. Derhalve schuiven de volgende bedragen via reservemutaties door: exploitatiebijdrage Simplon 164 duizend euro, exploitatiebijdrage De Steeg 50 duizend euro, opbouwwerk 136 duizend euro, budget vrijwilligers 50 duizend euro, Oud & Nieuw 30 duizend euro, ouderenwerk 148 duizend euro en taakstelling kunstencentrum/muziekschool 50 duizend euro.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
6.11 Podiumkunsten (Simplon)	OCSW	164	-164
6.12 Beeldende kunst en musea (De Steeg)	OCSW	50	-50

Begrotingswijzigingen (vgr-II en eindejaars)

18

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

6.25 Sociaal cultureel werk (opbouwwerk)	OCSW	136	-136
6.25 Sociaal cultureel werk (vrijwilligers)	OCSW	50	-50
6.28 Jeugdhulpverlening	OCSW	30	-30
6.29 Ouderenbeleid	OCSW	148	-148
6.33 Algemene lasten en baten	OCSW	50	-50

34 Rekeningresultaat 2005 OCSW

Bij de vaststelling van de gemeenterekening 2005 is een deel van het resultaat bestemd binnen de dienst OCSW. Onderstaande bedragen worden nu ter begroting gebracht.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
6.09 Muziekschool	OCSW	-100	100
6.11 Podiumkunsten	OCSW	-1.127	1.127
6.14 Letteren en bibliotheek	OCSW	-100	100
6.16 Overige culturele activiteiten	OCSW	-35	35
6.18 Zwembaden en Kardinges	OCSW	-30	30
6.19 Sportondersteuning	OCSW	-58	58
6.25 Sociaal cultureel werk	OCSW	-200	200
6.26 Kinderopvang	OCSW	-28	28
6.29 Ouderenbeleid	OCSW	-140	140
6.33 Algemene lasten en baten	OCSW	-604	604

Hulpverleningsdienst

35 Meldkamer HVD

Bij het opstellen van de primitieve begroting 2006 was nog weinig bekend over de begroting van de nieuwe Gemeenschappelijke Meldkamer Groningen. Deze begroting is in het voorjaar 2006 nader uitgewerkt en leidt nu tot een uitzetting van zowel de baten als lasten met 1,815 miljoen euro. Dit is met name het gevolg van verrekeringen met de politie.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
4.03 Meldkamer	HVD	-1.815	1.815

36 MOA

Met deze wijziging worden de functies van MOA-manager en MOA-coördinator onder de begroting van de MOA-piofataken gebracht. Beide functies worden in 2006 vervuld door personeel van de Hulpverleningsdienst. Aangezien de levering van diensten door de HVD aan het samenwerkingsverband MOA onder de PIOFA-taken valt, wordt de HVD-begroting aangepast. De baten bestaan uit vergoedingen van het COA.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
4.06 Openbare gezondheidszorg	HVD	-120	120

37 Heroïneverstrekking

In 2006 is een extra convenant gesloten door het rijk en de zes gemeenten die deelnemen aan het heroïne-experiment. Het betreft de uitbreiding van het aantal behandelplaatsen voor een periode van twee jaar. Voor onze gemeente gaat het in 2006 om 185 duizend euro extra baten, waarmee 15 extra behandelplekken kunnen worden gecreëerd.

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
4.06 Openbare gezondheidszorg	HVD	-185	185

38 Indicatiestelling

Bij het opstellen van de primitieve begroting was een aantal ramingen voor de indicatiestelling voor de 'voorziening ouderen en gehandicapten' nog niet bekend, met name die voor advisering aan derden. In deze wijziging, die budgettair neutraal is, worden deze bedragen nu opgevoerd.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
4.07 Voorziening ouderen en gehandicapten	HVD	-1.519	1.519

39 Afschrijvingen H&OG

De afschrijvingen op de activa van de H&OG dienen begroot (en uiteraard verantwoord) te worden in de administratie van de H&OG-regeling. Primair waren deze lasten opgenomen in de HVD-begroting. Met deze wijziging worden ze overgebracht naar de H&OG.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
4.01 Brandweerzorg	HVD	195	-195
4.02 Rampenbestrijding	HVD	7	-7
4.03 Meldkamer	HVD	341	-341
4.05 Infectieziektebestrijding	HVD	163	-163
4.06 Openbare gezondheidszorg	HVD	15	-15

40 Aanpassing HVD-begroting

Bij de voorbereiding van de begroting 2007 van de Hulpverleningsdienst is de opbouw van de begroting 2006 nog eens grondig gecontroleerd. Als voortvloeisel hieruit worden in deze begrotingswijziging enkele globale ramingen nader ingevuld, zoals de invulling van de stelpost en eliminatie van even grote posten aan zowel de lasten- als batenzijde.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
4.01 Brandweerzorg	HVD	-124
4.02 Rampenbestrijding	HVD	5
4.03 Meldkamer	HVD	14
4.05 Infectieziektenbestrijding	HVD	20
4.06 Openbare gezondheidszorg	HVD	30
4.07 Voorzieningen ouderen en gehandicapten	HVD	55

41 Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen

Met deze wijziging wordt de begroting van de Hulpverleningsdienst aangepast met de subsidiatoekenning van het ministerie van VWS en de subsidiëring van de stichting Thuiszorg Groningen voor de jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen. Deze gegevens waren ten tijde van het opstellen van de primitieve begroting nog niet bekend. Per saldo heeft deze wijziging geen financiële consequenties.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
4.03 Meldkamer	HVD	-1	
4.05 Infectieziektebestrijding	HVD	-2	
4.06 Openbare gezondheidszorg	HVD	181	-176
4.07 Voorziening ouderen en gehandicapten	HVD	-2	

42 Aanpassing MOA-begroting

Begrotingswijzigingen (vgr-II en eindejaars)

20

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

Met deze wijziging brengen wij de MOA-piofa-begroting in overeenstemming met de actualiteit. De mutaties op de andere productgroepen houden verband met de toerekening van de overheadkosten.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
4.01 Brandweerzorg	HVD	1
4.02 Rampenbestrijding	HVD	1
4.03 Meldkamer	HVD	3
4.05 Infectieziektenbestrijding	HVD	4
4.06 Openbare gezondheidszorg	HVD	-13
4.07 Voorzieningen ouderen en gehandicapten	HVD	4

43 Externe veiligheid (1)

Dit betreft de ontvangen bijdrage ter grootte van 150 duizend euro van het ministerie van BZK voor de vorming van een Veiligheidsregio. Deze middelen worden ook voor dat doel ingezet.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
4.01 Brandweer	HVD	-150	150

44 Externe veiligheid (2)

Dit betreft de onlangs toegekende rijksbijdrage van 50 duizend euro voor de bestuurlijke en operationele vormgeving van de Veiligheidsregio en de rijksbijdrage van 62 duizend euro voor de regionalisering beheer brandweer in het kader van de Veiligheidsregio. Deze middelen worden binnen de reikwijdte voor dat doel ingezet.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
4.02 Rampenbestrijding	HVD	-112	112

45 SOA-centrum Noord-Nederland

Dit betreft uitwerking SOA-AID-projecten en nadere invulling SOA-centrum Noord-Nederland, SOA-centrum Groningen, hepatitis B-project en diverse stadsprojecten, waaronder het Antillianenproject. Van VWS komt 90 duizend euro voor de inrichting van het SOA-centrum, van OCSW komt 30 duizend euro voor het project Amor Y Salu, van het UMCG komt 10 duizend euro voor verpleegkundige inzet van het SOA-centrum en tenslotte komt 15 duizend euro van SOA-AIDS Nederland voor het Aseragproject (asielzoekers).

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
4.05 Infectieziektebestrijding	HVD	-145	145

46 Toezicht kinderopvang

Het algemeen bestuur van de H&OG-regeling heeft op 7 juli jl. besloten voor 2006 het toezicht kinderopvang aan te merken als een gemeenschappelijke taak. Voor de uitvoering van deze taak is de benodigde capaciteit berekend op 2,5 fte inspecteur kinderopvang, inclusief administratie. De kosten ten bedrage van 181 duizend euro worden naar rato van het aantal inwoners verdeeld over alle 25 Groninger gemeenten.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
4.06 Openbare gezondheidszorg	HVD	-181	181

47 Specifieke uitkering jeugdgezondheidszorg

Begrotingswijzigingen (vgr-II en eindejaars)

21

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

Dit betreft de laatste loon- en prijsontwikkelingen van het rijk in het kader van de specifieke uitkering voor de jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen. In het najaar stelde het rijk deze uitkering met 48 duizend euro bij, hetgeen nu leidt tot aanvullende begrote baten en lasten van gelijke omvang.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
4.06 Openbare gezondheidszorg	HVD	-48	48

48 Budget frontoffice forensische geneeskunde

Het incidenteel nieuw beleidsgeld voor het frontoffice forensische geneeskunde was in het FIS abusievelijk bij de brandweer in plaats van bij de openbare gezondheidszorg ondergebracht. Door middel van deze wijziging, die budgettair neutraal is, wordt dit gecorrigeerd.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
4.01 Brandweer	HVD	-30
4.06 Openbare gezondheidszorg	HVD	30

Dienst Informatie en Administratie

49 Omzetting voorziening WOZ in een reserve

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording moet de voorziening WOZ in een reserve worden omgezet.

<i>Intern/ Cat 1</i>	<i>Prod/ Dienst Groep</i>	<i>lasten</i>	<i>baten</i>	<i>saldo</i>	<i>+ reserves</i>
Cat.1	DIA 1.04 Belastingen	618	-499	+ 119	-119

50 Taken straatnaamgeving naar RO/EZ

De budgetten stonden bij de productgroep 'GIC' en moeten worden overgebracht naar de productgroepen 'Burgerzaken' en 'Overig & Concerttaken'. Deze wijziging is saldoneutraal.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
1.03 Burgerzaken	DIA	55
1.06 G.I.C.	DIA	-74
1.12 Overig & concerttaken	DIA	19

51 Interne wijziging DIA-begroting (1)

Onderstaande begrotingswijziging betreft een budgettair neutrale correctie op de primitieve begroting van de DIA. De productgroep Verzekeringen viel in de primitieve begroting nog onder de productgroep Overig & concerttaken.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
1.09 Verzekeringen & verhaalszaken	DIA	-3.249	3.131
1.12 Overig & concerttaken	DIA	3.249	-3.131

52 Interne wijziging DIA-begroting (2)

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

Bij Turap 2006-I is een begrotingswijziging gemaakt, waarbij diverse verschuivingen tussen productgroepen plaatsvonden. Bij nader inzien is een aantal van deze verschuivingen niet productgroepoverschrijdend geweest. Deze onjuiste verschuivingen worden nu weer ongedaan gemaakt.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
1.04 Belastingen	DIA	-170	-18
1.12 Overig & concerttaken	DIA	-37	225

53 Interne wijziging DIA-begroting (3)

Bij Turap 2006-I is een begrotingswijziging gemaakt, waarbij diverse verschuivingen tussen productgroepen plaatsvonden. Bij nader inzien is een aantal van deze verschuivingen niet productgroepoverschrijdend geweest. Deze onjuiste verschuivingen worden nu weer ongedaan gemaakt.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
1.06 G.I.C.	DIA	-76	40
1.12 Overig & concerttaken	DIA	36	

54 Overheveling formatie Bedrijfsbureau DIA

Dit betreft het overhevelen van de formatiebudgetten ten behoeve van het Bedrijfsbureau Facilitaire Dienstverlening binnen de DIA-begroting.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
1.02 G.I.C.	DIA	19	
1.12 Overig & concerttaken	DIA	-61	42

55 Stad en Stadhuis (rekeningresultaat 2005)

Bij de resultaatbestemming 2005 is binnen het programma Stad en Stadhuis 35 duizend euro bestemd voor het project Raads Informatie Systeem. Dit bedrag wordt nu ter begroting gebracht.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
1.13 Stad en Stadhuis	DIA	-35	35

56 Windows XP (rekeningresultaat 2005)

Bij de resultaatbestemming 2005 is 116 duizend euro bestemd voor de migratie van de standaardwerkplek naar Windows XP. Dit bedrag wordt hier ter begroting 2006 gebracht.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
1.11 Centrale ICT-organisatie	DIA	-116	116

57 Eduglas (rekeningresultaat 2005)

Bij de resultaatbestemming 2005 is 94 duizend euro bestemd voor het project 'Eduglas', dat als pilot voorziet in de aansluiting van een viertal scholen op breedband. Dit bedrag wordt nu ter begroting gebracht.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
1.11 Centrale ICT-organisatie	DIA	-94	94

58 Informatiebeveiligingsplan (rekeningresultaat 2005)

Begrotingswijzigingen (vgr-II en eindejaars)

23

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

Bij de resultaatbestemming 2005 is 75 duizend euro uitgetrokken voor het informatiebeveiligingsplan. Dit bedrag wordt hier ter begroting gebracht.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
1.11 Centrale ICT-organisatie	DIA	-75	75

59 Klantencontactcentrum (rekeningresultaat 2005)

Bij de resultaatbestemming 2005 is 56 duizend euro bestemd voor een klantcontactcentrum voor de publieke dienstverlening bij de DIA. Dit bedrag wordt nu ter begroting gebracht.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
1.06 Gemeentelijk informatiecentrum	DIA	-56	56

60 Tijdelijke voorzieningen hal DIA (rekeningresultaat 2005)

Bij de resultaatbestemming 2005 is een bedrag van 100 duizend euro bestemd voor de tijdelijke inrichting en verhuizing van de publieksfuncties bij de DIA. Door middel van deze wijziging wordt dit bedrag ter begroting gebracht.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
1.12 Overig en concerttaken	DIA	-100	100

61 Stadspas (rekeningresultaat 2005)

Bij de resultaatbestemming 2005 is 35 duizend euro bestemd voor de stadspas. Dit bedrag wordt nu ter begroting gebracht.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
1.06 Gemeentelijk informatiecentrum	DIA	-35	35

62 Eliminatie Gemeentelijk Postcentrum

In 2006 is het gemeentelijk Postcentrum overgeheveld van de DIA naar DSW Stadspark. De lasten en baten bij de DIA vervallen hiermee.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
1.08 Commerciële zaken	DIA	1.739	1.882
1.12 Overig & concerttaken	DIA		-143

63 Onttrekking uit bestemmingsreserve organisatieontwikkeling

Voor de organisatieontwikkeling bij de DIA willen we 77 duizend euro onttrekken uit de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling. Dit bedrag zal in ieder geval nog besteed worden ten behoeve van de organisatieontwikkeling.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
1.12 Overig & concerttaken	DIA	-77	77

64 Terugramen dotatie bestemmingsreserve belastingen

De voorgenomen storting in de bestemmingsreserve automatisering belastingen dient te worden ingezet om een tijdelijke voorziening te bekostigen voor de belastingapplicatie ten tijde van de overgang naar een nieuwe applicatie. Daarom ligt hier het voorstel om de storting om te zetten naar een exploitatiebudget.

Begrotingswijzigingen (vgr-II en eindejaars)

24

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
1.04 Belastingen	DIA	-200	200

65 Diverse verschuivingen tussen 'Publieke Dienstverlening' en 'Overig & concerttaken'

Dit betreft diverse verschuivingen bij de DIA als gevolg van ondermeer een herziening van de toerekeningssystematiek tussen de productgroepen 'Publieke Dienstverlening' en 'Overig & concerttaken'.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
1.03 Burgerzaken	DIA	3
1.04 Belastingen	DIA	3
1.06 G.I.C.	DIA	71
1.12 Overig & concerttaken	DIA	-77

66 Verdeling stelpost koop/verkoop verlof

De stelpost koop/verkoop verlof bij de DIA wordt door middel van deze wijziging over de desbetreffende productgroepen verdeeld.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
1.02 Mobiliteit & Consultancy	DIA	-6	
1.03 Burgerzaken	DIA	-21	
1.04 Belastingen	DIA	-16	
1.05 Dienstverlening arbeidszaken	DIA	-7	
1.06 G.I.C.	DIA	-4	
1.08 Commerciële zaken	DIA	-3	
1.09 Verzekeringen & verhaalszaken	DIA	-2	
1.10 Rechtsbescherming	DIA	-1	
1.11 Centrale ICT-organisatie	DIA	-27	1
1.12 Overig & concerttaken	DIA	-14	100

67 Herverdeling ICT-budgetten diensten en concern

In de loop van 2006 heeft de centrale ICT-organisatie de tarieven gewijzigd vanwege een nieuwe tariefstructuur. Dit had effect op zowel de interne dienstverlening binnen de DIA als op de kortingen die de CIO hanteert richting de andere gemeentelijke diensten.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
1.03 Burgerzaken	DIA	24	
1.04 Belastingen	DIA	128	
1.05 Dienstverlening arbeidszaken	DIA	4	
1.06 G.I.C.	DIA	-25	
1.08 Commerciële zaken	DIA	-4	
1.11 Centrale ICT-organisatie	DIA		-97
1.12 Overig & concerttaken	DIA	-30	

68 Lasten- en batenanalyse DIA

In verband met een correcte toerekening in de systematiek van de productbegroting worden bij de DIA de lasten en baten van de verschillende productgroepen op het goede niveau gebracht. Deze wijziging heeft geen saldowijziging per productgroep tot gevolg.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
---------------------	---------------	---------------	--------------

Begrotingswijzigingen (vgr-II en eindejaars)

25

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

1.02 Mobiliteit & Consultancy	DIA	-44	44
1.03 Burgerzaken	DIA	-71	71
1.04 Belastingen	DIA	-197	197
1.05 Dienstverlening arbeidszaken	DIA	-126	126
1.06 G.I.C.	DIA	10	-10
1.08 Commerciële zaken	DIA	-703	703
1.09 Verzekeringen & verhaalszaken	DIA	-200	200
1.11 Centrale ICT-organisatie	DIA	-7.333	7.333
1.12 Overig & concerttaken	DIA	-2.554	2.554
1.13 Stad en Stadhuis	DIA	35	-35

Sociale Zaken en Werk

69 Kosten organisatieontwikkeling

Uit middelen 'nieuw beleid' kreeg de dienst SoZaWe een bedrag van 0,5 miljoen euro voor de financiering van de kosten van organisatieontwikkeling. Tegelijkertijd had de dienst een nog niet-opgelost begrotingstekort van 0,5 miljoen euro. Aan de dienst is overgelaten hoe dit tekort te dekken. Dekking kan met de huidige inzichten worden gevonden in het WWB-werkbudget door eigen uitvoeringskosten met betrekking tot re-integratie uit het werkbudget te halen. Dit is mogelijk geworden door de afschaffing van de uitbestedingsplicht per 1 januari 2006.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
8.01 Inkomen	SoZaWe	-289	
8.02 Werk	SoZaWe	-166	500
8.03 Zorg	SoZaWe	-45	

70 Inburgering 160 oudkomers

Dit betreft de lasten en baten die gemoeid zijn met de inkoop van inburgeringstrajecten en uitvoeringskosten voor de inburgering van 160 oudkomers. Er is sprake van een overgangsmaatregel voor 2006, omdat de Wet Inburgering niet eerder dan per 1 januari 2007 wordt geïmplementeerd.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
8.04 Inburgering	SoZaWe	-1.099	1.099

Milieudienst

71 Bezuinigingstaakstelling personeelsadvertenties en minder wit met stadsberichten

De bezuinigingstaakstelling personeelsadvertenties en minder wit met stadsberichten is bij de 1^e Voortgangsrapportage toegerekend volgens de verdeelsleutel 50-50 naar afval en straatreiniging. Deze toerekening is onjuist, omdat de kosten worden geboekt onder kostenplaatsen algemene overhead en vervolgens met een standaardverdeelsleutel worden doorberekend.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
5.01 Afval	MD	4
5.02 Straatreiniging	MD	-11
5.05 Centraal meldpunt evenementen	MD	1
5.06 Milieubeleid	MD	2
5.07 Vergunningverlening / controle / handhaving	MD	2
5.08 Beheren en saneren	MD	1

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

5.09 Riolering en waterzuivering	MD	1
----------------------------------	----	---

72 Nominale compensatie actualisatie 2005-'06

De verdeling van de nominale compensatie, actualisatie 2005-'06, is bij de 1^e Voortgangsrapportage toegerekend volgens de verdeelsleutel overhead. Hierin is geen rekening gehouden met tariefgerelateerde producten en niet-tariefgerelateerde producten. Door middel van deze wijziging, die een budgettair neutraal effect heeft, wordt dit rechtgezet.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
5.01 Afval.	MD	72
5.02 Straatreiniging	MD	-36
5.04 Markwezen	MD	1
5.06 Milieubeleid	MD	1
5.07 Vergunningverlening / controle / handhaving	MD	-14
5.08 Beheren en saneren	MD	-19
5.09 Riolering en waterzuivering	MD	-5

73 Salariskosten stadsdeelcoördinator

De verdeling van de salariskosten stadsdeelcoördinator is bij de 1^e Voortgangsrapportage 2006 toegerekend volgens de verdeelsleutel overhead. Deze geringe wijziging is het gevolg van een afrondingsverschil.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
5.02 Straatreiniging	MD	1
5.06 Milieubeleid	MD	-1

74 Klimaatplan (rekeningresultaat 2005)

Dit betreft de niet-bestede middelen nieuw beleid 2005 die bij het vaststellen van de gemeenterekening 2005 opnieuw voor het energieconvenant & klimaatplan ter beschikking zijn gesteld. Door middel van deze wijziging wordt het beschikbare bedrag ad 15 duizend euro aan de juiste productgroep toegerekend.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
5.06 Milieubeleid	MD	-15	15

75 Milieubeleidsplan Stadsleven Natuurlijk (rekeningresultaat 2005)

Van de middelen die in de jaarschijf 2005 beschikbaar waren voor de uitvoering van het milieuprogramma 'Stadsleven natuurlijk' is in 2005 tot een bedrag van 95 duizend euro niet tot besteding gekomen. Bij de vaststelling van de gemeenterekening 2005 besloot uw raad het bedrag opnieuw voor dit doel beschikbaar te stellen.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
5.06 Milieubeleid	MD	-95	95

76 Bedrijfsvoering en control (rekeningresultaat 2005)

Bij het vaststellen van de gemeenterekening 2005 is besloten 126 duizend euro beschikbaar te stellen voor projecten die betrekking hebben op bedrijfsvoering en control binnen de Milieudienst. Door middel van deze wijziging worden deze gelden ten laste van de reserve weer in de exploitatie opgenomen.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
5.01 Afval	MD	-77	77

Begrotingswijzigingen (vgr-II en eindejaars)

27

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

5.02 Straatreiniging	MD	-22	22
5.04 Marktwezen	MD	-1	1
5.05 Centraal meldpunt evenementen	MD	-4	4
5.06 Milieubeleid	MD	-9	9
5.07 Vergunningverlening / controle / handhaving	MD	-6	6
5.08 Beheren en saneren	MD	-5	5
5.09 Riolering en waterzuivering	MD	-2	2

77 Projecten middelen (rekeningresultaat 2005)

Door de prioritering van het project U for 8 is een aantal geplande projecten, zoals koppelen diverse applicaties, workflow inkoopfacturen, inkooppakket, uniform debiteurenbeheer en AO/IC, in 2005 niet afgerond. Bij het vaststellen van de gemeenterekening 2005 werd besloten de hiervoor beschikbare middelen, een bedrag van 160 duizend euro, opnieuw ter beschikking te stellen in 2006.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
5.01 Afval	MD	-97	97
5.02 Straatreiniging	MD	-28	28
5.04 Marktwezen	MD	-1	1
5.05 Centraal meldpunt evenementen	MD	-5	5
5.06 Milieubeleid	MD	-11	11
5.07 Vergunningverlening / controle / handhaving	MD	-9	9
5.08 Beheren en saneren	MD	-6	6
5.09 Riolering en waterzuivering	MD	-3	3

Bestuursdienst

78 Bestemming rekeningresultaat 2005 Bestuursdienst

Bij het vaststellen van de gemeenterekening 2005 is besloten een aantal bedragen te herbestemmen, namelijk 58 duizend euro voor Marketing Groningen, 348 duizend euro voor de invoering van de WMO, 75 duizend euro voor de collegewisseling, 223 duizend euro voor FPU, 9 duizend euro voor de Stedenband San Carlos en 92 duizend euro voor de rekenkamercommissie. In het desbetreffende raadsvoorstel is hierop een nadere toelichting gegeven. Bovengenoemde bedragen worden door middel van deze wijziging over de diverse productgroepen verdeeld.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
9.01 Beleids- en beheersinstrumenten	BD	-6	6
9.02 Beleidsontwikkeling en -adviesing	BD	-511	511
9.03 Concerncontrol	BD	-5	5
9.04 Bestuursondersteuning	BD	-93	93
9.05 Bestuur	BD	-10	10
9.06 Concernstelposten	BD	-58	58
9.08 Volksvertegenwoordiging	BD	-122	122

79 CEMR-congres

Voor het 23^e CEMR-congres, dat in Groningen wordt gehouden, is in de raadsvergadering van 27 september jl. een bedrag van 35 duizend euro ten laste van de post 'onvoorzien' uitgetrokken.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
9.02 Beleidsontwikkeling en -adviesing	BD	-27
9.04 Bestuursondersteuning	BD	-8

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

9.06 Concernstelposten	BD	35
------------------------	----	----

80 Akkoord van Groningen

Via incidenteel nieuw beleid is er binnen de Bestuursdienst voor het Akkoord van Groningen 100 duizend euro beschikbaar gesteld. Daarnaast is er via de gemeenterekening 50 duizend euro uit het EBP van de dienst RO/EZ beschikbaar voor het Akkoord van Groningen.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
9.06 Concernstelposten	BD	-50	50

81 Begeleiding supporterstromen

Door middel van deze begrotingswijziging wordt ten laste van de post 'onvoorzien' een bedrag van 19 duizend euro gebracht voor de begeleiding van supporterstromen (B&W-besluit 6 december 2005).

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
9.02 Beleidsontwikkeling en -advisering	BD	-15
9.04 Bestuursondersteuning	BD	-4
9.06 Concernstelposten	BD	19

82 Tijdelijke uitbreiding Huishoudelijke Dienst Bestuursdienst

Een tijdelijke uitbreiding voor de afdeling BDC/Huishoudelijke Dienst binnen de Bestuursdienst wordt bekostigd uit het budget van de kantine/catering.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
9.02 Beleidsontwikkeling en -advisering	BD	2
9.03 Concerncontrol	BD	1
9.04 Bestuursondersteuning	BD	-8
9.08 Volksvertegenwoordiging	BD	5

83 Bijdrage griffie aan gemeentedag

De griffie heeft 5 duizend euro beschikbaar gesteld als bijdrage in de kosten voor de gemeentedag. Per saldo loopt deze wijziging budgettair neutraal.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
9.02 Beleidsontwikkeling en -advisering	BD	-4
9.04 Bestuursondersteuning	BD	-1
9.08 Volksvertegenwoordiging	BD	5

84 Naturalisatieceremonie

Dit betreft de kosten ad 10 duizend euro die gemoeid zijn de naturalisatieceremonie.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
9.02 Beleidsontwikkeling en -advisering	BD	-8	
9.04 Bestuursondersteuning	BD	-2	
9.06 Concernstelposten	BD		10

85 BTW-compensatiefonds

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

De dienst SoZaWe betaalt ieder kwartaal de btw voor het werkdeel aan de Bestuursdienst. Vervolgens vindt storting plaats in de reserve 'BTW-compensatiefonds'. De afrekening over de eerste twee kwartalen bedraagt 112 duizend euro. Deze wijziging beoogt de daadwerkelijke storting gelijk te laten zijn aan de actuele begroting.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Baten</i>	<i>Reserve</i>
9.06 Concernstelposten	BD	112	112

86 Prijscompensatie stadswachten

De prijscompensatie voor de stadswachten is vastgesteld op 1,67%. Dit leidt tot een herverdeling van middelen over de meerdere productgroepen binnen de Bestuursdienst.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>
9.02 Beleidsontwikkeling en -adviesing	BD	-4
9.03 Concerncontrol	BD	1
9.08 Volksvertegenwoordiging	BD	3

87 GSB-coördinatie

Vanuit het GSB-werkbudget wordt jaarlijks 25 duizend euro bijdragen aan de salariskosten van de GSB-coördinator. Deze wijziging heeft binnen de Bestuursdienst een budgettair neutraal effect.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
9.01 Beleids- en beheersinstrumenten	BD		1
9.02 Beleidsontwikkeling en -adviesing	BD	-19	7
9.03 Concerncontrol	BD		2
9.04 Bestuursondersteuning	BD	-6	6
9.05 Bestuur	BD		1
9.08 Volksvertegenwoordiging	BD		8

88 Geen invoering WMO 2006

De invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning vindt per 1 januari 2007 plaats. Bij het opstellen van de begroting 2006 werd nog uitgegaan van invoering per 1 juli 2006. Het halfjaarbudget 2006 is voor een bedrag van 6,088 miljoen euro in de primitieve begroting verwerkt. Wij stellen u voor om de eerder geraamde baten, en de reservering van deze middelen op de concernstelposten, nu te verlagen met genoemd bedrag.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
9.06 Concernstelposten (WMO-middelen)	BD	6.088	
9.06 Concernstelposten (algemene uitkering)	BD		-6.088

89 WMO-invoeringskosten

De invoeringdatum van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is naar 1 januari 2007 verschoven. Hierdoor hebben gemeenten te maken met invoeringskosten. Daarom is afgesproken dat voor 2006 opnieuw eenmalig een bedrag aan het gemeentefonds wordt toegevoegd. Wij ontvangen hiervoor 260 duizend euro. Omdat de verdeling van deze middelen nog niet bekend is, stellen we voor die bij de Bestuursdienst te parkeren.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
9.06 Concernstelposten (WMO-middelen)	BD	-260	
9.06 Concernstelposten (algemene uitkering)	BD		260

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen (VGR 2006- II en Eindejaars)

90 Beter in Beeld

Op 30 november 2005 besloot uw raad onder de titel 'Beter in Beeld' een aantal maatregelen te treffen om het raadsinformatiesysteem en de beeldregistratie van de raadsvergaderingen te verbeteren. Er is een nieuw camerasysteem in de raadzaal aangebracht en het RIS is vernieuwd. Voor de dekking van de lasten wordt 100 duizend euro uit de bestemmingsreserve 'kosten dualisme' ingezet.

<i>Productgroep</i>	<i>Dienst</i>	<i>Lasten</i>	<i>Reserve</i>
9.08 Volksvertegenwoordiging	BD	-100	100

4. Besluit

We stellen u voor de begroting 2006 conform alle bovenvermelde wijzigingen, die voortvloeien uit reeds eerder genomen besluiten, Voortgangsrapportage 2006-II en de aanpassingen in het kader van de rechtmatigheid, te herzien.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

Jacq. Wallage.

De secretaris,

H.P. Bakker.

Raadsvoorstel - Wijziging Financiële verordening

COMMISSIE FINANCIËN & VEILIGHEID

griffier van de raadscommissie
martijn.kest@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7726

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 13 december 2006

onderwerp: Wijziging Financiële verordening

Inleiding

Voor de nieuwe bezuinigingsronde is 100.000 euro opbrengst ingeboekt ingaande 2007 door de afschrijvingstermijnen van Pc's, monitoren en servers te verlengen van 3 naar 4 jaar. Afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de Financiële verordening en zijn een bevoegdheid van de raad. Bijgevoegd een raadsvoorstel tot wijziging van de verordening.

Naast deze wijzigingen zijn het afgelopen jaar een aantal onvolkomenheden naar voren gekomen bij RO/EZ. Parkeergarages mogen volgens de verordening annuïtair worden afgeschreven, maar voor parkeerterreinen en parkeerautomaten is niets geregeld. Verder is onduidelijk wat nu precies gerekend moet worden tot investeringen met maatschappelijk nut (want daarvoor moet expliciet geregeld worden dat je ze mag activeren), ontbreken enkele afschrijvingstermijnen en zijn bij de Milieudienst enkele afschrijvingstermijnen net anders komen te liggen. Uit een oogpunt van rechtmatigheid is het wenselijk dit ingaande 2007 recht te zetten en deze wijzigingen nu mee te nemen.

Van de VNG is inmiddels een nieuw model ontvangen voor de Financiële Verordening (toegestuurd aan college en griffie). In overleg met de griffie wordt vast aangekondigd dat we daar in het voorjaar op terugkomen.

Om de wijzigingen ingaande 2007 van kracht te laten zijn is het nodig dat de raad van december wordt gehaald.

Voorstel

Het college besluit:

1. de raad voor te stellen de Financiële verordening overeenkomstig het bijgevoegde voorstel te wijzigen;
2. het desbetreffende raadsvoorstel daartoe vast te stellen en voor te leggen aan de raad.

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

COMMISSIE FINANCIËN & VEILIGHEID

griffier van de raadscommissie
martijn.kest@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7726

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 13 december 2006

onderwerp: Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

GSB-III VERANTWOORDING JAARSCHIJF 2005

16 november 2006

Aan de raad

1. Intro

Voor u ligt de verantwoording GSBIII (Grote Stedenbeleid), jaarschijf 2005. Het Grote stedenbeleid bevat prestatieafspraken voor de periode 2005-2009 met het rijk voor een drietal pijlers. Sociaal, fysiek en economie. Het rijk keert op basis van objectieve criteria middelen uit aan steden om achterstandsposities op bepaalde terreinen aan te pakken. Na 5 jaar moeten we verantwoorden wat er van die prestatie-afspraken terecht is gekomen. Voor de fysieke pijler ontvangen we voor de hele periode een bedrag van 52 miljoen euro. Voor de economische pijler is dat 5 miljoen en voor sociaal 70 miljoen euro. In 2004 heeft de raad de prestatieafspraken met het rijk vastgesteld.

De verantwoording over GSBII hebben we in één keer over de gehele periode gedaan. Het rijk vraagt ook voor GSBIII om een verantwoording in één keer, achteraf. Deze tussentijdse verantwoording is dus vooral voor intern gebruik. We kiezen nu voor een jaarlijkse verantwoording, zodat we goed zicht houden op onze prestaties. Dat is ook noodzakelijk geworden omdat de prestatieafspraken die we maken met het rijk, veel concreter geworden zijn dan in de voorgaande periode.

We kunnen zo aan het eind van de GSB-III periode relatief eenvoudig de verantwoording naar het Rijk doen.

In 2007 vindt de midterm review plaats. Dit is een afspraak van het Rijk met de G27. Tijdens de midterm review kunnen we zien in hoeverre we op schema liggen ten aanzien van de gemaakte afspraken en kunnen we in overleg met het rijk een en ander bijstellen. Deze

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

rapportage over de geleverde inspanningen in 2005 vormt daarvoor een goede onderlegger. De rapportages geven uitsluitend informatie over de jaarschijf 2005, ook al is er recentere materiaal beschikbaar. Het gaat hier immers niet om een voortgangsrapportage tot nu toe, maar om een verantwoording over 2005, met bijbehorende accountantsverklaringen.

De uitvoering van het Grote Stedenbeleid vindt plaats in drie pijlers: fysiek, economisch en sociaal. De budgetten daarvoor ontvangen wij in drie brede doeluitkeringen (BDU). Binnen een doeluitkering mag met de middelen geschoven worden, tussen de doeluitkeringen mag dat niet. Voor fysiek ontvangen wij de BDU ISV-II, voor economisch BDU EZ en voor sociaal de BDU SIV (sociaal, integratie en veiligheid).

Hieronder schetsen we kort de discussies die gaande zijn over het vervolg van het Grote Stedenbeleid. Daarna volgt een korte samenvatting van de belangrijkste conclusies uit de verantwoording vanuit de drie pijlers.

2. Discussie toekomst GSB

Discussies over de toekomst van het Grote Stedenbeleid zijn volop gaande. Wat de uitkomst zal zijn, is grotendeels afhankelijk van het nieuwe Kabinet. Dat bepaalt immers de beleidsagenda.

Het Grote Stedenbeleid is ontstaan om achterstandsposities van steden weg te werken; om sociale en economische problemen in grote steden te verminderen. In Groningen hebben we een behoorlijke stap gezet in het wegwerken van de achterstand. De werkloosheid is gedaald (van 22,5% naar 13,6%), het aantal banen is gegroeid, de toekomstverachting in wijkvernieuwingswijken is sterk toegenomen en we winnen vele prijzen, zoals fietsstad, beste binnenstad, veiligste stad. Het grote stedenbeleid, en vooral de relatief hoge financiële bijdrage die we hebben ontvangen vanwege onze achterstandspositie, heeft haar vruchten hier wel afgeworpen.

In de nota 'Steden van morgen, keuzes voor vandaag', geeft Binnenlandse Zaken haar visie op de toekomst van het Grote stedenbeleid. De nota geeft aan, dat het GSB beleid positieve resultaten heeft. Met name in de kwaliteit van de woningvoorraad en in het leefklimaat is vooruitgang geboekt. De vraag is echter of en hoe het GSB beleid na 2009 verder gaat. De nota schetst vier inhoudelijke thema's, die als basis kunnen dienen voor een gesprek tussen Rijk en steden. Het gaat om de thema's leren, werken, wonen en veiligheid en leefbaarheid. Die thema's zouden in samenhang uitgewerkt moeten worden in een vorm die recht doet aan de specifieke stedelijke problematiek van iedere afzonderlijke stad.

Daarnaast schetst de nota een aantal sturingsmogelijkheden:

- decentralisatie, waarbij de stad het zelf doet. Financiering loopt via het gemeentefonds.
- charter; samen denken, samen doen. Door middel van een convenant worden afspraken vastgelegd. Een gezamenlijke agenda wordt opgesteld en uitgevoerd. Financiering vindt plaats via een brede doeluitkering.
- afspraak is afspraak; waarbij landelijke sturing en coördinatie noodzakelijk is. Financiering verloopt via een gebundelde doeluitkering (vergelijkbaar met huidige vorm van GSB-III).

Zoals gezegd, is het aan het nieuwe kabinet hierover een uitspraak te doen. Wij zullen dat kabinet moeten wijzen op het belang van het voortzetten van de aandacht van het rijk voor grote steden. In Groningen zullen we het accent in de toekomst nog meer leggen op de sociale

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

problematiek en duurzaamheid. Alleen als het rijk blijft mee investeren kunnen we een definitieve schaa sprong maken. Een stad vraagt om permanente aandacht en investeringen, maar taken liggen er in ieder geval nog op het gebied van bereikbaarheid (ZZL, Zuidelijke ringweg, Kolibri), de aanpak van een aantal prioriteitswijken, armoedebestrijding, voortgang van het veiligheidsprogramma en het versnellen van het woningbouwprogramma. Onze meerjareninvesteringsprogramma's gaan verder dan 2009 en dus zijn we gebaat bij een continuering van het Grote Stedenbeleid na 2009, in ieder geval als financieringsbron. Via de huidige verdeelmethode ontvangen wij relatief veel GSB-middelen. Er is nu een discussie gaande over de verdeelsystematiek en sturingswijze. Die discussies zullen wij nauwlettend volgen.

Natuurlijk willen we onze ambities concreet maken in meerjarige afspraken met het rijk. Echter, flexibiliteit, zowel in de besteding van middelen als het programma, is noodzakelijk om zo goed mogelijk te kunnen blijven inspelen op de actualiteit en kansen, die zich in een stedelijke samenleving voordoen.

3. Fysieke pijler

Deze pijler richt zich op de volgende doelen:

- een stad met een uitstekend vestigingsklimaat;
- een stad met een voortreffelijk woonklimaat;
- een stad die schoon, heel en veilig is;
- een stad die bruist op cultureel en sportief gebied.

3.1 restant ISV-I afspraken

De fysieke pijler werkt nog aan een aantal 'oude' afspraken uit de ISV-I periode. De verplichtingen die nog staan, komen we in de 2^e ISV periode na. Risico's zien we op het gebied van woningbouw. Uit de ISV-I periode resteerde een taakstelling van het terugbouwen van 521 woningen op wijkvernieuwingslocaties en een taak in het opknappen van 2000 woningen. De 521 terug te bouwen woningen op wijkvernieuwingslocaties hebben we opgenomen in onze taakstelling ISV-II. Het rijk stelt zich echter op het standpunt dat die 521 woningen bovenop de taakstelling van ISV-II komen. In de midterm review zullen daarover knopen doorgehakt moeten worden. In ISV-II hebben we de oude afspraken uit ISV-I, over woningen die opgeknapt moeten worden, niet opgenomen. Dit komt doordat de regelgeving tussentijds is gewijzigd. We kunnen deze taakstelling alleen volbrengen als het volgens de oude, beduidend minder veeleisende, regelgeving kan.

3.2 ISV-II; wonen

We hebben in ISV-II verband afgesproken jaarlijks 1350 woningen te bouwen en in het kader van BLS (Besluit Locatiegebonden Subsidies) zelfs 1750. De woningbouwproductie van 2005 ligt ver onder het gestelde doel. Met de acties uit de nota "sturen op snelheid" proberen we die achterstand in te halen. Maar een inhaalmanoeuvre in de komende jaren lijkt niet realistisch. Dan zouden we 2000 woningen per jaar moeten bouwen. Dit is een reden om in de midterm review de doelstelling te bespreken. Overigens heeft het niet halen van de doelstelling vooral financiële gevolgen voor de hoogte van de BLS en niet voor ISV-II, want die middelen zijn vooral bedoeld voor de wijkvernieuwing en de openbare ruimte.

Tegenover de tegenvallende woningproductie staat dat de corporaties ambitieuze plannen hebben. We hebben veel vertrouwen in deze afspraken uit het Lokaal Akkoord. Corporaties zullen meer dan de helft van de woningbouwproductie voor hun rekening nemen. Wij zullen, daar waar mogelijk, onze procedures sneller laten verlopen: bij voorbeeld via de

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

bouwenvelop, waarin we op hoofdlijnen afspraken maken met de corporaties over programma, openbare ruimte en beheer.

Wel gunstig is het gegeven dat, ondanks een teruglopende markt, het percentage woningen dat we in de bestaande stad gebouwd hebben, relatief (vergeleken met de uitleg) goed is. Vooral omdat procedures in de bestaande stad vaak ingewikkelder en trager verlopen, doordat we veel meer rekening moeten houden met andere belangen en inpassingsmogelijkheden. Ook op het gebied van slopen en verkoop van huurwoningen en toegankelijkheid van woningen voor ouderen hebben we in 2005 goede resultaten behaald.

3.3 overige ISV-II afspraken

Overige ISV-II afspraken betreffen beheer, groenprojecten, cultuur en bodemprestaties. We verwachten onze doelstellingen te halen op bovengenoemde terreinen, met uitzondering van de bodemprestaties. Hier ligt een nauwe relatie met de ruimtelijke ontwikkeling van nieuwe gebieden (Eemskanaalzone, stationsgebied). Deze zogenaamde dynamische locaties zijn vertraagd in ontwikkeling en dat betekent dat ook bodemonderzoek en sanering naar achteren schuiven. Voor een aantal locaties bereiden we sanering voor: Paddepoel Zuid-Oost, Damsterdiep en Kop van Oost. En we werken mee aan het reinigen van de persleiding Groningen- Delfzijl. We zullen ons de komende jaren meer richten op de zogenaamde statische locaties.

Voor de fysieke pijler hebben we, voor de hele periode van 2005-2009, een bedrag van 52 miljoen euro gekregen. Het rijk heeft een beschikking voor dit bedrag opgesteld. Die beschikking bevat een jaarlijkse verdeling van de gelden. Die verdeling bevat overigens geen evenredige verdeling over de jaren. Voor de jaarschijf 2005 staat een bedrag van 9,03 miljoen euro. Daarvan hebben we € 1.820.000 besteed. Het resterende bedrag voor de jaarschijf 2005 is € 7.230.000. Dat bedrag verwachten we snel weg te zetten, de planontwikkeling daarvoor loopt, bij voorbeeld via het Lokaal Akkoord.

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

4. Economische pijler

Vanuit de economische pijler kennen we 3 doelstellingen:

- het creëren van meer werk en minder werkloosheid;
- een stad met een uitstekend vestigingsklimaat;
- een stad waarin iedereen meedoet.

4.1 meer werk, minder werklozen

De afgelopen twee jaren tekent zich een licht economisch herstel af; mede hierdoor scoren we redelijk positief op onze doelstellingen. Dat is zichtbaar in de afname van WWB-ers (Wet Werk en Bijstand) en NWW-ers (Niet Werkende Werkzoekenden). We verwachten een groei van de economie van 2,5% in 2006, waarmee het economisch herstel stevig doorzet. Die vooruitzichten maken dat we positief gestemd zijn over het naar beneden brengen van het aantal werklozen naar minder dan 8.500 in 2010. Groningen@Work!. Mensen krijgen sneller werk en ze blijven op deze manier deelnemen aan de samenleving.

Onze werkgelegenheidsdoelstelling, meer dan 135.000 arbeidsplaatsen in 2010, is sterk afhankelijk van een volledig herstel van de economie. We verwachten dat de komende jaren een flinke werkgelegenheids groei zal plaatsvinden. Groei verwachten we vooral in onze kansrijke clusters; de ICT, de life-sciences en de energiesector. De komende jaren is ons programma ook op deze sectoren gericht. We zetten in op een betere band tussen het bedrijfsleven en kennisinstellingen en stimuleren het ICT-gebruik bij het MKB en bij de overheid. Samen met marktpartijen transformeren we de Mediacentrale om in dé ICT-omgeving voor bedrijven. Op het gebied van Life Sciences en Energy Valley gaan we door met het voorgenomen programma.

4.2 uitstekend vestigingsklimaat

We hebben goede resultaten geboekt als het gaat om ons vestigingsklimaat. Groningen doorstaat de vergelijking op dit gebied met een aantal andere steden prima. We zijn de "Beste Binnenstad" en dat is ook zichtbaar geworden in een toename van het aantal binnenstadsbezoekers met 1 miljoen ten opzichte van het voorgaande jaar. Ook het aantal hotelovernachtingen vertoont een stijgende lijn: ruim 11% meer dan het voorgaande jaar. Marketing Groningen heeft haar kwaliteiten goed laten zien.

Het aantal beschikbare kavels voor nieuwe bedrijfsvestigingen vormt een risico. De meeste bedrijven komen op Eemspoort terecht. Westpoort en Eemspoort-zuid zijn pas in 2008 gereed. Daarom zoeken we extra ruimte op bestaande bedrijventerreinen, zoals het Winschoterdiep.

Ook in de wijken werken we hard aan een gezond economisch klimaat. We investeren in een aantal winkelcentra (Beijum-Oost, Lewenborg en het Overwinningsplein), waarbij weliswaar enige vertraging is opgetreden, en pakken een aantal kwetsbare gebieden in de binnenstad aan. Goldn Raand verbinden we meer en meer aan de creatieve stad. De leegstand in een aantal kwetsbare straten is afgenomen.

Tot slot koersen we af op een gezamenlijk internationaliseringsbeleid met onze partners RUG, Hanzehogeschool en sinds september ook het UMCG. Inzet is het vizier op het Oosten (NOA) en China, met daarnaast het onderhouden van contacten in het kader van onze stedenbanden.

Voor de BDU pijler EZ geldt dat er niet echt afspraken zijn gemaakt naar de bovenstaande doelstellingen, zoals dat wel geldt voor de andere BDU programma's, maar meer naar

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

generieke indicatoren. Deze indicatoren zeggen meer over het totaalprogramma (EBP) dan over de specifieke doelstellingen.

Met het Rijk zijn de volgende doelstellingen en de daarbij behorende indicatoren afgesproken.

Doelstelling en indicator	Nulsituatie	Resultaat	Ambitie
- Benchmark EZ	6,4 (2005)	6,4 (2005)	6.7 in 2009
- Aantal ha geherstructureerde bedrijventerreinen	0 ha (1/1/2005)	60 ha (1/1/2006)	50 ha in 2009
- Totale werkgelegenheid in de kansrijke sectoren	16.259 (1/4/2004)	15.600 (1/4/2005)	5 % groei per jaar
- aansluiting bij nationaal bedrijvenloket	/	gerealiseerd	aansluiting bij nationaal bedrijvenloket
- Aantal binnenstadsbezoekers	30 mln. (1/1/2005)	31 mln. (1/1/2006)	groei van min 2 procent

Voor alle doelstellingen geldt dat we goed op koers liggen. Sommige zijn zelfs al gerealiseerd. Echter, de groei in de kansrijke sectoren blijft wat achter, maar gezien de aantrekkelijke economie verwachten we dat in te halen.

Voor deze pijler is ca. 5 miljoen euro beschikbaar tot het einde van de convenantsperiode. Ook hier geldt dat de middelen niet evenredig verdeeld zijn over de jaarschijven. Voor het jaar 2005 hebben we een beschikking van 2 miljoen euro. In 2005 is daarvan 1,5 miljoen euro uitgegeven. Er lopen nog verplichtingen voor 500.000 €. Een accountantsverklaring is beschikbaar.

5. Sociale Pijler

Bij deze pijler gaat het om de volgende doelen:

- een stad waarin iedereen meedoet;
- een stad waarin iedereen geïntegreerd is;
- een gezonde stad;
- een veilige stad;
- een stad die bruist op cultureel en sportief gebied.

5.1 gedeeld burgerschap

Inburgeringscursussen, waarbij Gedeeld Burgerschap het streven is, dragen bij aan de eerste twee doelstellingen. Het aantal deelnemers lag lager dan verwacht, omdat mensen die al eens deelgenomen hadden aan het traject niet nogmaals in aanmerking komen en door wijzigingen in de regeling, waardoor mensen terughoudender zijn naar de trajecten. De meeste deelnemers hebben het traject succesvol afgesloten of zijn doorgegaan naar een vervolgetraject. Met ingang van 2007 treedt de nieuwe Wet Inburgering in werking, waardoor nieuwe prestatieafspraken gemaakt moeten worden.

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Naast inburgering hebben we aandacht besteed aan de emancipatie, activering en participatie van allochtone vrouwen, via huisbezoeken, interculturele vrouwengroepen, etc. Ook Antilianen en Arubanen behoren tot een specifieke doelgroep, waarvoor de stichting Forsa activiteiten, zoals kinderclubs, familiedagen en sozen ontplooit. Via deze activiteiten binden we de groepen aan de samenleving en krijgen we eerder en meer inzicht in de problematiek die er speelt.

5.2 iedereen doet mee

We willen dat iedereen meedoet en daarom richten we ons binnen het onderwijs op een aantal aspecten. We geven speciale aandacht aan voor- en voerschoolse educatie, aan schakelklassen, waar leerlingen van basisonderwijs en voortgezet onderwijs met een taalachterstand of rekenachterstand een extra les krijgen. Verder maken we binnenkort afspraken over het volwassenonderwijs. De resultaten tot nu toe op bovengenoemde vlakken zijn positief te noemen. Uitzondering vormt de prestatie voor 2- en 3 jarige peuters. Hierop zullen we extra in moeten zetten om het gestelde doel te halen. Ook ten aanzien van het volwassenenonderwijs is er enige zorg, want we verwachten dat de eisen voor wie wel en niet mag deelnemen aangescherpt gaan worden en dat er minder geld beschikbaar komt. Dat betekent dat de prestaties die we afspreken met de instellingen moeten passen bij de aangescherpte regelgeving van het rijk.

Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingszorg zijn thema's die erop gericht zijn mensen, zo nodig, van de straat te houden en veiligheid te bieden. Onze verwachting is dat we op deze thema's onze afspraken over het opvangen van mensen kunnen nakomen. Bij de verslavingszorg zullen we echter moeten bekijken, in hoeverre de GSB-indicatoren en de wijze van registreren eenduidig zijn.

5.3 gezondheid

Onze programma's bestrijding overgewicht en gezondheidsverschillen zijn erop gericht om onder meer via voorlichting gezond gedrag te stimuleren. Het programma overgewicht is vooral gericht op kinderen, terwijl het programma gezondheidsverschillen wijkgewijs aangepakt wordt. Voor dit laatste programma volgt bij de midterm review in 2007 het vaststellen van een indicator; we maken dan een prestatieafpraak.

5.4 veilig

We willen naar een veiliger samenleving. Onze beleidsaanpak op dit front kent zeer positieve resultaten. We zijn niet voor niets de veiligste stad van Nederland. De trajecten voor veelplegers verlopen naar verwachting. Het aantal jeugdige veelplegers is afgenomen.

In november 2005 is het advies- en steunpunt huiselijk geweld in werking getreden. Dit steunpunt geeft telefonisch advies, verwijst door naar hulpverlening of opvang. We verwachten dat we op dit gebied onze prestaties zullen halen. In de midterm review willen we met het rijk overleggen over eenduidige registratie.

We willen dat mensen zich veilig voelen in hun woonomgeving en hebben daarom een gebiedsgerichte aanpak ontwikkeld. We streven daarbij naar een daling van het aantal aangiften over inbraken en naar een uitbreiding van het aantal woningen met een Keurmerk Veilig Wonen. Het percentage inwoners dat zich weleens onveilig voelt is de laatste jaren gestaag gedaald. Daarnaast is het certificaat Keurmerk Veilig Ondernemen voor het kernwinkelgebied behaald in 2005. Doel is het gebied in 2007 uit te breiden naar de hele binnenstad en om het certificaat voor één of meerdere winkelcentra te halen.

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Het thema Jeugd en veiligheid kent een aanpak die vooral gericht is op preventie en waarbij ketenbenadering het sleutelwoord is. We willen voorkomen dat jongeren overlast veroorzaken en in aanraking komen met criminaliteit. 12+ netwerken, Straathoekwerk, Jeugd en Jongerenteams en laagdrempelige hulpverlening zijn programma's en instrumenten die bijdragen aan het halen van deze doelstelling. Met de verbetering van de samenwerking binnen de keten en met uitbreiding van onze curatieve trajecten verwachten we de gemaakte prestatieafspraken te halen.

5.5 financiën

Voor deze pijler is via de BDU-SIV 70 miljoen beschikbaar voor de hele periode. In 2005 is daarvan 13,5 miljoen euro uitgegeven. De accountantsverklaring van deze pijler volgt binnenkort. Er resteren nog een aantal controlewerkzaamheden voor de activiteiten vanuit SOZAWE. Wel is er een rapport met bevindingen beschikbaar en die is beschikbaar. De belangrijkste punten uit die nota en de reactie van OSCW daarop, komen in de volgende alinea aan bod. Overigens is het zo, dat we pas aan het einde van de GSBIII periode een accountantsverklaring richting het rijk nodig hebben. We hebben tijd genoeg om verschillen van mening op te lossen en ontbrekende informatie te overleggen.

Ernst en Young stellen in hun nota van bevindingen vast dat, om de controlewerkzaamheden uit te voeren, aanvullende informatie nodig is over de thema's 'gedeeld burgerschap' en 'van de straat en veilig'. E&Y kunnen niet controleren of de instellingen, die op grond van subsidies, taken verrichten in het kader van bovengenoemde thema's, voldoen aan de subsidievoorwaarden. OCSW heeft aangegeven dat accountants de instellingen controleren en dat de afgegeven accountantsverklaringen op de jaarverslagen van de instellingen, voldoende bewijs zouden moeten zijn. Op twee punten hadden de accountants van de instellingen bedenkingen, maar die punten hadden geen relatie met de werkzaamheden die gedaan zijn in het kader van de verstrekte subsidies. OCSW is daarom van mening dat de uitgevoerde controles bij de instellingen voldoende informatie voor E&Y zou moeten zijn.

Een ander punt dat in de nota van bevindingen naar voren komt is dat de projectadministratie en het registratiesysteem op orde moeten zijn. OCSW werkt momenteel aan het verbeteren van het systeem. De meeste projectgegevens waar E&Y om vragen, zijn overigens gewoon beschikbaar.

Tot slot constateerden E&Y dat in 2005 187.000 euro meer besteed is dan de rijksbijdrage voor dat jaar. Dat verschil is te verklaren doordat er een €100.000 bijdrage uit de gemeentebegroting is opgenomen. De overige 87.000 is een bedrag dat in de resterende GSB periode uitgekeerd gaat worden. Een financieel risico is hier niet mee gemoeid.

We verwachten dat we op korte termijn de discussies met E&Y kunnen afronden en hen de gevraagde aanvullende informatie kunnen leveren.

We stellen u voor, met overlegging van de betreffende stukken, te besluiten:

- I. de verantwoording GSB III jaarschijf 2005 vast te stellen
- II. deze verantwoording te gebruiken als bouwsteen voor de midterm review in 2007.

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

GSB III EZ

Realisatie doelstelling tot en met heden

Terugkijkend op 2005 kan worden aangegeven dat de economische ontwikkelingen voor het tweede achtereenvolgende jaar lichte tekenen van economisch herstel heeft laten zien. De groei in 2005 is landelijk iets lager uitgevallen (0.5%) dan verwacht, maar voor 2006 ligt het in de verwachting dat de groei op 2.5% zal komen te liggen. De stad Groningen heeft het afgelopen jaar redelijk tot goed gepresteerd. Hoewel de voor de stad Groningen de werkgelegenheid met 2,6% is afgenomen, liggen de oorzaken hiervan met name in de administratieve verschuivingen. Dit betekent dat het aantal werkplekken niet zozeer in de stad zijn afgenomen, maar dat de functies in een andere gemeente worden meegeteld. Het herstel komt ook tot uitdrukking in de aantallen WWB-ers¹ en NWW-ers². Voor de stad geldt namelijk een lichte daling. Het aantal NWW-ers is afgenomen tot 11.957, dit is een afname van 475 personen. De mensen die een WWB-uitkering krijgen is ook afgenomen. Op 1 januari 2005 kregen 9472 mensen een WWB-uitkering. Dit is licht afgenomen tot 9427 personen op 1 januari 2006.

Dus ondanks de afname van de werkgelegenheid is er op dit moment geen reden om de doelstellingen aan te passen. De vooruitzichten zijn positief voor de komende jaren.

Ten aanzien van de tweede doelstelling, het vestigingsklimaat, heeft de stad Groningen het afgelopen jaar goed gedaan. Het artikel van de Elsevier waarin een vergelijking wordt gemaakt tussen de verschillende steden en het vestigingsklimaat, is de stad Groningen bijzonder goed naar voren gekomen. Tevens is de stad Groningen gekozen tot de "Beste Binnenstad". Dit heeft een positieve uitwerking op het ondernemersklimaat in de stad. Het aantal binnenstadbezoekers is van 30 miljoen in 2004 gegroeid naar 31 miljoen in 2005. Het aantal vestigingen is in de stad op de peildatum 1 april 2005 afgenomen met 82 vestigingen. Deze afname heeft vooral plaatsgevonden in de commerciële en niet-commerciële dienstverlening. Er heeft een toename plaatsgevonden in de handel en horeca. Verder is er in het afgelopen jaar 60 ha bedrijventerrein geherstructureerd. In het EBP staat geen kwantitatieve doelstelling geformuleerd.

De derde doelstelling heeft de stad Groningen extra op ingezet het afgelopen jaar. Met de nota werken, meedoen en erbij horen wordt op verschillende niveau's gekeken wat de afstand is van werklozen tot de arbeidsmarkt. Dit wordt integraal opgepakt door de diensten RO/EZ, SoZaWe, OCSW, DSW en het CWI. In 2005 heeft dit vormgekregen in de pilot werkgeversbenadering, Groningen Wérkt. De samenwerking met de betrokken diensten onderling is intensiever geworden.

Binnen het EBP "Stad aan de Slag" zijn de hoofddoelstellingen subdoelstellingen en indicatoren aanelkaar gekoppeld bij de actualisatie in 2004. Om de doelstellingen goed te monitoren is in 2004 begonnen met een nulmeting. In onderstaande tabel volgen de cijfers voor het jaar 2005. In bovenstaande tekst is een verklaring opgenomen van de belangrijkste afwijkingen.

Hoofddoelstellingen	Subdoelstelling 2010	Indicator	Nulmeting 2004	2005
---------------------	----------------------	-----------	----------------	------

¹ Wet Werk en Bijstandgerechtigden

² Niet Werkende Werkzoekenden

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Een stad met meer werk en minder werkloosheid	Er wordt een zo groot mogelijke uitstroom van werklozen in de stad naar werk gerealiseerd < 8.500 NWW-ers in 2010	Aantal NWW-ers	12.432 (1/1/2005)	11.957 (1/1/2006)
	Er worden zoveel mogelijk arbeidsplaatsen gecreëerd > 135.000	Aantal arbeidsplaatsen	124.849 (1/4/2004)	121.665 (1/4/2005)
	Langdurig werklozen moeten zoveel mogelijk aan de slag (sluitende aanpak)	Aandeel langdurig werklozen (> 1 jr) in totale werkloosheid neemt af	57% (1/1/2005)	57% (1/1/2006)
Een stad met een uitstekend vestigingsklimaat	Economische structuur verbeterd door een substantiële verbetering van het ondernemersklimaat	- Benchmark EZ	6,4 (2005) 0 ha (1/1/2005)	6,4 (2005) 60 ha (1/1/2006)
		- Aantal ha geherstructureerde bedrijventerreinen	10 ha (1/1/2005)	8,5 ha verkocht (1/1/2006)
		- Aantal ha nieuw uitgegeven bedrijventerreinen	115.604 m2 (1/1/2005)	130.000 m2 (1/1/2006)
		- Aantal m2 kantoorruimte als aanbod VVO (verhuurbaar vloeropp)		
	Toename van het aantal vestigingen	Aantal vestigingen	9114 (1/4/2004)	9032 (1/4/2005)
De werkgelegenheid in de kansrijke clusters groeit sneller dan de totale Groningse werkgelegenheid	Totale werkgelegenheid in de kansrijke sectoren	16.259 (1/4/2004)	15.600 (1/4/2005)	
Versterken toerisme	Aantal hotelovernachtingen	220.900 in 2003 223.800 in 2004	248.600 in 2005	
Een stad waarin iedereen mee doet	Positie van de binnenstad wordt versterkt	Aantal binnenstadsbezoekers	30 mln. (1/1/2005)	31 mln. (1/1/2006)
	Uitval onder VMBO en MBO jongeren neemt af	Uitval VMBO en MBO zonder diploma	1.270 = 4% (1/1/2005)	1.224 = 3,9% (1/1/2006)

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

	Match tussen bedrijfsleven en werkloze jongeren verbeteren	Aantal langdurige vacatures	356 (1/4/2004)	606 (1/4/2005)
	De uitstroom uit de bijstand neemt toe	Aantal bijstandsgerechtigden	9.472 (1/1/2005)	9.427 (1/1/2006)

Deelprogramma Economisch Businessplan / Economische Bedrijvigheid

Een licht economisch herstel is in 2005 zichtbaar geworden. Dit is ook te zien aan een toename van het aantal opties op individuele kavels. Zorgelijk is de situatie of er uiteindelijk daadwerkelijk grond geleverd kan worden. Als er onvoldoende aanbod is zal er uitstroom naar andere plekken plaatsvinden met alle gevolgen voor onze werkgelegenheidsdoelstellingen. Tevens is het economische herstel te zien aan de acquisitie cijfers. Gevestigde bedrijven: 10, ca 300 banen, investeringsomvang ten minste 12 miljoen euro; behouden/uitbreiding met 10 bedrijven, minimaal 150 banen en 350 callcentre-seats; 82 geregistreerde leads. Deze geven een enigszins positiever beeld dan de voorgaande jaren. Wel spelen zich veel projecten af binnen de bestaande ind /kantorengedebouwen, zie bijvoorbeeld de callcenter- branche. Met name in de kantorensfeer is er dan ook weinig zicht op het snel loskomen van geheel nieuwe kantoorprojecten. Wel is er een belangrijke stap gezet rondom een totale vernieuwing van de Kemkensberg kantorenomgeving. Er is geen krapte op de kantorenmarkt. Aan vrije kavels hebben we wel eeb tekort.

Het project management bedrijventerreinen verloopt volgens plan. Dit komt tot uitdrukking oa in het ondertekenen van een samenwerkingsovereenkomst met de Vereniging bedrijvenpark Zuidoost. Eems-poort Zuid werkt aan de invoering van parkmanagement. Op Hoendiep en Corpus den Hoor Zuid zijn vervolgstappen gezet. Verder zijn we zeer tevreden met de verkiezing tot beste binnenstad en een recent onderzoek van elsevier waarin Groningen goed presteert op de economische ladder. Het positieve ondernemersklimaat in de stad is tevens terug te vinden in een stijging van het aantal binnenstadsbezoekers. Afgelopen jaar hebben 1 miljoen bezoekers meer de binnenstad bezocht.

In 2005 hebben we een start gemaakt en is een verdere uitrol geweest van de werkgeversbenadering. Een project van SOZAWE, CWI, DSW, OCSW en EZ waarbij vanuit klantperspectief geprobeerd wordt om oplossingen voor werkloosheidsvraagstukken te vinden die passen bij de individuele wensen van de bedrijven en instellingen in de stad. De resultaten zijn bemoedigend. De meeste bedrijven zijn positief gezind en willen om verschillende redenen graag meedenken en meewerken aan het project. Landelijk hebben we de nodige waardering gekregen voor dit project.

Ook mbt de uitrol van Marketing Groningen zijn wij tevreden. Organisatie functioneert naar tevredenheid. Dit komt mede tot uitdrukking in de toeristenstromen en een toename in aantallen overnachtingen. Van 2004 naar 2005 is er sprake geweest van een toename in aantal overnachtingen. In 2004 waren er 223.800 hotelovernachtingen en in 2005 is dit toegenomen naar 248.600 overnachtingen, een stijging van ruim 11%.

Vorig jaar is tevens inzet gepleegd op het stimuleren van kennis en innovatie in en tussen de verschillende instellingen en bedrijven in de stad Groningen. Het Akkoord van Groningen vormt hiervoor een belangrijke basis. De kennisinstellingen als RUG, Hanzehogeschool en de gemeente Groningen hebben hiermee een kader aangegeven waarin kennis, innovatie en de

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

overdracht wordt gestimuleerd. In het verlengde hiervan zijn wij ook content over de samenwerking met OCSW. De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijft een aandachtspunt voor de komende jaren. Via o.a. het organiseren van bijeenkomsten, waarin het ondernemers en vertegenwoordigers uit het onderwijs worden uitgenodigd, wordt de afstand tussen de vraag van het bedrijfsleven en het aanbod van de onderwijsinstellingen kleiner gemaakt.

Activiteiten 2005

ICT

De ICT-sector blijft in Groningen een aanzienlijke bedrijfstak. Het algemene beeld is dat de bedrijfstak na een aantal jaren van stilstand of zelfs teruggang weer langzamerhand aan het groeien is. Groningen volgt dat algemene beeld goed. Omdat bedrijven na de 'dip' voorzichtig zijn geworden, levert dit niet meteen veel nieuwe banen op. Veel van de groei wordt opgevangen door verbetering van efficiency en door inzet van tijdelijke krachten en freelancers. Er begint in bepaalde niches van de arbeidsmarkt krapte te ontstaan, met name in de hoek van programmeurs voor internetapplicaties. Het economisch ICT beleid is in 2005 herzien: er wordt ingezet op een betere band tussen bedrijfsleven en kennisinstututen en vergroting van het ict-gebruik in het mkb en bij de overheid. Het programma Ict levert met name een bijdrage in randvoorwaardelijke sfeer, een uitstekend vestigingsklimaat. De Ict verbindingen in de stad moeten meer dan goed geregeld zijn (aansluiting breedband).

Het project Mediacentrale is in 2005 gestart. In de voorbereiding en realisering heeft de gemeente de nodige input geleverd. Nu wordt er hard gewerkt om het project tot de ICT omgeving te maken voor het MKB bedrijfsleven. Samen met marktpartijen en kennisinstellingen wordt het concept Mediaplaza ontwikkeld. De Mediaplaza is gericht op (ict) technologietransfer in een passende omgeving. Ook de start van de Euroborg is van belang voor de investeringsbereidheid in en om het Europapark. De contacten met het ICT-bedrijfsleven lopen in belangrijke mate via het ICT-platform. In 2005 is dit platform van een Gronings initiatief uitgebreid naar het gehele noorden, daartoe is het geformaliseerd in een stichting ICT-Platform Noord.

De GN-IX (Groninger Internet Exchange) en het Community Netwerk Groningen (CNG) zijn zelfstandige rechtsorganisaties, waarbij de gemeente vanwege haar financiële betrokkenheid of verplichtingen op afstand de vinger aan de pols houdt. Beide projecten verlopen volgens planning.

Life Science

De ontwikkeling van de sector laat een gemengd beeld zien. Er zijn bedrijven met groei en bedrijven die afslanken. Daarnaast zijn er belangrijke ontwikkelingen zoals vorming van een regionaal risicokapitaalfonds, Medische databank, topinstituut op gebied van geneesmiddelenonderzoek en Carbohydrate Competence Center. Programma life sciences loopt grotendeels conform verwachting. De ingezette koers om Biomedcity uit te bouwen tot een clusterorganisatie met meer slagkracht lijkt op dit moment nog een stap te ver. Via aparte projecten zal worden gewerkt aan versterking van de sector. Het project katalysator is gericht op kennisoverdracht en netwerkvorming binnen de sector.

Energy Valley

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Energy valley is van de startfase, met veel planvorming en communicatie en na een stevige evaluatie gegroeid richting een slagvaardige uitvoeringsorganisatie. Vooral in en om Groningen verwachten wij effecten in termen van werkgelegenheid en investeringen. Verdere uitbouw van kennisinfrastructuur RUG (Energy Delta Research Center, uitbouw gasgerelateerde RUG-onderzoek) en Hanzehogeschool krijgt steeds duidelijker gestalte. Bedrijvigheid in energiesector neemt toe (o.a. ICT voor energiesector). De uitvoering van EBP programma verloopt conform verwachting. Energy Valley staat opgenomen in strategische (beleids)documenten. Energy valley wordt gecontinueerd. Verder is van belang over de volle breedte van het gemeentelijk beleid te kijken naar mogelijkheden op energiegebied en te zorgen voor aansluiting met speerpunten van onze partners uit het Akkoord van Groningen.

Soepel functionerende arbeidsmarkt

De gemeente Groningen hecht veel waarde aan een goed functionerende, lokale arbeidsmarkt. Het reeds in 2003 afgesloten convenant met het voortgezet onderwijs is een steeds belangrijker rol gaan spelen. Naast zaken als o.a. onderwijsinhoud en voorzieningen, neemt het thema "aansluiting met de arbeidsmarkt" een steeds belangrijker plaats in. Het accent ligt op het (V)MBO (qua aantallen de grootste groep, landelijk ongeveer 65 % maar in het noorden zelfs 68% van alle scholieren).

Tegenwoordig wordt het beroepsonderwijs, VMBO, MBO en HBO samen aangeduid met de term beroepskolom. In alle opleidingen binnen deze beroepskolom neemt de praktische beroepsvorming een steeds grotere plaats in: op school maar ook in de bedrijven. Een belangrijk deel van de opleidingstijd wordt op de werkplek doorgebracht. De rol van de leermeester neemt toe: de leerling komt in het bedrijf om te leren en niet alleen meer zoals in het verleden om het op school geleerde eens in de praktijk te oefenen. De invloed van het bedrijfsleven op het onderwijsprogramma neemt ook toe; werkgevers mogen regionale accenten in het onderwijs inbrengen. In 2008 mag 20% van de inhoud van het lesprogramma in het beroepsonderwijs regionaal worden ingevuld.

Deze samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven moet benut worden ten einde ook in de toekomst over voldoende volwaardige werknemers te kunnen beschikken. Over een paar jaar zullen we de effecten merken van het verdwijnen van de babyboomers uit het actieve arbeidsleven. Grotere bedrijven en bedrijfstakken zijn zich dat bewust en anticiperen daarop door sterkere banden met het onderwijs aan te gaan. Het beschikbaar stellen van stage- of leerwerkplekken ondersteunt de mogelijkheden om voldoende mensen op te leiden. De gemeente heeft ook in 2005 een tiental projecten (vb: organiseren sectorbijeenkomsten om werkgevers en onderwijs bij elkaar te brengen; ander vb carroussel: leerlingen in de zorg krijgen de mogelijkheid om bij diverse zorginstellingen stage te lopen zodat ze later betere keuze kunnen maken). In het beroepsonderwijs geïnitieerd, gestimuleerd én financieel ondersteund die de aansluiting met het bedrijfsleven (lees: arbeidsmarkt) versterken. Een positief neveneffect is dat deze projecten het rendement van het onderwijs verhogen; uitvalcijfers dalen nog steeds. Bovendien geeft samenwerking met het bedrijfsleven jongeren een goed beroepsbeeld. Hierbij geldt: hoe eerder hoe beter daar dit veel uitval voorkomt en bedrijven zo vroegtijdig jongeren kunnen interesseren voor hun branche. Branches met een technische achtergrond maken hier steeds meer gebruik van om bijvoorbeeld het dreigende tekort aan arbeidskrachten te voorkomen.

Bedrijvenloket, dienstverlening aan ondernemers

Het bedrijvenloket heeft in 2005 haar ondersteuning aan ondernemers verder vorm gegeven. Zo is voor de advisering aan startende ondernemers, de beleidsnotitie Starters en Ondernemerschap Nieuwe Groningse beleidslijnen en projecten 2006 is geschreven. In 2005

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

waren er in totaal 963 startende ondernemingen (in vergelijking tot 626 starters in 2003 en 861 in 2004). Voor deze groep ondernemers is er in 2005 een startersdag georganiseerd met specifieke aandacht voor de Horeca, de Bijzondere Bijstand voor Zelfstandigen (BBZ) en De Jonge Ondernemersprijs. Er waren dit jaar 20 Groningse deelnemers aan deze prijs, waarvan 1 de publieksprijs heeft gewonnen. Daarnaast heeft het bedrijvenloket een bijdrage geleverd aan de startersvoorlichtingsdagen van de KvK. Ook hebben we voor 4 Groningse bedrijven en instellingen een ESF aanvraag ingediend bij het Agentschap SZW ter hoogte van in totaal ruim 11 miljoen euro. Het gaat hier om scholing van werkenden. Het ligt in de verwachting dat binnen 2 maanden deze aanvragen beschikt gaan worden. Inmiddels is de beschikking voor één van de projecten binnengekomen. Het gaat hier om een subsidiebedrag van 5,4 mln euro. Definitieve vaststelling zal plaatsvinden bij afronding van het scholingsproject, eind 2007. Verder is in 2005 een netwerkorganisatie in het leven geroepen voor allochtone ondernemers. Er zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd met verschillende thema's. Het doel is uiteindelijk dat aansluiting wordt gezocht bij de al bestaande netwerkorganisaties. Om onze dienstverlening verder te vergroten doet het bedrijvenloket mee aan het Verbeter en Innovatieprogramma Economische Zaken (VIP-EZ) en is er een convenant getekend met het Ministerie van EZ over verdere stroomlijning van de dienstverlening aan ondernemers.

Detailhandel en wijkwinkelcentra

In de detailhandel is het relatief goed gegaan. Het aantal binnenstadbezoekers is ook dit jaar weer gestegen met 7 procent t.o.v. vorig jaar. In totaal waren er 34 miljoen bezoekers, die goed zijn voor een omzet van 859 miljoen. Ondanks deze positieve cijfers is de werkgelegenheid heel licht gedaald, deze afname vindt plaats bij de winkels in gespecialiseerde producten en niet bij de grootwinkelbedrijven.

De belangrijkste projecten in 2005 in de binnenstad zijn Goln Raand, wonen boven winkels (wbw) en Organisatie Aanbodverbreding Binnenstad (OAB). OAB is in november 2005 geëvalueerd De IPSV subsidie is positief afgesloten. Er is besloten om door te gaan met dit project. Ook met wonen boven winkels zijn we een eind verder gekomen. Momenteel richt het zich voornamelijk op het A-kerkhof en de Gelkingestraat. In 2006 zullen we ook naar het Boterdiep kijken voor projecten met wbw en Goln Raand. De leegstand is aanmerkelijk afgenomen in de aandachtsgebieden (van 8 procent naar 6 procent). Enigszins zoekende zijn wij naar de follow up in de dossiers Goln Raand en creatieve stad. In 2006 is de nota Creatieve Stad verschenen.

In 2006 ligt het accent op de herinrichting van een drietal wijkwinkelcentra. Het gaat hierbij om Beijum- Oost, Lewenborg en het Overwinningssplein. De uitvoering van het plan in Beijum – Oost (voorzien in september 2005) is enigszins vertraagd en zal voor de zomer van 2006 gestalte krijgen. De onderhandelingen met de eigenaren van het winkelcentrum Lewenborg hebben ook iets langer geduurd maar zullen uiterlijk maart 2006 afgerond worden, waarna tot uitvoering kan worden overgegaan. Ook de uitvoering van het plan voor het Overwinningssplein is over 2005 heen getild en zal dit jaar starten.

Daarnaast speelt in 2006 de herontwikkeling van het buurtwinkelcentrum aan het Wielewaalplein in de Oosterparkwijk en zal aandacht besteed worden aan het vlot trekken van de planvorming met betrekking tot stadsdeelwinkelcentrum Paddepoel.

Kantoren en Bedrijventerreinen

Gezien de aantrekkende economie en de positieve voorspellingen verwachten we een groei van de investeringen en de werkgelegenheid. De bedrijfsruimtemarkt loopt achter deze ontwikkeling aan en heeft daardoor de groei nog niet ingezet. In 2005 is er 8,5 ha bedrijventerrein verkocht en was de opname van kantoorlocaties 26.000m². De meeste bedrijventerreinenkavels werden verkocht op Eemspoort. De verkoop loopt zo goed dat de verwachting is dat eind 2006 alle kavels zijn verkocht. Er

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

zijn vrijwel geen nieuwe kavels meer beschikbaar. Incidenteel komt er op het Winschoterdiep een ruimte vrij. Er wordt hier gestreeft naar doelmatig ruimtegebruik. Momenteel is er een wachtlijst van gemiddeld 70 bedrijven terwijl de planning is om begin 2008 het nieuwe bedrijventerrein Eemspoort-zuid uit te geven. Ook de uitgifte van Westpoort zal begin 2008 van start gaan. Er is dus onvoldoende aanbod op het moment met mogelijke gevolgen voor onze werkgelegenheidsdoelstellingen. Opvallend bij de kantoorontwikkeling is de relatief grote bijdrage van de kleine kantoormetrages. Van de 26.000 m2 totaal was het aandeel tot 500 m2 8300 m2.

Internationalisering

In 2005 zijn de bestaande relaties met China (Tianjin, Beijing/Haidian, Xi'an) verder uitgebouwd en een aantal nieuwe contacten gelegd (Nantong, Harbin). Verder zijn een aantal concrete projecten geïnitieerd c.q. afgerond: In 2006 wordt in Groningen een landenweek in het teken van China georganiseerd met medewerking van onze Chinese partners. In 2008 zal in het Drents Museum een unieke tentoonstelling plaatsvinden over het Chinese Terracotta leger uit Xi'an. De onderhandelingen hierover zijn eind 2005 afgerond. Tevens zijn onderhandelingen gevoerd en afgerond m.b.t. het China Park in de Hortus. Het park zal worden gehuurd door een Chinese investeerder die naast cultuur ook handelsactiviteiten zal ontplooien. Eind 2005 is de stichting China Center opgericht, met als doel alle activiteiten in Noord-Nederland m.b.t. China te coördineren. De vestiging van een Chinees Sciencepark in Groningen is nog steeds aan de orde en de lijnen met de Chinese partners zijn warm gehouden.

In het algemeen kan voorzichtig worden geconcludeerd dat na jarenlange investeringen in de relaties met onze partners in China de tijd van oogsten is aangebroken. Verder zijn de banden met de zusterstad Oldenburg stevig aangehaald en inmiddels lopen er diverse projecten vanuit o.a. de EBP-speerpunten. Daarnaast is in een eerste aanzet tot verdere samenwerking met Odense geïnitieerd, hetgeen ook in het kader van het SNN-project NOA een belangrijke rol kan gaan spelen. In het kader van internationalisering heeft er verder afstemming plaatsgevonden tussen de Hanzehogeschool en de RUG binnen het Akkoord van Groningen. Sinds september 2006 is het UMCG partner in het Akkoord van Groningen.

Verwachtingen in de komende periode

De verwachting is dat de gestelde doelstellingen in 2006 positief afgesloten kunnen worden. Dit wordt mede veroorzaakt door de verwachte aantrekking van de Nederlandse economie

Bijsturingsmaatregelen

Er zijn geen bijsturingsmaatregelen noodzakelijk.

Financiële verantwoording

De accountantsverklaring is als bijlage toegevoegd

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Dienst RO/EZ

Betr. Verantwoording ISV-II, jaarschijf 2005 (incl. restant verplichtingen ISV-I)

1. Inleiding

Voor de periode 2005 t/m 2009 hebben we in het kader van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing van het ministerie van VROM een bedrag van circa € 52 mln voor fysieke investeringen beschikbaar gekregen. Dit budget is gekoppeld aan het Groot Stedenbeleid van het Rijk. Het Groot Stedenbeleid bestaat uit drie pijlers: fysiek, sociaal en economie met ieder hun eigen budgetten. De verantwoording is in twee "slagen". Per pijler dient er een beleidsmatige en een financiële verantwoording plaats te vinden. Daarnaast wordt een GSB brede verantwoording opgesteld, gebaseerd op het getekende convenant tussen het Rijk en de gemeente Groningen. De definitieve verantwoording aan het Rijk zal plaatsvinden in 2010.

Mede gezien de ervaringen die bij de verantwoording van GSB-II zijn opgedaan, is door de projectgroep GSB-III besloten om jaarlijks een interne verantwoording op te stellen omtrent de realisatie van de prestatieafspraken en de besteding van de middelen. De verantwoording wordt opgesteld om "vinger aan de pols" te houden en heeft een interne functie. Daarnaast heeft het Rijk aangegeven niet op het eind van het traject te willen worden geconfronteerd met niet-gehaalde prestatieafspraken. Daartoe biedt het rijk de mogelijkheid om tussentijds overleg te voeren over evt. bijsturingmaatregelen, teneinde de afspraken alsnog te halen. Wat ons betreft, zouden we het dan ook kunnen hebben over bijsturing van de gemaakte prestatieafspraken. Een bijkomend voordeel van tussentijdse (jaarlijkse) verantwoordingen is, dat aan het einde van de GSB-III periode op basis van de jaarverantwoordingen in zijn totaliteit verantwoording afgelegd kan worden aan de subsidiegevers. De input daarvoor is op deze wijze dan reeds voorhanden.

Voor de fysieke pijler dient een verantwoording omtrent de gerealiseerde prestaties en bestedingen in 2005 afgelegd te worden, alsmede een doorkijk gegeven te worden met betrekking tot de verwachting omtrent de te realiseren prestaties voor de periode 2006 tot en met 2009. Bij afwezigheid van een aangepast Besluit Verantwoording Stedelijke Vernieuwing voor de ISV-II periode houden we als richtlijn het thans geldende Besluit Verantwoording Stedelijke Vernieuwing van 14 mei 2001 aan, tezamen met de heden bekende informatie van het ministerie van VROM en het BZK (GSB-III-verantwoordingskader). De verantwoording is opgebouwd uit een beleidsmatig deel en een financieel deel.

2. Beleidsmatige verantwoording

In het Meerjarenontwikkelingsprogramma "Van nu naar straks" en het meerjarenontwikkelingsprogramma 2005-2009 Grote Stedenbeleid Groningen zijn rondom het ISV-II budget een groot aantal doelstellingen weergegeven per programma. Door het ministerie van VROM is bij de subsidiebeschikking aangegeven over welke doelstelling wij ons dienen te verantwoorden. Daarnaast zullen we ons als "restant" van het ISV-I budget nog over enkele –naar onze inschatting overkomenlijke– doelstellingen voor de periode 2005-2009 moeten verantwoorden (zie onderstaande tabel).

Dit houdt in dat we uiteindelijk in 2010 dienen aan te geven welke doelstellingen (ISV-II en "restant" ISV-I) wij gerealiseerd hebben en zo niet wat de reden hiervan is en welke maatregelen tussentijds zijn getroffen. De tussentijdse verantwoording dient hierin inzicht te geven. Als we onvoldoende kunnen onderbouwen waarom we de doelstellingen niet hebben gehaald, heeft VROM de wettelijke mogelijkheid eventueel sancties treffen.

Het ministerie van VROM heeft in diverse circulaire aangegeven dat de regelgeving rondom de verantwoording van de beleidsmatige doelstellingen wordt aangescherpt. Dit houdt onder meer in dat de verantwoording voorzien moet zijn van een accountantsverklaring. De detaillering middels regelgeving zal naar verwachting in 2006 plaatsvinden. Om tot een aanvaardbare verklaring bij de verantwoording te komen, dient de verantwoording gebaseerd te zijn op deugdelijke en verifieerbare informatie. Om voor de accountant inzichtelijk te maken op welke wijze informatie is samengesteld, moet een AO/IC beschrijving opgesteld te worden. Hierbij zal aangegeven moeten worden welke informatiebronnen gebruikt worden voor de opgaven van de gerealiseerde prestaties en daarnaast

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

dient inzichtelijk te zijn op welke wijze het gebruikte bronnenmaterialen voldoet aan de gebruikelijke eisen van juistheid en betrouwbaarheid. Richtlijn van de gemeente Groningen is dat de verantwoordelijkheid voor een deugdelijke AO/IC bij de programmaleiders ligt. Voor het inzichtelijk maken en advisering hieromtrent kunnen zij hierin ondersteund worden door de ISV-subsidiecoördinatie.

3. ISV-I-verplichtingen

Bij de verantwoording en daarmee de definitieve vaststelling van het ISV-I-budget voor de periode 2000-2004 zijn een aantal prestaties als ISV-I verplichting (zie onder) doorgeschoven naar ISV-II (periode 2005-2009). Het Ministerie van VROM heeft ons gevraagd aan te geven of deze punten onderdeel vormen van de reeds overeengekomen prestaties voor het ISV-II-budget of dat er een aanvulling via een aangepaste beschikking op deze onderdelen moet komen. Het Ministerie VROM wil voorkomen dat afgesproken prestaties niet worden geleverd cq dubbel worden gehonoreerd.

	Verplichtingen voortvloeiend uit ISV-I	Programma
1	Realiseren van herstructurering bedrijventerreinen Hoendiep en Winschoterdiep voor 2010	Bedrijventerreinen
2	Aantonen van de inspanningen die zijn verricht om RWS te bewegen de verkeersstructuur aan te passen	Verkeer
3	Terugbouwen van 521 woningen op wijkvernieuwingslocaties en het opknappen van 2.000 corporatiewoningen	Wonen
4	Het realiseren van de versterking van de omgevingskwaliteit van de Noordwestrand	Ecologie
5	Het realiseren van 90.696 BPE (milieu)	Duurzaamheid - bodemsanering

3.1 onze reactie

Wij hebben recent het Ministerie van VROM met behulp van de onderstaande en door het College vastgestelde reactie (in briefvorm) op deze vijf punten nader geïnformeerd. In deze reactie geven wij onze visie op de verplichtingen, voortvloeiend uit het ISV-I-konvenant, en komen tot de conclusie dat aanvullende afspraken, bovenop de bestaande ISV-II-afspraken zoals neergelegd in de afgegeven beschikking (dd. 16 juni 2005 onder kenmerk IBSUV 2005052723) niet nodig en met betrekking tot het opknappen van woningen vooralsnog ongewenst zijn.

Ad 1. Realisatie van herstructurering bedrijventerreinen Hoendiep en Winschoterdiep voor 2010.

De herstructurering van het bedrijventerrein Hoendiep is op dit moment in volle gang en wordt in de huidige ISV-II-periode afgerond. Voor het bedrijventerrein Winschoterdiep hebben we inmiddels een Masterplan opgesteld. Deze is in 2005 van start gegaan en kent een doorloop tot 2015. Voor uitvoering zijn behalve ISV- en GSB-EZ-middelen en extra subsidie-middelen voortvloeiend uit de Topperregeling en EFRO-middelen ook substantiële eigen middelen gereserveerd. Daarnaast worden belangrijke bijdragen van marktpartijen verwacht qua aanpak van hun terreinen, bijdragend aan de nagestreefde omgevingskwaliteit. Doel is realisatie van opnieuw concurrerend werkmilieu's. Gezien de gehanteerde doorlooptijd en de breedte van onze inzet conform het Masterplan Winschoterdiep achten wij aanvullende afspraken niet nodig.

Ad 2. Inspanningen richting RWS voor aanpassing van de verkeersstructuur

De bedoelde inspanningen richten zich op de gewenste aanpassingen van de Zuidelijke Ringweg Groningen, waarvoor Rijkswaterstaat de wegbeheerder is

* Op 11 april 2000 heeft de Minister van V&W een standpunt ingenomen over de ZRG, gebaseerd op een tracé/MER-studie die tussen 1992 en 1998 heeft plaatsgevonden en waarin de gemeente Groningen intensief heeft geparticipeerd. In grote lijnen houdt het standpunt van de minister in dat in de eerste fase de nadruk komt te liggen op infrastructurele maatregelen aan de bestaande A7 en de aanleg van het Euvelgunnetracé. Dit standpunt is mede tot stand gekomen na een intensieve lobby vanuit stad en provincie.

* Een gedeelte van de maatregelen (aangepast Laan Corpus den Hoorn en aanleg bypasses in Groningen Zuid-oost) wordt door de gemeente Groningen uitgevoerd in opdracht van RWS. Aanpak

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

van de Laan Corpus den Hoorn is inmiddels aanbesteed en start in september 2006, het zal gereed zijn in 2009. De werkzaamheden aan de bypasses Zuidoost zijn grotendeels gereed en worden begin 2007 afgerond. Alle andere maatregelen (afrit Laan Corpus den Hoorn incl. parallelstructuur naar het Vrijheidsplein, ondertunneling van het Julianaplein tbv noord-zuid verkeer en aanleg van het Euvelgunnetracé) worden uitgevoerd door RWS en naar verwachting in 2009 conform plan afgerond.

* Daarnaast leveren stad en provincie zelf een belangrijke bijdrage door te investeren in de verbetering van overige delen van de ringwegenstructuur. Voor een eindbeeld met een volledig ongelijkvloerse ring wordt daartoe vanaf 2001 jaarlijks € 0,9 mln. door de gemeente en € 2.25 mln. door de provincie gereserveerd en geïnvesteerd. De helft hiervan wordt gedekt met Brede Doeluitkeringen (BDU).

* Inmiddels wordt als uitvloeisel van de Nota Mobiliteit in regionaal verband een netwerkanalyse verricht. Deze analyseert de verkeerssituatie na (oa.) gereedkoming van bovengenoemde maatregelen en moet leiden tot integrale en duurzame oplossingen voor de mobiliteit op middellange en lange termijn. Ook hier wordt in regionaal verband en in nauw overleg met het rijk samengewerkt en heeft de gemeente Groningen een belangrijke inbreng. Deze analyse wordt medio oktober 2006 aangeboden.

Gezien het totaal aan inspanningen en de stand van de uitvoering, richting Rijkswaterstaat wat betreft de Zuidelijke Ringweg, en de gemeenschappelijke gemeentelijke-provinciale aanpak van de overige ringwegenstructuur, zijn aanvullende afspraken niet nodig.

Ad 3. Het alsnog terugbouwen van 521 (1250 minus 729) woningen op wijkvernieuwingslocaties. En opknappen van circa 2000 (4000 minus 2000) corporatiewoningen.

Terugbouw:

We hebben in ons verantwoordingsverslag ISV-I richting het Ministerie van VROM aangegeven dat er sinds het opstellen van MOP-I het een en ander is veranderd ten opzichte van de afspraken met de corporaties. In 2002 hebben we het Lokaal Akkoord afgesproken. Hierin hebben we herziene afspraken gemaakt over de wijkvernieuwing. De inzet en ambitie is onverminderd hoog, maar concrete getallen aangeven is zeer moeilijk. De feitelijk uit te voeren werkzaamheden zijn van veel factoren afhankelijk. Allereerst weten we uit ervaring dat het planproces met bewoners voor een groot deel bepaalt wat er uiteindelijk gebeurt in de wijk. Vinkhuizen is daarvan een goed voorbeeld. Vinkhuizen is toch een van onze –ook landelijk- grootste voorbeelden van dat “wijkvernieuwing werkt”. In eerste instantie wilden we hier twee keer zoveel slopen, als we van tevoren als gemeente hadden bepaald. We kunnen niet vijf jaar van te voren plannen maken over ingrepen zonder bewoners daarover op adequate wijze te hebben geconsulteerd.

Daarnaast hebben we de voortgang van de sloop nadrukkelijk gekoppeld aan de nieuwbouw. Dit betekent dat sloop (en op die locaties ook de terugbouw van nieuwe woningen) sterk afhankelijk is van de marktsituatie. We doen er alles aan om die marktsituatie zo optimaal mogelijk te maken. Zo maken we in ons Lokaal Akkoord ook nadrukkelijke procesafspraken met de corporaties, om procedures zo snel en efficiënt mogelijk te organiseren. Maar de ontwikkeling van de markt wordt voor het grootste gedeelte bepaald door exogene factoren, waar we als gemeentebestuur slechts beperkt invloed op kunnen uitoefenen. Overigens verwachten we dat de komende periode de marktsituatie aanzienlijk gunstiger zal zijn en de woningbouwproductie fors omhoog zal gaan.

Kortom, naar onze mening hebben we in onze verantwoording duidelijk genoeg aangegeven dat we met de corporaties gedurende de ISV-I periode herziene afspraken hebben gemaakt. Dit betekent dat we voor de ISV-II periode de opgave uit ISV-I van 571 al hebben verdisconteerd. Dus voor ISV-II is rekening gehouden met de doorloop van niet gerealiseerde woningen uit ISV-I.

Opknappen

In de beschikking van VROM staat dat we nog 2.000 woningen dienen op te knappen. Voor de ISV-I periode hebben we voor woningverbetering alle woningen in de wijkvernieuwingswijken zijn meegenomen die op welke wijze dan ook zijn verbeterd. Voor de ISV-II periode is de definitie over opknappen gewijzigd. Een op te knappen woning geldt pas als er voor meer dan € 50.000 in de woning is geïnvesteerd. Een in onze optiek niet op de Groningse situatie van toepassing zijnd criterium (gezien

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

de lokale prijzen/koopkracht-situatie en de aanwezige kwaliteit van het bestand). Voor ISV-II hebben we deze ambitie derhalve qua aantallen op nul gesteld.
Het doorschuiven van 2.000 woningen naar de ISV-II periode kan daarom alleen onder de voorwaarde dat we daarvoor dezelfde definitie kunnen hanteren als voor ISV-I.

ad 4. Versterking van de omgevingskwaliteit van de Noordwestrand.

In de ISV-I-periode vormde slechts het project Eelderbaan in de noordwestrand onderdeel van het ISV-I-konvenant. De uitvoering hiervan bleef achter vanwege een hardnekkige bezwaarschriften-procedure. Inmiddels is het project uitgevoerd. Gereedmelding door de projectleider en financiële afrekening door middel van een slotcalculatie heeft inmiddels plaatsgevonden.

Conform het plan Eelderbaan (raadsbesluit dd. PM) hebben we in deze zone het watersysteem uitgebreid en aangesloten op de nieuw aangelegde waterstructuur Westrand. Ook hebben we een grotere variatie tussen open en gesloten groenstructuren aangebracht en het recreatieve gebruik gebied van dit gebied versterkt door een betere ontsluiting en koppeling aan cq nieuw-realisatie van het Westpark. Gezien de realisatie van de Eelderbaan zijn aanvullende afspraken voor de ISV-2-periode onnodig.

We hebben de recent de nagestreefde versterking van de omgevingskwaliteit in de Noordwestrand een vervolg gegeven met het beheer- en inrichtingsplan Westrand als onderdeel van ISV-II. Dit beheer- en inrichtingsplan is inmiddels procedureel afgerond en staat in de startblokken voor uitvoering. We streven ernaar dit in 2009 af te ronden.

ad 5. Het realiseren van 90.696 BPE

In het *Nationaal Milieubeleidsplan* (NMP3, 1997) heeft het kabinet een lange termijn koers uitgezet om de omvangrijke problematiek van bodemverontreiniging op te lossen. In eerste instantie brengen we de problematiek in beeld. Vervolgens moeten alle ernstige verontreinigingen van de bodem uiterlijk in 2030 gesaneerd of beheersbaar zijn (doelstelling NMP3). Het rijk stelt voor realisatie van deze doelstelling een bijdrage in kosten van onderzoek en sanering beschikbaar (ISV-bodem bijdrage). Daar staat realisatie van bodemprestatie-eenheden (bpe's) als beleidsmatige verplichting tegenover.

De realisatie van bpe's voor ISV-I is door het ministerie van VROM achteraf getoetst aan de hand van onze registratie van projecten (systeem Globis). In dit systeem registreren we geplande en uitgevoerde saneringen, de gerealiseerde bpe's en de financieringsstromen. Daarmee houden we zicht op de omvang van de bodemsaneringsproblematiek. Tegelijk hebben we de mogelijkheid om bij te sturen.

In ISV-I zijn twee plangebieden, te weten het Stationsgebied Zuid en het Oosterhamriktracé, nog niet in ontwikkeling genomen. De noodzakelijke bodemsaneringen zijn daardoor ook uitgesteld. Deze bodemsaneringen vertegenwoordigen de 90.696 bodemprestatie-eenheden (bpe's). De aan deze bodemsaneringen gekoppelde rijksbijdrage ISV-I blijft hiervoor gereserveerd.

De met rijksgeld gefinancierde aantallen bodemonderzoeken en saneringen en daarmee de bpe's bleven aldus achter bij de geplande prestaties. We richten onze aandacht in de ISV-II-periode op dynamische en op statische locaties. Daarbij rekenen we op een fors aantal saneringen van derden en extra rijksondersteuning in de vorm van duidelijkheid over het risicobeoordelingbeleid. Ook zien we graag onze geleverde onderzoeksinspanningen terug in de beoordeling van onze prestaties.

Een aanvullende beschikking is o.i. niet nodig omdat de rijksbijdrage voor bodemsaneringen in deze plangebieden al vóór ISV-I is toegekend. In het programma voor ISV-II zijn de plangebieden niet opgenomen. Via de systematiek van 'toetsing achteraf' heeft het ministerie van VROM altijd de mogelijkheid om de realisatie van afzonderlijke projecten te beoordelen.

Ook willen we nogmaals wijzen op de nagestreefde en noodzakelijke lange termijnkoers, de late totstandkoming van de BPE-systematiek en lopende discussies omtrent deze methodiek.

4. Verplichtingen voortvloeiend uit ISV-II

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

In het Meerjarenontwikkelingsprogramma "Van nu naar straks" en het meerjarenontwikkelingsprogramma 2005-2009 Grote Stedenbeleid Groningen zijn rondom het ISV-II budget een groot aantal doelstellingen weergegeven per programma. Door het ministerie van VROM is bij de subsidiebeschikking aangegeven dat we ons over onderstaande doelstellingen dienen te verantwoorden.

	Verplichtingen voortvloeiend uit ISV-II		Programma
1* (24)	Totaal nieuwbouw van woningen in periode 2005-2010 van 8.750 woningen (1.250 middeldure huur en 7.500 middeldure koop) (Bron: CBS)		Wonen
2 (25)	Mutaties in aantal nieuwbouw op uitleglocaties - 250 middeldure huur - 2.720 middeldure koop (Bron: CBS)		Wonen
3 (26)	Mutaties in aantal nieuwbouw binnen bestaand bebouwd gebied op locaties binnen bestaand bebouwd gebied van het jaar 2000 ivm veranderingsbehoefte - 4.780 middeldure koop (Bron: CBS)		Wonen
4 (27)	Mutaties in aantal nieuwbouw binnen bestaand bebouwd gebied op locaties binnen bestaand bebouwd gebied van het 2000 ivm vervangingsbehoefte - 1.000 middeldure huur (Bron: CBS)		Wonen
5 (28)	Omzetten van 1.250 huurwoningen in koopwoningen (Bron: kadaster)		Wonen
6 (29)	Vernietigen van 2.500 woningen (Bron: CBS)		Wonen
7 (38)	Totaal 5.750 toe te voegen woningen in bestaand bebouwd gebied 2000		Wonen
8 (31)	Toename van 1.500 volledige toegankelijke woningen		Wonen
9 (32)	45 hectare openbare ruimte waarbij sprake is van een kwaliteitsimpuls Bron: BORG programma jaarlijks		Stadsbeheer
10 (33)	Het aantal grootschalige groenproject met bijhorende opp (ha) op nader te bepalen onderdelen binnen een totaal areaal van 1.600 ha. (projectontw Meerstad, Westrand, Karding en Stadspark)		Ecologie
11 (34)	T.a.v. cultuurimpuls zal in samenwerking met de stad een inventarisatie worden gemaakt van die (naoorlogse) wijken en gebieden waar sprake is van een cultuurimpuls en hoe deze is gewaarborgd.		Wonen/Beleid
12 (35)	Milieu	Totaal	Wv SEB
	Saneringen	56	17
	Onderzoeken	1.150	250
	M2 veront opp	673.721	204.736
			Duurzaamheid

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

M3 veront water	47.508	8.818
M3 veront gr wtr	146.460	21.975
Aantal BPE	874.829	239.980

* Eventuele sancties op deze doelstellingen voor wonen betreffen naar onze mening de woningbouwafspraken die gekoppeld zijn aan het BLS-budget en niet het toegekende ISV-budget.

Ad 1 tm 8. Wonen

Hieronder gaan we op de huidige stand van zaken in het woningbouwprogramma, afgezet tegen de te verantwoorden ISV-II-doelen. We geven aan in hoeverre we op streek zijn en eventuele afwijkingen lichten we nader toe.d.

De doelen.

Voor het woonprogramma hebben we onderstaande doelen afgesproken. Voor zover van toepassing, zijn deze gelijk aan de woningbouwafspraken die we in het kader van BLS met het rijk hebben gemaakt. De doelen zijn voor de periode 2005 t/m 2009. In de middelste kolom is de gemiddelde jaarproductie aangegeven, in de rechterkolom de resultaten van 2005.

doel	Totaal 2005- 2009	Per jaar	In 2005
nieuwbouw goedkoop huur bestaand	0	0	148
nieuwbouw goedkoop huur uitleg	0	0	0
nieuwbouw goedkoop koop bestaand	0	0	4
nieuwbouw goedkoop koop uitleg	0	0	0
nieuwbouw middeldure huur bestaand	1000	200	4
nieuwbouw middeldure huur uitleg	250	50	0
nieuwbouw middeldure koop bestaand	4780	956	177
nieuwbouw middeldure koop uitleg	2720	544	51
nieuwbouw duur huur bestaand	0	0	26
nieuwbouw duur huur uitleg	0	0	0
nieuwbouw duur koop bestaand	0	0	71
nieuwbouw duur koop uitleg	0	0	103
nieuwbouw totaal	8750	1750	584
Verkoop	1250	250	258
Vernietigen	2500	500	657
Volledig toegankelijk	1500	300	626
Opknappen	0	0	0
Terug bouwen op wvn lokaties	521	104	222

Nieuwbouw

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

De jaarschijf 2005 is niet het meest productieve jaar als het gaat om woningbouwproductie. Was landelijk de productie al eerder teruggevallen, de afgelopen jaren doet zich dit ook voor in Groningen. In totaal zijn er bijna 600 woningen toegevoegd in Groningen. Ten opzichte van een ambitie van 1350 woningen natuurlijk veel te weinig. In ISV-II hebben we met het rijk, conform de BLS-afspraken, zelfs een ambitie van 1750 woningen.

Uit bovenstaande getallen blijkt dat met name de geringe bouw in de uitleg (slechts 8,6% ten opzichte van de voorgenomen jaarproductie) en de geringe bouw van koopwoningen (slechts 15,5% van de voorgenomen jaarproductie) voor deze tegenvallende prestaties zorgen. Een duidelijker signaal van een teruglopende markt kan dit haast niet zijn. Want in bestaande stedelijk gebied, waar we een veel forsere ambitie hebben geformuleerd dan voor de uitleg, hebben we 28,8% van de doelstelling gerealiseerd. Juist in bestaand stedelijk gebied zijn procedures ingewikkelder en kosten vaak hoger, maar door stevige inzet van de Groningse corporaties hebben we hier een en ander kunnen bewerkstelligen. Ook is 60% van de jaarlijks te bouwen huurwoningen gerealiseerd, wat in vergelijking met de andere aantallen een redelijk resultaat te noemen is. Over nieuwbouw van huurwoningen valt verder op dat er relatief veel "goedkope huur" is gebouwd, in totaal 148 woningen. Dit in tegenstelling tot de opgave die we richting VROM hebben gedaan. We verwachtten voor de ISV-II periode met name in de middeldure huur te zullen bouwen. Onder de gerealiseerde goedkope huur zitten tevens de nodige zelfstandige eenheden voor studenten (83 aan de Eendrachtsskade).

Als we kijken naar de overige kentallen, die te maken hebben met vooral wijkvernieuwingssingrepen, dan kunnen we concluderen dat het heel behoorlijk gaat. We liggen goed op schema met de verkoop van huurwoningen. We hebben wat meer woningen gesloopt dan gepland. Verder hebben we twee keer zo veel woningen opgeplust (toegankelijk gemaakt) dan de gemiddelde jaarproductie zou moeten zijn. Het leeuwendeel van deze opgepluste woningen zit in de bestaande bouw, maar ook is 23% van de nieuwe woningen volledig toegankelijk. De productie van terug te bouwen woningen op wijkvernieuwinglocaties is minder groot dan de ambitie, maar gezien de lage totale woningproductie is dit geen verrassing. Voor het opknappen van woningen van woningen hebben we geen ambitie geformuleerd, omdat door VROM hier een grens wordt gehanteerd van €50.000 dat minimaal in de woning moet worden geïnvesteerd. Een grens die niet toepasbaar is voor de Groningse situatie (zie ook punt bij verplichting ISV-I, onder punt 3).

doorkijk

De totaal-ambitie voor ISV-II om 1750 woningen te bouwen wordt dus duidelijk niet gehaald in 2005. Dit betekent dat de niet gerealiseerde aantallen eigenlijk in de komende 4 jaren nog extra moeten worden bijgebouwd. Dat zou betekenen dat de ambitie voor die jaren boven de 2000 woningen uitkomt. Als we kijken naar de meerjarenplanning, dan hebben we veel beschikbare capaciteit, maar de verwachting is dat de feitelijke productie aanzienlijk lager uitpakt. Onderstaande tabel geeft hiervan een duidelijk overzicht, hoewel de productie vanaf 2007 duidelijk omhoog gaat!

In het MOP-II hebben we overigens afgesproken dat nieuwbouwprojecten in aangrenzende gemeenten ook mogen worden meegerekend. Het betreft Haren-Noord, Ter Borgh en Borgmeren. Deze projecten zijn aldus meegenomen in onderstaande tabel. Op basis van verwachte productie halen we geen 1750 woningen per jaar, maar komen wel tot een aanzienlijk hogere productie dan in 2005. Gemiddeld komen we dan uit op 1250 woningen per jaar (dus inclusief Haren-Noord, Ter Borgh en Borgmeren). De komende jaren de woningen compenseren, die in 2005 te weinig zijn gebouwd, is een pittige opgave, die weinig realistisch lijkt. Kijken we echter naar de beschikbare capaciteit voor de komende 4 jaar, dan is er wel voldoende capaciteit!

	Beschikbare capaciteit	Verwachte productie
2006	1065	863
2007	2517	1403
2008	3489	1500
2009	2357	1189
Totaal	9428	4995

Woningbouwplanning , in beschikbare capaciteit en verwachte productie (bron eindrapportage woningbouw 2005, gemeente Groningen).

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

conclusies

- de woningbouwproductie blijft fors achter bij de ambitie. Met name in de uitleg en de (middel)dure koop is de productie achter gebleven.
- met name de corporaties bouwen in de stad, zijn nemen meer dan de helft van de totale productie voor hun rekening (324 woningen).
- relatief loopt het bouwen van woningen in de bestaande stad redelijk in vergelijking met de uitleg.
- als we de in 2005 te weinig gebouwde woningen de komende jaren moeten compenseren, betekent dit dat we ongeveer 250 woningen extra moeten bouwen. Dit betekent tot en met 2009 geen 1750 woningen, maar 2000 woningen per jaar. Dit lijkt onhaalbaar en is daarmee een item voor de midtermreview.
- de overige doelen (sloop, verkoop, toegankelijkheid) liggen goed op koers.

Ad 9. Realisatie van 45 hectare openbare ruimte waarbij sprake is van een kwaliteitsimpuls

In de jaarschijf 2005 en de voorgaande jaren hebben we forse extra investeringen (kwaliteitsimpuls) gepleegd in beheer en onderhoud van de openbare ruimte, in zijn algemeenheid. Voor de wijkvernieuwingswijken (bijv. Vinkhuizen, Paddepoel, Lewenborg, Oosterpark en de binnenstad was daarbij tevens sprake van een extra kwaliteitstoevoeging. Alleen al in 2005 hebben we de kwantitatief beschreven doelstelling voor de gehele periode 2005-2009 reeds behaald. En dan staat we nog aan de vooravond van forse investeringen in onze zones (bijv. Eemskanaalzone en Oosterhamrikzone).

De reeds geïmplementeerde maatregelen qua beheer en onderhoud en de kwaliteitstoevoeging aan de openbare ruimte in de wijkvernieuwing en binnenstad vertaalt zich ook in de beoordelingen van de openbare ruimte in onze leefbaarheidsmonitor en de wijkschouwen die wij jaarlijks gezamenlijk met de burgers van de wijken uitvoeren. Qua bronnen-materiaal verwijzen wij daartoe naar de resultaten van de leefbaarheidsmonitor, de schouwresultaten en ons investeringsprogramma wijkvernieuwing.

Ad 10. Realisatie van een aantal groenprojecten met bijbehorende oppervlakte (hectare) op nader te bepalen onderdelen binnen een totaal-areaal van 1.600 hectare (projectontwikkeling Meerstad, Westrand, Karding en Stadspark).

- Over Meerstad is inmiddels op basis van een vastgesteld Masterplan (raadsbesluit dd.) een Samenwerkingsovereenkomst (kortweg SOK) tussen de marktpartijen en de samenwerkende overheden opgesteld. In deze SOK is afgesproken om, naast ca. 10.000 woningen en een meer ter grootte van ca. 600 hectare, een robuuste ecologische verbindingzone van ca. 350 hectare en een nieuw kwalitatief hoogwaardig groen-landschap van ca. 500 hectare te ontwikkelen. Medio 2008/2010 zullen we met de uitvoering starten.
- Het beheer en inrichtingsplan Noordwestrand ter grootte van ca. 1.000 hectare is op 28 juni 2006 door de Raad vastgesteld. Het betreffende uitvoeringsprogramma gaat dit jaar van start.
- Voor Karding is ter grootte van ca. 200 hectare een ontwikkelingsvisie en beheerplan opgesteld en door de Raad vastgesteld. Ook heeft overdracht van het betreffende gebied aan de Vereniging van Natuurmonumenten plaatsgevonden. Deze Vereniging Natuurmonumenten is zich momenteel in het gebied aan het verdiepen. Ze zal medio 2007 met een plan van aanpak voor dit gebied komen.
- Het kaderplan Stadspark ter grootte van 94 hectare is in 2005 door de Raad vastgesteld. We werken op dit moment aan een plan van aanpak voor het Voorpark (4 hectare), dat in het najaar van 2006 ter vaststelling aan de Raad zal worden voorgelegd. Voor de directe omgeving van de Concourslaan en de aansluiting op de A7 hebben we een plan ter grootte van ca. 5 hectare in uitvoering. In oktober 2006 leggen we een nader voorstel voor herstel van de profilering voor.

Ad 11. Over de cultuurimpuls wordt in samenwerking met de stad een inventarisatie gemaakt van die (naoorlogse) wijken en gebieden waar sprake is van een cultuurimpuls en hoe deze is gewaarborgd.

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Beleidsverantwoording: Op uiteenlopende terreinen geven we cultuurimpuls aan de stad. Niet alleen vormt het nadrukkelijk onderdeel van alle planvorming: behoud en versterking van cultuurhistorische kwaliteiten en gebiedsidentiteiten is randvoorwaarde binnen projectontwikkeling. Ook krijgt de cultuur-component expliciete aandacht in ons woningbouwprogramma, de wijkvernieuwing en het kantorenprogramma. Daarnaast kennen we een separaat programma "kunst op straat". Hieronder lichten we ze nader toe aan de hand van een aantal expliciete voorbeelden.

- jaarprogramma cultuurhistorie (monumenten en archeologie, zie de betreffende jaarprogramma's 2005 en de jaarrekening).
- Het Jaarprogramma "kunst op straat" (zie bijlage PM). Een voorbeeld betreft het kunstwerk "Silvia B." binnen het kantorencomplex Cascade.
- Voorbeelden van cultuurimpuls binnen het woningbouw- en wijkvernieuwingprogramma:
 - De Wijert-Zuid (noordwest-kwadrant). Het bewaren en vernieuwen van de bestaande stempelstructuur op basis van een plananalyse van De Nijl-architecten. Garageblokken worden daarbij omgezet in patio-woningen, waarbij de gele en rode steen van de bestaande bebouwing door elkaar zijn gebruikt. Uitvoering heeft plaatsgevonden in de Bosboom Toussaint-straat, Da Costastraat en De Genetetstraat. Op dit moment zijn we bezig in de Potgietstraat.
 - Binnen het project Ciboga trekken we de binnenstadsstructuur door in de vorm van een ingetijdse vertaling (zie fijnmazige structuur op Gasfabriekterrein). Ook werken we aan handhaving en implementatie van monumenten en historische gebouwen. Verder brengen we de verdedigingslinie terug in het gebied en vragen daar aandacht voor door het aanbrengen van dichtregels, in brons opgemaakt (zie ook bestemmingsplan Ciboga).
 - De wijkvernieuwing in de wijk Paddepoel is in het project Paddepoel-Haven bijzonder geaccentueerd door het bronzen kunstwerk in de openbare ruimte "Madonna van de Nevelen" (Luk van Som, België). In 2002 hield de gemeente Groningen "de Kroon-op-je-idee-prijsvraag", waarbij huurders ideeën voor hun wijk konden insturen. Winnaar van de prijs was de heer Grijze uit Paddepoel-Zuid met het idee voor een kunstwerk in zijn wijk. Het beeld is op 8 september 2005 feestelijk aan het Reitdiep onthuld.
 - Binnen Vinkhuizen zijn een drietal initiatieven genomen, passend in de wijkvernieuwing, die het bestaande karakter moeten vernieuwen:
 1. Het "1000-deuren-project" van Ina van der Lee. Een eenmalige happening rondom het slopen van de Basaltflat.
 2. De aankleding van het plein in de Natriumstraat/Kaliumstraat/Goudlaan door Ram Katzir (Israël), die de "huiselijkheid" van het plein moet benadrukken. Geïnspireerd op en refererend aan de zonnwijzer van de Grote Markt is een windroos aangebracht, een fysieke cirkel. Het heet de "soft-spot" in vele kleuren met happy-landing materiaal.
 3. In het Diamantpark is van de hand van Jean-Bernard Koeman (België) een functionele gebruikersplek ("hangplek") voor jongeren gerealiseerd in de vorm van een theaterbadkuip (2006).
 - Op dit moment is een kunstproject gaande, waarbij de kunstenaar nog definitief moet worden gekozen. Het kunstobject moet de fysieke uitstraling van de Lewenborgsingel versterken door toevoeging van verticale lijn(en).

Ad 12. Bodemprestatie-eenheden (BPE's, zie ook bijlage 5)

In 2004 is de werkvoorraad bodemsanering vastgesteld. De ernstige gevallen van bodemverontreiniging moeten uiterlijk in 2030 gesaneerd of beheersbaar zijn (doelstelling Nationaal Milieubeleidplan-3). Om zicht te krijgen in de exacte omvang van de sanering is fors vooronderzoek (historisch en bodemonderzoek) noodzakelijk. Er zijn in totaliteit ca. 8.000 historische en 3.200 oriënterende bodemonderzoeken nodig. (NB. Het vastleggen en beheren van bodeminformatie is binnen de Milieudienst in een tweetal digitale systemen opgeslagen, te weten ArcView/NAZCA en GLOBIS0.

In 2005 zijn ten opzichte van de vorige jaren meer onderzoeken uitgevoerd. Echter om de termijn van 2030 te kunnen halen, is dit nog te weinig. In het uitvoeringsprogramma bodemsanering 2005-2009 beschrijven we hoe we de benodigde versnelling willen realiseren. In 2005 zijn we bezig geweest met

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

de voorbereiding van de diverse activiteiten uit dit uitvoeringsprogramma. De effecten zullen pas zichtbaar worden in 2006.

Naast de met rijksmiddelen gefinancierde aantallen bodemonderzoeken blijven de ook de eveneens met rijksmiddelen gefinancierde saneringen en prestatie-eenheden achter bij de geplande prestaties. Het jaar 2005 is het jaar van de voorbereiding op de uitvoering van de activiteiten in het uitvoeringsprogramma geweest. We verwachten dat in 2006 de effecten van onze inspanningen zichtbaar worden. Omdat we in 2006 ook nog geen grote inspanning op het gebied van bodemsanering in de dynamische gebieden (daar waar tevens ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden) verwachten, richten we ons op de historische en oriënterende onderzoeken. Daarnaast zullen we versneld de risicolocaties in de statische gebieden gaan oppakken (in statische gebieden is verontreiniging geconstateerd, maar er is op deze plekken geen perspectief voor nieuwe ontwikkelingen).

Doorkijk: bijsturing nodig

Binnen de gemeente zien we naast onderzoek ook een jaarlijkse toename van sanering. Echter om de werkvoorraad 2030 te halen moet er meer gebeuren. In het uitvoeringsprogramma bodemsanering 2005-2009 geven we aan dat we extra inzetten op de statische locaties. In 2005 zijn we bezig geweest met de voorbereiding van deze aanpak en hebben we enkele belangrijke beleids- en wetswijzigingen afgewacht.

We verwachten ook een positieve bijdrage aan de afname van de werkvoorraad door sanering van derden. We hopen dat met de gewijzigde Wet bodembescherming die onder andere kleine saneringen snel en eenvoudig maakt (BUS) en met de versoepelde bedrijvenregeling de toename in onderzoek en sanering door derden zich zal doorzetten. Ook het verwachte (lichte) herstel van de economie zal bijdragen aan een betere bodemkwaliteit.

Aanpak dynamische locaties (ISV)

Om de weg vrij te maken voor stedelijke ontwikkelingen is in 2005 op 29 locaties een nader bodemonderzoek uitgevoerd en op 31 locaties een (deel) sanering. Dat is meer dan we verwacht hadden. We merken wel dat de gemeentelijke besluitvorming over grote investeringsprojecten langer duurt vanwege noodzakelijke bezuinigingen. Hierdoor treedt vertraging op in de uitvoering van bodemsaneringen. Ook kortdurende bodemsaneringen hebben een lange voorbereidingstijd vanwege gewenste samenloop met andere activiteiten. Hierdoor moeten meer afspraken gemaakt worden met meer betrokkenen en beïnvloeden andere procedures de planning van de uitvoering van de bodemsanering (bijv. kapvergunning, bouw aanvraag etc).

De 31 in 2005 uitgevoerde saneringen zijn uitgevoerd door derden. Op enkele in het oog springende locaties worden saneringen voorbereid: Paddepoel Zuid-Oost (t.b.v. woningbouw), Damsterdiep (t.b.v. bouw parkeergarage) en Kop van Oost (t.b.v. onder meer woningbouw). Verder heeft de gemeente Groningen zich bereid getoond om mee te financieren in het reinigen van de voormalige persleiding Groningen-Delfzijl. Het Waterschap Noorderzijlvest treedt op als opdrachtgever voor noodzakelijke saneringen en voor het reinigen van de persleiding.

Tot slot

Het toekennen van de rijksbijdrage gebeurt aan de hand van een inschatting van het aantal BPE's. Dit aantal is gebaseerd op het aantal te verwachten saneringen. Echter bij de besteding van de middelen hebben alle bevoegde gezagen een forse onderzoeksinspanning te verrichten. Deze inspanning blijft buiten beeld bij het beoordelen van de prestaties, omdat daarbij alleen naar het halen van de BPE's wordt gekeken en niet naar de geleverde onderzoeksinspanning. Naar ons oordeel zouden de geleverde onderzoeksinspanningen van de bevoegde gezagen beter in de kengetallen van de verantwoordingen tot uiting moeten komen.

3. Financiële verantwoording

Bij beschikking d.d. 16 juni 2005 is voor de periode 2005-2009 € 52 mln ISV middelen beschikbaar gesteld voor fysieke investeringen. Middels de begroting 2005 is de verdeling van de middelen naar de

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

afzonderlijke programma's en jaarschijven vastgesteld. In de onderstaande tabel is deze verdeling weergegeven. Voor de verantwoording is de jaarschijf 2005 van toepassing. Bij de financiële verantwoording worden investeringen in de zin van daadwerkelijke betaalde bedragen die gericht zijn op de fysieke leefomgeving als subsidiabele kosten aangemerkt. In onderstaande tabel is in het rechtergedeelte het budget en de hierop verrichte bestedingen alsmede het saldo weergegeven. In totaal is voor het jaar 2005 € 9.050.000 beschikbaar gesteld. Er is in 2005 € 1.820.000 besteed en het resterende budget bedraagt € 7.230.000. In hoofdlijnen bestaat het saldo uit de volgende budgetten waarbij tevens een korte verklaring omtrent de vertraging in de uitgaven is toegevoegd.

- Stadsdeelcoördinatie, De planvorming is in 2005 uitgevoerd. Naar verwachting worden zullen de bestedingen grotendeels in 2006 plaatsvinden. 1.097
- Wijkvernieuwing (basisprogramma) De uitgaven in 2005 ad € 6,6 mln zijn ten laste gebracht van het resterende budget ISV-1. Het resterende saldo naar verwachting onvoldoende om de uitgaven van 2006 te dekken en in 2006 zal het ISV- II budget aangesproken worden 2.025
- Winkelcentra, Plannen voor der herinrichting van winkelcentra Beijum-Oost en Overwinningplein zijn in 2005 ontwikkeld. De besluitvorming zal in 2006 plaatsvinden, waarna gestart wordt met de uitvoering en tevens ook de bestedingen verricht gaan worden 2.000
- De Kring, De besluitvorming is inmiddels gereed. Uitvoering en ook de bestedingen starten in 2006
- Overig
- Totaal

	ISV budget 2005-2009						ISV 2005					
	Start-saldo	Budget					Totaal budget	Budget 2005	Bestedingen		Totaal uitgaven	Saldo totaal
		2005	2006	2007	2008	2009			netto	btw		
<i>Stadsdeelbudgetten</i>												
Stadsdelen		1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	7.500	1.500	403		403	1.097
Totaal stadsdelen	0	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	7.500	1.500	403	0	403	1.097
<i>Volkhuysvesting</i>												
Monumenten		650	650	250	250	250	2.050	650	650		650	0
Particuliere woningverbetering							0	0			0	0
Huurdersparticipatie		50	50	50	50	50	250	50	20		20	30
Vrijval liften							0	0			0	0
Archeologie		350	350	250	250	250	1.450	350	350		350	0
Totaal volkhuysvesting	0	1.050	1.050	550	550	550	3.750	1.050	1.020	0	1.020	30
Wijkvernieuwing lokaal akkoord		2.025	2.075	4.975	4.925	3.500	17.500	2.025			0	2.025
Wijkvernieuwing ambitieverhoging				1.075	1.125	2.550	4.750	0			0	0
Wijkvernieuwing ambitieverhoging		500	500	500	500	500	2.500	500	349		349	151
Winkelcentra		2.000	2.000				4.000	2.000			0	2.000
De Kring		1.450	1.400				2.850	1.450			0	1.450
Kunst op straat		100	100	100	100	100	500	100	48		48	52
Waterplan		75	75				150	75			0	75
Bodem			1.827	1.827	1.827	1.828	7.309	0			0	0
Afdracht concern		75	75	75	75	75	375	75			0	75
Beheer		175	175	175	175	175	875	175			0	175
Onvoorzien		100	100	100	100	100	500	100			0	100

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Diversen						172	172	0		0	0	
BTW						0	0	0		0	0	
Totaal	0	9.050	10.877	10.877	10.877	11.050	52.731	9.050	1.820	0	1.820	7.230

De inkomsten en uitgaven worden ten gunste c.q. ten laste van de ISV-II voorziening gebracht. De accountant heeft de inkomsten en uitgaven van 2005 gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende verklaring. Een kopie hiervan is als bijlage bij deze verantwoording toegevoegd.

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Bijlagen

1. Gehanteerde definities bij wonen (ISV-II, punten 1 t/m 8)
2. Accountantsverklaring

Bronnen

Bij het samenstellen van deze rapportage is gebruik gemaakt van de volgende bronnen.

Desgevraagd kan een afschrift hiervan worden verkregen.

1. Onderbouwing cijfers wonen (nieuwbouw en woningbouwverbeteringen corporaties)
2. Jaarprogramma's monumenten en archeologie
3. Jaarprogramma Kunst op Straat
4. Tussentijdse verantwoording Bodem
5. Jaarrekening, jaarschijf 2005
6. Leefbaarheidsmonitor en schouwresultaten

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Bijlage 1.

Gehanteerde definities bij wonen (ISV-II, punten 1 t/m 8)

Gehanteerde grenzen prijscategorieën:

	Huur	Koop
Goedkoop	T/m € 368	Tot € 157.000
Middelduur	€ 369 t/m € 493	€ 157.000 tot € 224.300
Duur	Vanaf € 494	Vanaf € 224.300

Let op: bovenstaande definities zijn van VROM uit 2003. Echter voor ISV hebben ze iets andere grenzen meegegeven. Dit zijn de onderstaande definities Deze grenzen worden jaarlijks bijgesteld. De huur wijkt iets af. Verder hebben we geen gedetailleerde info over de huurprijzen. Deze zijn sowieso niet duidelijk geregistreerd. We moeten nog bekijken hoe we daar mee om kunnen gaan.

	Huur	Koop
Goedkoop	T/m € 325,91 na 1 juli 331,78	Tot € 156.467
Middelduur	Vanaf € 325,91 na 1 juli 331,78	Vanaf € 156.467
Duur	Geen grens	Geen grens

Verdere definities:

- bestaand stedelijk gebied: gebaseerd op CD-rom van VROM met de grenzen van bestaand stedelijk gebied 2000.
- verkoop: alle woningen die van huur naar koop zijn omgezet. De woningen die de corporaties aan het WoonInvesteringsFonds (WIF) hebben verkocht, maar in 2005 nog steeds in de verhuur zijn, vallen daar niet onder. We moeten nog een check doen of een aantal van deze woningen is verkocht aan particulieren, maar dat kan pas als we cijfers van DIA hebben (over een paar weken).
- Vernietiging: alle woningen die door verbouw (lees samenvoeging), buitengebruikstelling, bestemmingsverandering of afbraak uit de voorraad zijn onttrokken. Gebaseerd op cijfers DIA. Er zit een correctie in voor de Gebrand Bakkerstraat, omdat dit in 2005 als totaalproject is opgegeven door de DIA, maar de feitelijke onttrekking al eerder heeft plaats gevonden.
- Volledig toegankelijk: gebaseerd op de Groninger Woonkwaliteit. Gaat om rollator toegankelijkheid en tijdelijke rolstoeltoegankelijkheid. Redelijk vergelijkbaar met de landelijke nul-trede woningen.
- Opknappen: woningen waar door de Groningse corporaties voor meer dan €50.000 is geïnvesteerd.
- Terugbouwen op wijkvernieuwingslocatie: hiervoor is gekeken naar de projecten waar eerst woningen zijn gesloopt en vervolgens nieuwe woningen zijn terug gebouwd. Uiteraard is er niet altijd voor 100% op dezelfde locatie gebouwd, omdat er in de meeste gevallen sprake is van een andere woningtypologie.

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Beleidsmatige verantwoording grote stedenbeleid 2005, sociale pijler.

In het kader van het grote stedenbeleid III 2005-2009 heeft de gemeente een convenant ondertekend met het rijk waarin is vastgelegd welke prestatieafspraken de gemeente zal leveren ter realisering van een aantal doelstellingen. De doelstellingen hebben betrekking op de drie pijlers van het Grote Stedenbeleid: sociaal, economisch en fysiek. De bijbehorende middelen zijn per pijler ondergebracht in een brede doelluitkering.

Sociale Pijler

De sociale pijler bevat vijf doelstellingen, waarvoor de gemeente een brede doelluitkering Sociaal Integratie en Veiligheid ontvangt.

De prestatieafspraken gelden voor de periode 2005 t/m 2009.

Opzet van de tussentijdse verantwoording

Per doelstelling zijn de indicator(en) en de resultaatsafspraken voor 2009 vermeld. Per (onderdeel van de) doelstelling is vermeld welke prestaties in 2005 zijn geleverd en in geval van afwijkingen welke redenen hiervoor zijn. Daarnaast is aangegeven of verwacht mag worden dat Groningen in 2009 de afgesproken prestaties zal behalen.

Doelstelling: Gedeeld Burgerschap

Thema: inburgering nieuw- en oudkomers

Indicator: gegevens nieuwkomers en oudkomers volgens jaarlijkse monitor inburgering

Resultaatsafpraak: aantal in te burgeren nieuwkomers 2005: 204

Aantal in te burgeren oudkomers 2005: 159

Prestatie 2005:

De prestatieafpraak heeft alleen betrekking op het jaar 2005. In het kader van de Wet Inburgering Nieuwkomers (WIN) zullen nieuwe prestatieafspraken met het rijk gemaakt worden. De wet is op 7 juli 2006 aangenomen door de Tweede Kamer. De wet zal met ingang van 1 januari 2007 in werking treden.

De prestatie voor 2005 betrof een voortzetting van de afspraken die voor de inburgering in 2004 zijn gemaakt.

Voor nieuwkomers geldt een trajectduur van 1 jaar.

Uitstroom: 190 nieuwkomers hebben een verklaring gekregen en zijn uitgestroomd uit de WIN.

Instroom: In totaal zijn 150 nieuwkomers in 2005 aangemeld. Hiervan is voor 146 personen een trajectovereenkomst vastgesteld, 4 personen hebben een vrijstelling gekregen.

De instroom is lager dan in voorgaande jaren, mede als gevolg van een verscherpt toelatingsbeleid.

Voor oudkomers geldt een trajectduur van 2 jaar.

Uitstroom: in 2005 hebben 167 oudkomers hun trajecten afgerond en zijn uitgestroomd. Het gaat om de volgende onderscheiden categorieën:

- Werklozen: 71 personen
- Opvoeders: 28 personen
- Maatschappelijke participatie: 68 personen

Instroom: in totaal zijn 122 mensen ingestroomd, waarvan 39 werkloze personen een traject volgen, 22 opvoeders en 61 personen een traject maatschappelijke participatie volgen. Drie personen zijn in de loop van het jaar uitgevallen, nl. 1 in de categorie opvoeder en 2 uit de categorie maatschappelijke participatie.

De instroom is lager dan verwacht. Hiervoor is een aantal redenen te noemen. Personen die al eerder een inburgeringstraject hebben doorlopen mogen niet nogmaals deelnemen ook al hebben zij nog wel een (aanvullend) traject nodig; de instroom wordt beperkt tot het begin van het jaar omdat de trajecten anders niet afgemaakt kunnen worden en de regeling is in de loop van het jaar een paar maal gewijzigd waardoor er terughoudendheid is ontstaan bij de toestroom.

Verwachting voor 2009:

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Niet van toepassing. In het kader van de nieuwe Wet Inburgering zullen nieuwe afspraken met het rijk worden gemaakt.

Thema: emancipatie allochtone vrouwen en aanpak specifieke groepen

Onder de doelstelling Gedeeld Burgerschap zijn extra activiteiten uitgevoerd voor specifieke groepen allochtonen nl. allochtone vrouwen en Antillianen.

Hiervoor zijn in het convenant met het rijk geen prestatieafspraken vastgelegd.

Prestatie 2005:

Voor allochtonen vrouwen zijn emancipatie activiteiten uitgevoerd gericht op activering en participatie. Hieronder volgt een beschrijving van een aantal van deze activiteiten.

- Huisbezoek allochtone vrouwen: 25 vrouwen zijn thuis een of meerdere keren bezocht door in totaal 14 vrijwilligers, van wie 8 van allochtone afkomst. 14 vrouwen zijn toegeleid naar activiteiten, zoals taalondersteuning, zwemmen, computerles, spel- en opvoedwinkel.
- Interculturele vrouwengroep: Deze groep bestaat uit 25 vrouwen, die in 2005 30 groepsbijeenkomsten hebben georganiseerd. De vrouwen wonen in Groningen Zuid en komen oorspronkelijk uit Irak, Marokko, Bangladesh, China, Mauritius, Mali en Libanon. De groep houdt zich bezig met de thema's educatie en vorming, ontmoeting en recreatie en wijkmanifestaties / samenlevingsopbouw. Resultaten o.a.: De groep heeft meegewerkt aan 4 wijkmanifestaties. Daarnaast hebben zij een excursie gehouden waaraan 50 vrouwen (samenwerking tussen vrouwengroep Zuid en vrouwengroep Smaragd uit Vinkhuizen) hebben deelgenomen.
- Zwemmen voor moslimvrouwen: Er zijn 40 zwemlessen gegeven aan in totaal 30 vrouwen (afkomstig uit Colombia, Suriname, Indonesië, Turkije, Nederland, Afrika, Iran, Marokko, Afghanistan en Syrië). Daarnaast hebben deze vrouwen deelgenomen aan groepsbijeenkomsten met onder andere vrouwen centrum Jasmijn en Zwemvereniging Trivia. Resultaten: 9 vrouwen hebben A en B diploma gehaald; 11 vrouwen zijn doorverwezen naar vervoltrajecten zoals Sultanes project in Multi Functioneel Centrum de Wijert en de MJD.

Voor Antillianen en Arubanen in Groningen is in 2005 op verschillende fronten inzet gepleegd. Stichting Forsa organiseert voor deze groep diverse activiteiten als onderdeel van een integrale, brede aanpak van de Antillianenproblematiek in Groningen. Zij is voor diverse organisaties en instanties het eerste aanspreekpunt voor de doelgroep. In Beijum-Oost is zij een belangrijke partner in de Sociale Wijkvernieuwing.

De activiteiten van Forsa zijn ook een vindplaats voor problematiek. Antillianen worden doorverwezen en soms begeleid naar de juiste instanties. Forsa ontvangt voor haar inzet een aanvullende bijdrage uit de GSB middelen.

In 2005 werden onder meer de volgende activiteiten ontplooid, met name in de beide ontmoetingscentra (Ambiëtes) in Beijum en Lewenborg:

Reguliere activiteiten: wekelijkse kinderclubs (10 – 20 deelnemers), familiedagen en sozen (mede bedoeld om overlast tegen te gaan): 3 x per week in Beijum en Lewenborg met gemiddeld 40 bezoekers per keer. Daarnaast hebben incidentele activiteiten voor kinderen en jongeren plaatsgevonden zoals Sinterklaasfeest en zomeractiviteiten en activiteiten ter bevordering van sociale cohesie in de wijk, als sporttoernooien, kleurrijk koken, themabijeenkomsten voor buurtbewoners en Antillianen en Arubanen.

Doelstelling: Geen leerling zonder diploma van school

Thema: Voor- en vroegschoolse educatie

Indicator: aantal (t.o.v. de doelgroep achterstandsleerlingen) allochtone en autochtone peuters en kleuters, dat deelneemt aan voor- en vroegschoolse programma's.

Resultaatsafpraak: 560 leerlingen nemen deel aan VVE, waarvan 280 4-5-jarigen met leerlinggewicht en 280 2-3-jarigen met risicofactoren.

De middelen voor de VVE en de schakelklassen worden per 1 augustus 2006 toegevoegd aan de brede doeluitkering SIV.

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Prestatie 2005

Binnen het peuterspeelzaalwerk zijn op 9 peuterspeelzalen 21 extra dagdelen gesubsidieerd voor het uitvoeren van VVE programma's. Aan deze programma's doen gemiddeld 220 3-jarige peuters mee, waarvan gemiddeld 145 met een risicofactor.

In het basisonderwijs worden op 6 scholen voor gemiddeld 24 groepen vroegschoolse activiteiten uitgevoerd. Daarmee werden in 2005 ruim 500 4 en 5 jarige kleuters bereikt, waarvan ruim 300 doelgroepkleuters.

Verwachting voor 2009

De prestatieafspraken voor de 4- en 5jarige kleuters zal bij gelijkblijvende inzet in 2009 gehaald worden, voor de 2- en 3jarige peuters is extra aandacht nodig om de prestatie te halen.

Overigens is de inhoud van de regeling met ingang van het nieuwe schooljaar gewijzigd. Dat zal leiden tot nieuwe afspraken met het rijk. Datzelfde geldt voor de schakelklassen.

Thema: Schakelklassen

Indicator: aantal in te richten schakelklassen

Resultaatsafspraken: 14 schakelklassen

Prestatie 2005:

In het schooljaar 2004-2005 draaiden er 4 prismagroepen (voor leerlingen 6 – 12 jaar) met in totaal gemiddeld 60 leerlingen, 5 ISK (Internationale schakelklas)groepen voor leerlingen van 12 – 16 jaar met in totaal 105 leerlingen van allochtone afkomst en 11 ISG groepen voor leerlingen van 16 – 18 jaar met 159 leerlingen. In totaal komt het aantal schakelklassen daarmee op 20 klassen of groepen. In het schooljaar 2005-2006 zal het aantal leerlingen, en daarmee het aantal klassen en groepen, sterk teruglopen.

Verwachting voor 2009:

In het nieuwe kansenbeleid van het ministerie van onderwijs zal de inhoud van het fenomeen schakelklassen sterk veranderen. De nieuwe doelgroep betreft uitsluitend leerlingen van het basisonderwijs die een taalachterstand hebben. Niet alleen allochtone leerlingen, maar ook autochtone leerlingen behoren dan tot de doelgroep.

De afspraken met het rijk zullen wij aanpassen aan de de gewijzigde regelgeving.

Thema: Voortijdig schoolverlaten

Indicator: aantal (t.o.v. de doelgroep voortijdig schoolverlaters) allochtone en autochtone scholieren dat herplaatst is en alsnog een startkwalificatie behaalt.

Resultaatsafspraken: minimaal 50% van het aantal voortijdig schoolverlaters is herplaatst per 31 december 2009 en de absolute aantallen zijn gedaald.

Prestatie 2005

In het schooljaar 2004-2005 is het percentage herplaatste jongeren gestegen tot ruim 75%. Daarmee voldoet Groningen ruimschoots aan de afspraak scholieren te herplaatsen. (Nog) niet bekend is of deze jongeren alsnog een startkwalificatie behalen.

Verwachting voor 2009

De verwachting is dat Groningen bij handhaving van de intensieve aanpak de resultaatsafspraken aan het eind van de GSB periode is nagekomen.

Thema: Volwassenenonderwijs

Dit thema betreft de Wet Educatie Beroepsopleidingen (WEB). Deze wet treedt gelijktijdig in werking met de Wet Inburgering Nieuwkomers (WIN). De inwerkingtreding is recent uitgesteld tot 1 januari 2007.

Voor dit onderdeel zijn nog geen resultaatsafspraken gemaakt.

Doelstelling: Van de straat en veilig

Thema: Maatschappelijke opvang

Indicator: gemiddelde verblijfsduur in de maatschappelijke opvang

Resultaatsafspraken: 24 uursvoorziening: 30 plaatsen, maximale verblijfsduur 6 maanden

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Crisisopvang: 49 plaatsen, maximale verblijfsduur 3 maanden

Prestatie 2005:

De 24-uursvoorziening beschikt vanaf 2005 over 32 plaatsen. De gemiddelde verblijfsduur is 182 dagen, dit komt overeen met een verblijf van maximaal 6 maanden. Ruim een kwart (28,8%) verblijft langer dan een half jaar in deze voorziening. De langere verblijfsduur heeft te maken met langdurige verslavingsproblematiek van de cliënten en het ontbreken van een speciale woonvoorziening voor deze groep. In totaal hebben 104 verschillende personen gebruik gemaakt van de opvang. Er zijn 31 personen uitgestroomd. De bezetting van de 24-uursvoorziening was in 2005 96,3 %.

De crisisopvang heeft in 2005 46 bedden ter beschikking gehad met een gemiddelde verblijfsduur tussen de 9 en 10 weken. Een derde van de cliënten verbleef tussen 1 en 3 maanden, een derde verbleef 3 tot 6 maanden in de opvang en een derde deel verbleef korter dan 1 maand in de crisisopvang. In totaal hebben 231 verschillende personen gebruik gemaakt van de opvang. De bezetting was in 2005 95%.

Verwachting voor 2009:

De verwachting is dat Groningen de prestatieafspraken voor de 24-uursvoorziening en de crisisopvang kan nakomen.

Thema: Vrouwenopvang

Indicator: het aantal plaatsen in de vrouwenopvang

Resultaatsafpraak: 87 plaatsen + 3 crisisplaatsen

Prestatie 2005:

In 2005 heeft de vrouwenopvang de beschikking gehad over 93 plaatsen voor opvang en crisis. De instroom bedroeg 342 vrouwen en kinderen, de uitstroom 135 vrouwen. In totaal zijn 427 vrouwen opgevangen. De gemiddelde verblijfsduur was 75 dagen. De bezettingsgraad bedroeg 94,2%.

Verwachting voor 2009:

De verwachting is dat Groningen de prestatieafspraken voor de vrouwenopvang incl. de crisisplaatsen kan nakomen.

Thema: Verslavingszorg

Indicator: het aantal cliënten dat per jaar feitelijk wordt behandeld

het aantal behandelingen dat per jaar regulier wordt afgesloten

Resultaatsafpraak: 2024 cliënten worden per jaar feitelijk behandeld

het aantal behandelingen dat per jaar regulier wordt afgesloten stijgt van 38% in 2004 naar 45% in 2009

Prestatie 2005:

In 2005 heeft de instelling voor verslavingszorg (VNN) 2378 cliënten in de provincie behandeld, waarvan 1478 uit de gemeente Groningen. Het percentage afgesloten behandelingen over 2005 is (nog) niet bekend. Met de VNN zullen afspraken gemaakt worden voor een wijze van registreren waarbij de GSB-indicatoren eenduidig zijn opgenomen.

Verwachting voor 2009:

De verwachting voor 2009 is dat Groningen de afspraken kan nakomen. Deze verwachting is gebaseerd op de contacten met de uitvoerende instelling, ook al blijkt dat nog niet uit de schriftelijke rapportages.

Doelstelling: Gezond en wel in de stad

Thema: overgewicht

Indicator: het aantal of percentage 0 – 19-jarigen met overgewicht dat via de JGZ wordt opgespoord en voor wie gezondheidsinterventies worden ingezet.

Resultaatsafpraak: bij alle kinderen die gezien worden door JGZ wordt overgewicht opgespoord; na een opstartjaar 2004-2005 wordt bij 70% van deze kinderen specifieke gezondheidsinterventies ingezet.

Prestatie 2005:

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Vanaf september 2005 is het onderzoek naar overgewicht uitgevoerd. De resultaten tot nu toe zijn dat in groep 2 44,7% van alle kinderen is onderzocht en in groep 6 42,7 %. Naar verwachting wordt in het schooljaar 2005-2006 100% van de doelgroep 4-19 in de stad Groningen bereikt.

In groep 2 van het basisonderwijs hebben 76 kinderen van de 706 (10,8%) overgewicht; 20 % daarvan kreeg een interventie. In groep 6 is het percentage overgewicht 17 %; daarvan werd bij 18 leerlingen (22%) een interventie ingezet.

De gezondheidsinterventies die zijn ingezet zijn: specifieke voorlichting door middel van schriftelijke informatie, folder of brief aan de ouders, verwijzing naar een huisarts of diëtist en naar het spreekuur van de verpleegkundige. Daarnaast zijn specifieke voorlichtingsactiviteiten uitgevoerd in het basisonderwijs en het voortgezet middelbare beroepsonderwijs.

Verwachting voor 2009:

We verwachten in 2009 te voldoen aan de gemaakte resultaatsafpraak, inclusief de 0-4 jarigen.

Thema: gezondheidsverschillen

Indicator: wijkgericht werken aan gezondheidsverschillen

Resultaatsafpraak: bij midterm in 2007 wordt voor deze doelstelling een indicator en prestatieafpraak vastgelegd.

Prestatie 2005:

Om de gezondheidsverschillen te verkleinen is een aantal projecten uitgevoerd gericht op specifieke doelgroepen die meer risico lopen.

- een project voor allochtone vrouwen gericht op gezonde leefstijl en opvoeding
- de inzet van een sociaal verpleegkundige op 2 vensterscholen met veel risicoleerlingen
- preventiebijeenkomsten rond verslaving en seksuele/relatiele vorming
- projecten gericht op pestgedrag

Verwachting voor 2009:

Nog niet van toepassing omdat de indicator nog niet is vastgesteld.

Doelstelling: Naar een veiliger samenleving

Thema: veelplegers

Indicator: het percentage jeugdige en volwassen veelplegers waarvoor door een stad nazorg- en/of resocialisatietrajecten worden aangeboden ten opzichte van het totale aantal geregistreerde jeugdige en volwassen veelplegers en het percentage afgeronde trajecten

Resultaatsafpraak: 80% van de totale groep van 358 veelplegers krijgt een traject aangeboden, waarbij extra aandacht gegeven wordt aan de groep van zeer actieve veelplegers (130) en 80% van de veelplegers heeft een traject afgerond. Alle jeugdige veelplegers, hun aantal bedraagt in de nulmeting 15, krijgen een traject aangeboden en ronden dit traject af.

Prestatie 2005:

De omvang van de groep volwassen veelplegers bedroeg 358, daarvan behoorden er 130 tot de groep zeer actieve veelplegers. In de aanpak van de groep actieve veelplegers wordt nauw samengewerkt tussen de instelling voor verslavingszorg en de reclassering. Dit omdat deze groep zich beweegt tussen detentie en vrijheid.

Instroom en in behandeling: 76 personen in vrijheid en 54 personen gedetineerd.

Van de personen in vrijheid ontvingen er 65 een vorm van begeleiding (ambulante of residentiele behandeling, hulpverlening, woon- of trajectbegeleiding). De overige 11 personen woonden buiten de regio of weigeren contact.

Van de personen in detentie maakte ruim de helft gebruik van een aanbod. Voor het resterend deel was er (nog) geen (passend) aanbod.

Uitstroom: in 2005 zijn 176 veelplegerprogramma's afgesloten. Daarvan zijn er 33 succesvol uitgestroomd (minimaal een jaar geen recidive en een positieve verwachting).

Overigens is het aantal veelplegers niet een statisch gegeven. Er stromen veelplegers uit en er komen nieuwe bij.

Het aantal jeugdige veelplegers is gedaald van 15 (2004) naar 13 (2005). Alle jeugdige veelplegers krijgen begeleiding gericht op resocialisatie en nazorg. De begeleiding wordt verzorgd door de

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

jeugdreclassering of via Onder Toezicht Stelling in het civiele traject. Jeugdreclassering begeleidt jongeren en hun ouders na detentie, waarbij terugkeer naar school of werk en terugkeer naar de samenleving voorop staan. Bij Onder Toezicht Stelling begeleidt de voogd de jongere.

Verwachting voor 2009:

Op basis van de inzet van de verschillende partijen die betrokken zijn bij de veelplegeraanpak verwachten we de afgesproken prestatie aan het eind van de GSBperiode te halen.

Thema: overlastgevenden

Indicator: het percentage overlastgevenden dat in de maatschappelijke opvang kan worden geplaatst ten opzichte van het totale aantal geregistreerde overlastgevenden.

Resultaatsafspraken: 107 plekken in de opvang; 80% van de overlastgevenden wordt in de maatschappelijke opvang geplaatst.

Prestatie 2005:

Voor overlastgevenden hanteren we als werkdefinitie: "alle personen die meer dan 10 overlastboetes per jaar krijgen". Het aantal overlastgevenden ligt dan de afgelopen jaren rond de 50 personen. Voor overlastgevenden zijn in de maatschappelijke opvang 107 gevarieerde opvangplekken aanwezig. Het aantal plaatsen is niet alleen bestemd voor de top 50 overlastgevenden maar ook voor overlastgevenden die minder dan 10 overlastboetes per jaar krijgen. Het totaal aantal plaatsen is als volgt verdeeld over de verschillende projecten:

- Top 15 15 plaatsen
- Twaalfde Huis 50 plaatsen
- Groenwerk 12 plaatsen
- Gebruikersruimte 30 plaatsen.

Dagbesteding het 12^e huis: 50 dagbestedingsplaatsen voor drugsverslaafde overlastveroorzakers.

Openstelling: 5 dagen per week, 48 weken per jaar. De overlastgevenden zijn ca. 25 uur per week aanwezig.

Dagbesteding Groenwerk: 12 dagbestedingsplaatsen voor alcoholverslaafde overlastveroorzakers.

Openstelling: 5 dagen per week, 48 weken per jaar. De overlastgevenden zijn ca. 25 uur per week aanwezig.

Top 15: 15 plekken

Gebruikersruimte: 30 plekken. Aantal unieke personen dat in 2005 gebruik heeft gemaakt van de gebruikersruimte is 56. Openstelling: 35 uren per week.

Verwachting voor 2009:

Voor overlastgevenden zal het aantal beschikbare plaatsen in de maatschappelijke opvang gehandhaafd blijven.

Thema: huiselijk geweld

Indicator 1: aanwezigheid van een convenant tussen alle lokale partijen betrokken bij de aanpak van huiselijk geweld.

Resultaatsafspraken: er is een convenant aanwezig.

Prestatie 2005:

Er is een provinciaal werkend convenant gesloten tussen alle betrokken partijen.

Verwachting voor 2009:

Deze prestatie is geleverd.

Indicator 2: de aanwezigheid van een advies- en meldpunt huiselijk geweld.

Resultaatsafspraken: Een advies- en meldpunt huiselijk geweld in 2005.

Prestatie 2005:

In november 2005 is het advies- en steunpunt huiselijk geweld Groningen officieel in werking getreden. Het advies- en steunpunt bestaat uit twee onderdelen: een telefonische hulpdienst voor informatie, advies en doorverwijzing naar hulpverlening of opvang en het hulpverleningstraject Thuisfront voor 1^e hulp bij huiselijk geweld, waarin een groot aantal instellingen nauw samenwerken.

Verwachting voor 2009:

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

De prestatie is geleverd.

Indicator 3: het aantal (eerste) meldingen van huiselijk geweld en van herhaling van huiselijk geweld.
Resultaatsafspraken: een stijging van het aantal eerste meldingen huiselijk geweld eind 2009 met 12% t.o.v. het aantal eerste meldingen op de nulmeting (876) en een daling van het aantal herhalingsmeldingen huiselijk geweld eind 2009 met 15% t.o.v. het aantal herhalingsmeldingen op de nulmeting (659).

Prestatie 2005:

Bij midterm review in 2007 zal de prestatieafspraken aangepast worden t.b.v. een eenduidige en landelijk uniforme registratie en zal de nulmeting gecorrigeerd worden. Daarbij zal het gaan om incidenten in plaats van meldingen. Voor het thema huiselijk geweld is landelijk een monitor in ontwikkeling. De uitkomsten hiervan zullen ook betrokken worden bij de herziening van de afspraken. In Groningen is in 2005 hard gewerkt aan de doelstelling voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld en aan het verbeteren van de instrumenten die hierbij ingezet worden. Zo is o.a. de registratie bij de politie sterk verbeterd.

In 2005 zijn er in totaal 1562 incidenten geregistreerd, incl. 504 aangiftes. Bij 1187 incidenten is sprake van een verdachte. Van de 1187 incidenten met een verdachte zijn er 391 die vaker voorkomen (herhalingen).

Overige prestaties, waarover geen afspraken met het rijk zijn gemaakt:

In 2005 zijn 405 gezinnen aangemeld bij Thuisfront en een traject van 1^e hulp ingegaan. Dat is een stijging van ca. 30% ten opzichte van 2004. De duur van een thuisfronttraject is gemiddeld negen maanden. Over de effecten van de trajecten zijn geen feitelijke gegevens bekend. Aan de hand van een aantal criteria maken politie en betrokken hulpverleners samen een inschatting of het geweld daadwerkelijk stopt. Zij schatten dat in 70% van alle gezinnen het geweld stopt.

Verwachting voor 2009:

De verwachting is dat Groningen de resultaatsafspraken met het rijk nakomt.

Thema: gebiedsgerichte aanpak

Indicator: het verminderen van criminaliteit in risicogebieden en in de woonomgeving mede door een gebiedsgerichte aanpak.

Resultaatsafspraken: het percentage inwoners dat zich weleens onveilig voelt daalt van 36,5% naar 25%; het aantal aangiftes inbraken per 1000 woningen daalt van 37,2 naar 20; het aantal bestaande woningen dat het keurmerk Veilig Wonen behaalt stijgt van 5500 naar 9000 per jaar en de sectoren die het keurmerk Veilig Ondernemen behalen stijgen met 2 sectoren in 2007 en 2 in 2009.

Prestatie 2005:

Het percentage inwoners dat zich weleens onveilig voelt is de laatste jaren gestaag gedaald. In 2004 is dit percentage onder de 20 gekomen. Voor de aangiftes van woninginbraken doet zich eenzelfde daling voor. Dit percentage is in 2005 gedaald tot circa 13 per 1000 woningen.

Bij het keurmerk Veilig Wonen registreren wij het aantal uitgebrachte adviezen van de Stichting Veiligheidszorg aan bewoners. Op basis van gegevens van de politie wordt bewoners in risicogebieden een aanbod gedaan voor een gratis inbraakpreventieadvies. In 2005 zijn er een kleine 6000 brieven verzonden. In 660 gevallen heeft dit aanbod geresulteerd in een verzoek om een huisbezoek voor een inbraakpreventieadvies. In 2005 zijn er 540 certificaten Veilige Woning uitgegeven.

In de praktijk blijkt dat een percentage van gemiddeld 65% van de bewoners als gevolg van het aanschrijven bewuster omgaat met de risico's van inbraak.

In november 2005 hebben gemeente, politie en de GCC het Convenant Veilig Ondernemen Groningen ondertekend. Uitgangspunt is een duurzame samenwerking te organiseren tussen ondernemers, politie, gemeente e.a. met het streven een veilig ondernemingsklimaat met veilige winkels en horecagelegenheden te garanderen. Op basis van de convenantafspraken en de daaruit voortvloeiende actiepunten is in 2005 het certificaat Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) behaald voor het kernwinkelgebied. Het streven is om vanaf 2007 het gebied uit te breiden met de gehele binnenstad. Daarnaast hebben we de ambitie om het certificaat KVO ook voor één of enkele winkelcentra te behalen (bijvoorbeeld winkelcentrum Vinkhuizen).

Verwachting voor 2009:

Raadsvoorstel - Verantwoording GSB III jaarschijf 2005

Op grond van de resultaten die we in 2005 hebben behaald verwachten we dat we bij gelijkblijvende inspanningen in 2009 de afgesproken resultaten zullen behalen.

Thema: Jeugd en veiligheid

Indicator: het aantal verdachten van 12-17 jaar per 1000 jeugdigen en het percentage bewoners in aandachtswijken dat jongerenoverlast ervaart.

Resultaatsafspraken: het aantal verdachten van 12-17 jaar per 1000 jeugdigen daalt van 57 naar lager dan 50 en het percentage bewoners in aandachtswijken dat jongerenoverlast ervaart daalt van 40% naar 20%.

Prestatie 2005:

Voorkomen van overlast en voorkomen dat jongeren in aanraking komen met criminaliteit zijn de belangrijkste doelstellingen van het geheel aan maatregelen onder de noemer jeugd en veiligheid. Deze maatregelen en voorzieningen lopen uiteen van algemeen preventief (het programma Gezonde en Veilige School, de inzet van jeugdagenten en jongerenwerk in de netwerken 12+) tot zeer gericht en curatief (de trajecten Nieuwe Perspectieven en de aanpak van Antilliaanse probleemmeiden). Kenmerkend voor de integrale aanpak rond veiligheid is de betrokkenheid van meerdere partijen bij de verschillende maatregelen: onderwijs, politie, jongerenwerk, jeugdhulpverlening, Buro HALT en de GGD. Tot de belangrijkste onderdelen –met overwegend een algemeen preventief karakter– die in de afgelopen periode zijn uitgevoerd rekenen we het programma Gezonde en Veilige School, de inzet van het Team Straathoekwerk en de Jeugd- en Jongerenteams (JJT's) en de laagdrempelige hulpverlening voor jongeren met meervoudige problematiek vanuit het randgroepjongerenwerk.

De samenwerking in de keten is versterkt door het ketenprotocol multi-probleemgezinnen en door te zorgen voor een sluitende keten ter voorkoming van kindermishandeling. Om signalering en het op gang brengen van hulpverlening goed te laten verlopen hebben we in alle stadsdelen goed functionerende 12+ netwerken.

Meer specifiek en gericht van karakter zijn de begeleiding van Arubaanse en Antilliaanse probleemmeiden en de inzet van trajecten Nieuwe Perspectieven voor risicjongeren die in aanraking zijn geweest met de politie. Via de uitvoering van het Project Oud en Nieuw wordt bijgedragen aan een overlastvrije jaarwisseling.

Het aantal jeugdige verdachten in 2005 bedroeg 60 per 1000 jeugdigen. Het is de vraag of deze stijgende trend zich zal voortzetten, maar de aanpak van jeugdcriminaliteit blijft een belangrijk aandachtspunt.

De gegevens voor de ervaren jongerenoverlast zijn afkomstig uit de Leefbaarheids- en Veiligheidsenquête van 2004. Het blijkt dat sprake is van een dalende trend maar dat de doelstelling van 20% nog niet in alle wijken wordt gehaald.

Verwachting voor 2009:

De samenwerking in de lokale veiligheidsketen is de afgelopen periode sterk verbeterd. In de periode tot 2009 willen we de preventieve aanpak op lokaal niveau continueren en streven we naar uitbreiding van de mogelijkheid op eigen initiatief meer curatieve trajecten aan te bieden. Ook willen we inzetten op het verbeteren van de aansluiting van lokale voorzieningen op de justitiële keten. Op grond daarvan verwachten we dat we de afgesproken prestaties in 2009 zullen halen.

Raadsvoorstel - Evaluatie rapport 'Op OOG-hoogte'

COMMISSIE FINANCIËN & VEILIGHEID

griffier van de raadscommissie
martijn.kest@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7726

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 13 december 2006

onderwerp: Evaluatie rapport 'Op OOG-hoogte'

Bevindingen evaluatierapport OOG

Aan de raad,

Aanleiding

In de opmaat naar een nieuwe subsidieperiode voor OOG hebben wij een onafhankelijke evaluatie laten uitvoeren van de subsidieperiode 2004-2006.

Doel van de evaluatie was om meer zicht te krijgen op de journalistieke kwaliteit van de *nieuws*producten van OOGTV en meer zicht te krijgen op de ontwikkeling van www.oogtv.nl, de internetsite van OOG.

De vorige evaluatie in 2003 had al informatie opgeleverd over de journalistieke kwaliteit van het *totaalpakket* van OOGRadio en OOGTV. Daarnaast is op 16 november 2005 de voortgangsrapportage OOG besproken in uw raadscommissie Financiën en Veiligheid. We hebben de afgelopen jaren bovendien een reeks Kijk&Luisteronderzoeken laten uitvoeren. Met die informatie én de nu voorliggende evaluatie hebben we een tamelijk compleet beeld van de huidige situatie van de lokale omroep. Op basis van deze informatie leggen we u begin volgend jaar een voorstel voor met voorwaarden voor structurele subsidie aan OOG. De nu voorliggende notitie is bedoeld om u een besluit te laten nemen over de aanbevelingen uit het evaluatierapport die betrekking hebben op de relatie tussen gemeente en lokale omroep. Die aanbevelingen verwerken we vervolgens in de nota over structurele subsidiëring van OOG.

Werkwijze

De evaluatiecommissie heeft gekeken naar journalistieke kwaliteit vanuit drie perspectieven: dat van de organisatie, het programma-aanbod en het publiek. De commissie heeft gesprekken gevoerd met bestuur, directie en medewerkers om inzicht te krijgen in het functioneren van de organisatie; ze heeft een inhoudsanalyse van een aantal programma's gemaakt om het aanbod te kunnen beoordelen en daarnaast een docent RTV journalistiek van de RuG opdracht gegeven op basis van observaties op de werkvloer een oordeel te geven over de totstandkoming van het nieuws. Voor de evaluatie van de (interactieve) kwaliteit van de website heeft de commissie een publieksenquête gehouden op de site. De commissie heeft ook de uitkomsten van het Kijk- en Luisteronderzoek 2005 in haar beschouwing betrokken. Het publieksperspectief is niet in een apart hoofdstuk beschreven, maar is verweven in met name het hoofdstuk over de website en het Kijk en Luisteronderzoek 2005, waarvan de resultaten in de bijlage zijn toegevoegd.

Raadsvoorstel - Evaluatie rapport 'Op OOG-hoogte'

Aanbevelingen:

De evaluatiecommissie heeft een aantal aanbevelingen gedaan waarmee de organisatie OOG zelf haar voordeel kan doen en een aantal aanbevelingen, die expliciet gericht zijn op de rol van de lokale overheid in relatie tot de lokale omroep. Die rol beperkt zich tot het faciliteren van de randvoorwaarden waaronder de lokale omroep kan functioneren en is niet gericht op journalistiek inhoudelijke zaken.

De volgende aanbevelingen gaan over de voorwaardenscheppende rol van de overheid in relatie tot de lokale publieke omroep:

- de onafhankelijkheid en kritische distantie van de stichting OOG ten opzichte van het gemeentebestuur moet zijn gewaarborgd.
- OOG moet zijn re-integratieactiviteiten aanmelden bij het Commissariaat voor de Media.
- Bij het werven van bestuursleden moet (vaker) gebruik gemaakt worden van in het openbaar gepubliceerde oproepen, waarop eenieder die meent aan het gevraagde profiel te voldoen, kan reageren.
- De instellingsbegroting moet worden aangevuld met een productbegroting (een kostenverdeelstaat naar eindproducten zoals de re-integratietrajecten, de incidentele uitzendingen en de vaste programmaonderdelen).
- OOG moet worden aangemerkt als een structurele voorziening volgens de Algemene Subsidieverordening, in een vierjarige beleidscyclus.

Wij zijn het eens met deze aanbevelingen. We willen in dit verband nog opmerken dat OOG, zoals elke lokale omroep, een Programmabeleid Bepalend Orgaan (PBO) heeft, waarvan de leden door uv raad benoemd moeten worden. OOG zal de leden van het PBO binnenkort alsnog voor benoeming voordragen. Het Programmabeleid Bepalend Orgaan is een onafhankelijk orgaan, dat de pluriformiteit van de programmering toetst en het programmabeleid vaststelt.

Discussiepunten

Op 9 november 2006 hebben de evaluatiecommissie en bestuur en directie/staf van OOG gediscussieerd over de aanbevelingen van de commissie. In die discussie is de noodzaak van studiofaciliteiten voor OOG aan de orde geweest. Ook de locatie van een studio - in het Groninger Forum - is daar besproken. De Masteropleiding Journalistiek van de RuG heeft belangstelling om samen met OOG een studio in het Groninger Forum te realiseren. Studenten kunnen dan - in een samenwerkingsvorm met OOG - journalistieke ervaring opdoen met debat en opinievorming op de plek die er straks toe doet in de stad. Wij komen op deze discussie terug in het kader van ons voorstel over structurele subsidie aan OOG en we leggen dit punt ook voor aan de initiatiefnemers van het Groninger Forum.

Procedure

Begin 2007 leggen wij u een voorstel voor voor meerjarige subsidie aan OOG en de gemeentelijke communicatie via het OOGkanaal. Wij zullen de hierboven genoemde aanbevelingen en discussiepunten in dat voorstel verwerken. Hierin zullen wij ook de uitkomsten van de discussie met de initiatiefnemers van het Groninger Forum betrekken.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u derhalve voor te besluiten:

1. kennis te nemen van het evaluatierapport "Op OOG-Hoogte" en het evaluatierapport ter kennis te brengen van de raad;
2. de raad voor te stellen:
 - I. de aanbevelingen uit het evaluatierapport die betrekking hebben op de relatie tussen gemeente en lokale omroep over te nemen;
 - II. genoemde aanbevelingen te betrekken bij de besluitvorming begin 2007 over de verdeling van de middelen die vanaf 2007 beschikbaar zijn voor OOG en andere vormen van communicatie;

Raadsvoorstel - Evaluatie rapport 'Op OOG-hoogte'

- III. het college te verzoeken om ten behoeve van de besluitvorming genoemd onder punt II een raadsvoorstel voor te bereiden.
3. het desbetreffende raadsvoorstel daartoe vast te stellen en voor te leggen aan de raad.

Raadsvoorstel - Belastingtarieven 2007

COMMISSIE FINANCIËN & VEILIGHEID

griffier van de raadscommissie
martijn.kest@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7726

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 13 september 2006

onderwerp: Belastingtarieven 2007

Aan de raad,

Ieder jaar leggen we u rond deze tijd een voorstel tot vaststelling van de nieuwe belastingtarieven voor. Dit voorstel is een afgeleide van wat er in de begroting 2007 aan belastingopbrengsten is geraamd. De tarieven moeten echter nog wel vastgelegd worden in de belastingverordeningen. Hiervoor is een besluit van uw raad nodig.

Om onze tarieven in de pas te laten lopen met de loon- en prijsontwikkelingen in 2007 is een tariefindexering van 0,6% noodzakelijk. Bij een aantal tarieven gaat de verhoging verder dan de indexering. Deze aanvullende verhogingen lichten we hierna toe.

Rioolrechten

Het uitgangspunt bij de rioolrechten is volledige kostendekking. De verhoging van de rioolrechten bestaat uit drie onderdelen. In de eerste plaats is dat de index van 0,6%. De aanvullende verhogingen vloeien voort uit uw besluit van 15 november jl. over de gedeeltelijke doorberekening van de inningskosten in de belastingtarieven (plus € 1,57) en uit het in 1987 door de raad vastgestelde dekkingsplan voor vervanging van verouderde riolering. Destijds is besloten om gedurende tweeëntwintig jaar het tarief met de € 2,16 te verhogen. Met deze verhogingen komt het tarief voor 2007 uit op € 111,75.

Begrafenisrechten

Eind vorig jaar heeft u besloten dat bij de begrafenisrechten het uitgangspunt volledige kostendekking moet zijn. Om dit uitgangspunt te realiseren is een tariefverhoging van 34% noodzakelijk. U heeft besloten deze verhoging in twee stappen van 17% te realiseren. De eerste tranche van de verhoging is dit jaar doorgevoerd. Zoals we eind vorig jaar in ons voorstel hebben aangegeven, mag die verhoging er echter niet toe leiden dat mensen om louter financiële redenen kiezen voor een andere plaats voor de teraardebestelling of voor cremen in plaats van begraven.

Zoals we in de begroting al hebben aangegeven, hebben deze effecten zich niet voorgedaan. Vanaf 1980 is het aantal begrafenissen en urnbijzettingen op de Groningse begraafplaatsen weliswaar afgenomen maar de tariefverhoging die dit jaar is doorgevoerd heeft niet tot een verdergaande daling geleid. Op basis van het werkelijke aantal begrafenissen en urnbijzettingen tot 1 september 2006 is een

Raadsvoorstel - Belastingtarieven 2007

prognose gemaakt voor het hele jaar 2006. De voor 2006 geprognoseerde aantallen blijken op hetzelfde niveau te liggen als de aantallen in 2005. We zien dan ook geen belemmeringen voor het doorvoeren van de tweede tranche van de verhoging. Deze verhoging leidt tot een extra opbrengst van ca. € 175.000.

Logiesbelasting

In ons collegeprogramma hebben we aangegeven de logiesbelasting te willen verhogen en de opbrengst te willen bestemmen voor de exploitatie van het Groninger Museum. In de begrotingsraad van 15 november jl. heeft u besloten om het tarief voor overnachtingen in hotels te verhogen van € 2 naar € 3 en het tarief voor overnachtingen in andere verblijfsaccommodaties van € 1 naar € 1,50. Deze verhoging geeft een extra opbrengst van € 200.000.

Afvalstoffenheffing

In de begroting 2007 is, conform uw besluit van 21 december 2005, uitgegaan van een verhoging van de tariefdifferentiatie van € 10 naar € 20. Om de tarieven te kunnen vaststellen is eerst het gemiddelde tarief berekend. Dit gemiddelde tarief is het tarief voor tweepersoonshuishoudens. De tarieven voor éénpersoonshuishoudens (minus € 20) en meerpersoonshuishoudens (plus € 20) zijn hiervan afgeleid.

Bij de tariefberekening is verder rekening gehouden met de nominale compensatie (0,6%), de kwijtscheldingen voor huishoudens die langer dan vijf jaar op het sociale minimum leven en de doorberekening van de inningskosten van de DIA. Dit resulteert in een stijging van het tarief met € 15,02 gesplitst in:

- € 0,73 nominale compensatie;
- € 6,50 voor kwijtschelding huishoudens op sociaal minimum (raadsbesluit 19 juli 2006);
- € 3,31 verhoging tariefdifferentiatie;
- € 4,48 doorberekening inningskosten DIA.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing 2007 bedragen:

- eenpersoonshuishoudens	€ 283,68
- tweepersoonshuishoudens	€ 303,72
- meerpersoonshuishoudens	€ 323,76

Huishoudens die in aanmerking komen voor kwijtschelding betalen 57% van het tarief. Huishoudens die vijf jaar of langer op het sociale minimum leven, zijn geen afvalstoffenheffing verschuldigd.

De totale opbrengst afvalstoffenheffing wordt voor 2007 geraamd op € 23.042.000. De totale kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval zijn begroot op € 23.042.000, zodat de kostendekkendheid 100% bedraagt.

Voor het opvangen van eventuele overschotten of tekorten op de afvalstoffenheffing is in het verleden de reserve afvalstoffenheffing ingesteld. Hieruit kan op rekeningbasis de kostendekkendheid door middel van toevoegingen of onttrekkingen op 100% gebracht worden.

Reinigingsrechten

Voor het jaar 2007 stellen wij u voor om het tarief voor reinigingsrechten vast te stellen op € 293,25 (excl. BTW). Dit is hetzelfde tarief als in 2006. In het uitgevoerde onderzoek naar de kostendekkendheid van publiekrechtelijke tarieven bleek dat het tarief reinigingsrecht ruim kostendekkend is. De nominale tariefstijging van 0,6 % wordt daarom niet doorberekend. Het minimumtarief geldt voor een aanbod van één minicontainer van 140 liter per week, (of één minicontainer van 240 liter per twee weken). Alle overige varianten worden op commerciële basis aangeboden.

Het tarief van de reinigingsrechten is:

Raadsvoorstel - Belastingtarieven 2007

Aanbod

1 minicontainer van 140 liter inhoud per week

€ 293,25

Marktgeld

In de nota 'Kostendekkendheid publiekrechtelijke tarieven' is opgenomen dat het markttarief in de periode 2006 t/m 2008 moet stijgen naar 100% kostendekkendheid. Voor het begrotingsjaar 2007 betekent dit een kostendekkendheid van 95%. Voor 2006 is het percentage 90%.

De totale lasten stijgen met € 51.000 ten opzichte van de begroting 2006, waarvan € 40.000 door hogere electriciteitskosten. De hoeveelheid afval blijkt in 2005 hoger dan geschat. Vooralsnog hebben wij in de begroting 2007 rekening gehouden met lagere hoeveelheden.

Om een kostendekkendheid van 95% te realiseren moet het tarief van 2006 (€ 0,76 per verhuurde m²) verhoogd worden met € 0,09 naar € 0,85 per verhuurde m². Dit is een stijging van het tarief 2006 met 12% waarvan 7% als gevolg van hogere electriciteitskosten. In het tarief van € 0,85 per verhuurde m² is € 0,07 meegenomen voor reclamegelden die worden doorgesluist naar de Vereniging voor Ambulante Handel voor gezamenlijke reclamecampagnes.

Milieuleges

Bij de bespreking van de tarievennota op 30 november 2005 heeft uw raad een motie aangenomen, waarin besloten wordt tot differentiatie van de tarieven voor muziek-, bingo- en ventvergunningen en voor de ontheffingen voor flyer en samplen. De differentiatie houdt in dat voor niet-commerciële partijen de tarieven gelijk blijven (niet-kostendekkend) en dat voor commerciële partijen de tarieven verhoogd worden naar 100% kostendekkendheid.

De ervaringen met de begrippen commercieel en niet-commercieel die bij het flyerbeleid al gehanteerd worden zijn positief. Bij alle aanvragen is het duidelijk of er sprake is van een commerciële of niet-commerciële partij. Commerciële partijen, die werken voor een goed doel, worden beschouwd als niet-commerciële partij.

In principe is het geen probleem om het onderscheid niet-commercieel en commercieel in te voeren, maar, als we de vergunningen nader bekijken, blijkt dit niet voor alle gevallen nodig te zijn.

Bingovergunning

Bingovergunningen worden alleen verstrekt in het kader van acties in het algemeen belang. In de praktijk worden deze alleen aan verenigingen verstrekt. Commerciële partijen komen niet in aanmerking voor een bingovergunning. Het tarief voor de bingovergunningen kan daarom gelijk blijven en er hoeft geen tarief voor commerciële partijen te worden toegevoegd.

Ventvergunningen

Venten vindt altijd plaats op commerciële basis. Als een niet-commerciële partij goederen wil verkopen om bijvoorbeeld de clubkas aan te vullen, dan geldt dit als verkoopactie, waarvoor geen vergunning nodig is. Het aanbieden van goederen door niet-commerciële partijen valt onder de collectevergunning. Voor de collectevergunning worden geen leges in rekening gebracht. Het tarief van ventvergunningen wordt kostendekkend en er hoeft geen artikel voor niet-commerciële partijen te worden toegevoegd.

Muziekvergunning

De muziekvergunning is één van de vergunningen die in het kader van deregulering op korte termijn wordt ondergebracht bij de evenementenvergunning. Het maken van muziek in de openbare ruimte wordt dan aangemerkt als klein evenement. Hiervoor worden geen leges geheven. Wij stellen voor om het huidige tarief voor de muziekvergunning te handhaven en geen onderscheid in commercieel en niet-commercieel aan te brengen voor deze korte periode.

Flyeren en samplen

Raadsvoorstel - Belastingtarieven 2007

Voor het flyeren en samplen wordt in de Legesverordening onderscheid gemaakt tussen commercieel en niet-commercieel. Het commerciële tarief bedraagt € 68,50.

Precariobelasting

Uit uw besluit van 15 november jl. over de doorberekening van de inningskosten in de belastingtarieven vloeit voort dat de tarieven van de precariobelasting met 4,3% verhoogd moeten worden. Samen met de indexering van 0,6% leidt dit tot een tariefverhoging van 4,9%.

Parkeerbelasting

Voor wat betreft de parkeerbelasting beperken we ons op dit moment tot de naheffingsaanslag of boete, die we in rekening mogen brengen als een parkeermeter of -automaat in het rood staat. Met ingang van 2007 heeft het Rijk het tarief dat maximaal in rekening gebracht mag worden verhoogd van € 47 naar € 48. Wij stellen u voor deze verhoging van het maximumtarief te volgen en het tarief van de naheffingsaanslag voor 2007 vast te stellen op € 48.

Over de wijze waarop we de hogere inningskosten willen verdisconteren in de parkeertarieven komen we binnenkort met een voorstel.

Financiële paragraaf

De financiële gevolgen en meeropbrengsten van deze voorstellen zijn reeds in de begroting 2007 verwerkt, met uitzondering van de gevolgen van het raadsvoorstel 'Kostentoerekening Burgerzaken en Belastingen' dat in de raad van 15 november jl. aan de orde is geweest. Toen heeft u besloten dat de aan de afvalstoffenheffing, rioolrechten, parkeerbelasting en precariobelasting toe te rekenen hogere inningskosten met ingang van 2007 voor een bedrag van 700 duizend euro worden verdisconteerd in de tarieven van de desbetreffende belastingen. De gevolgen voor de tarieven zijn in het nu voorliggende tarievenvoorstel verwerkt; de gevolgen voor de begroting moeten nog verwerkt worden en zien er als volgt uit.

De baten bij de productgroep Belastingen gaan met een bedrag van 700 duizend euro omhoog als gevolg van de hogere toerekening aan de producten die de Milieudienst en RO/EZ afnemen. Deze lastenverhoging bij de Milieudienst en RO/EZ wordt met de vaststelling van de tarievennota doorbelast in de tarieven en leidt daar tot meeropbrengsten bij de afvalstoffenheffing, rioolrechten, parkeerbelasting en precariobelasting. In het stuk Kostentoerekening is verder aangegeven, dat de totale meeropbrengst van 700 duizend euro ingezet wordt voor de bezuinigingstaakstelling 2007-2010.

In beeld gebracht ziet dat er als volgt uit:

Nr.	Productgroep	Lasten	Baten	Saldo
1.04	Belastingen		700	700
5.01	Afval	356	356	0
7.16	Riolering	153	153	0
7.06	Parkeerbedrijf	173	173	0
7.19	Handhaving	18	18	0
9.06	Concernstelposten	700		-700
	Totalen begrotingswijziging	1.400	1.400	0

Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. het tarief van de rioolrechten vast te stellen op € 111,75;
2. de tarieven van de afvalstoffenheffing voor éénpersoonshuishoudens, tweepersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens vast te stellen op respectievelijk € 283,68, € 303,72 en € 323,76;
3. het tarief van de logiesbelasting voor overnachtingen in hotels en andere verblijfsaccommodaties vast te stellen op respectievelijk € 3 en € 1,50;

Raadsvoorstel - Belastingtarieven 2007

4. het tarief voor ventvergunningen en vergunningen voor flyeren en samplen voor commerciële doeleinden vast te stellen op € 68,50;
5. het tarief van de naheffingsaanslag parkeerbelasting vast te stellen op € 48;
6. de tarieven van het marktgeld, de begrafenisrechten, de precariobelasting te verhogen met respectievelijk 12%, 17%, en 4,9%;
7. de tarieven van de leges, de hondenbelasting en het havengeld met 0,6% te verhogen;
8. de in ontwerp overgelegde (wijzigings)verordeningen vast te stellen;
9. de begroting 2007 dienovereenkomstig te wijzigen.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

Jacq. Wallage.

De secretaris,

H.P. Bakker

Raadsvoorstel - OZB-tarieven 2007

COMMISSIE FINANCIËN & VEILIGHEID

griffier van de raadscommissie
martijn.kest@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7726

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 13 december 2006

onderwerp: OZB-tarieven 2007

Aan de raad,

Het afgelopen jaar zijn alle woningen en bedrijven in de stad van een nieuwe waarde voorzien. Daarmee is uitvoering gegeven aan de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Deze wet regelt de waardering van onroerende zaken voor belastingheffing door het rijk (inkomstenbelasting), de waterschappen en de gemeenten. Door een recente wetswijziging is de frequentie van waardering verhoogd. Met ingang van 2005 is deze teruggebracht van vier naar twee jaar en vanaf 2007 moet de waardering ieder jaar plaatsvinden.

Hierna gaan we achtereenvolgens in op de waardestijging in Groningen, de gevolgen daarvan op de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, de in 2007 te realiseren opbrengst van de onroerende-zaakbelasting (OZB) en de berekening van de OZB-tarieven voor 2007.

Waardeontwikkeling in Groningen

Als waardepeildatum voor het jaar 2007 geldt 1 januari 2005. De huidige waarde is vastgesteld naar de waardepeildatum 1 januari 2003. In de tussenliggende periode van twee jaar blijkt de waarde van de woningen in de stad met 12,4% te zijn gestegen.

De bedrijfspanden in de stad zijn gemiddeld met 5,9% in waarde gestegen. Binnen deze categorie is er een verschil tussen de courante objecten zoals winkels, kantoren en horecabedrijven en de incourante objecten zoals ziekenhuizen en scholen. De waardestijging van de eerste categorie is 6,4%. Van de tweede categorie is de waarde vrijwel gelijk gebleven.

Op de waardebepaling door gemeenten wordt toezicht gehouden door de Waarderingskamer, een zelfstandig bestuursorgaan. Deze instantie heeft inmiddels groen licht gegeven voor het verzenden van de waardebeschikkingen begin 2007. Bij de controles op de uitkomsten van de taxaties is de kwaliteit daarvan in voldoende mate aangetoond.

Waardestijging en algemene uitkering

Met een waardestijging van 12,4% voor woningen en 5,9% voor de bedrijfspanden zitten we boven het landelijk gemiddelde van 6,6% waardestijging voor woningen en 4% voor bedrijfspanden. Deze

Raadsvoorstel - OZB-tarieven 2007

bovengemiddelde waardestijging beïnvloedt onze algemene uitkering uit het Gemeentefonds in negatieve zin.

De OZB capaciteit is een negatieve maatstaf voor de verdeling van het gemeentefonds. Hoe hoger de waarde van het onroerend goed in Groningen, hoe minder we ontvangen uit de algemene uitkering. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd (via de algemene uitkering) op basis van de gemiddelde waardestijging van het onroerend goed (woningen en niet-woningen). Omdat in Groningen de waardestijging hoger is dan het landelijk gemiddelde, hebben we een nadelig effect van 660 duizend euro: de korting is 660 duizend euro hoger dan de compensatie.

Met ingang van 2006 zijn de OZB tarieven echter gemaximeerd. Gemeenten zijn hierdoor beperkt in de mogelijkheid om de daling van de algemene uitkering (als gevolg van de hogere waardestijging) terug te halen via een verhoging van de OZB. In Groningen hebben we er overigens voor gekozen om, gelet op het financiële meerjarenbeeld, de tarieven niet maximaal te verhogen.

OZB-opbrengst 2007

We stellen voor om de OZB-tarieven alleen te verhogen met de gemiddelde stijging van lonen en prijzen (en niet met het maximale stijgingspercentage van 2,75%). De tariefindexatie voor 2007 is 1,7%¹.

Voor 2007 bedraagt de geraamde OZB-opbrengst € 41.979.000. Dit is een stijging van ruim € 1.800.000 ten opzichte van de opbrengst zoals die voor 2006 is geraamd. De volgende factoren leiden tot een stijging van de opbrengst:

- tariefindexatie (€ 680.000);
- volumetoename (€ 300.000);
- lagere opbrengstderving in 2006 dan verwacht (€ 900.000);
- het belasten van volkstuin- en sportcomplexen (€ 200.000).

Tegenover deze opbrengstverhogende factoren staat een verlaging van € 270.000 die verband houdt met de afschaffing van het gebruikersdeel van de OZB op woningen.

OZB-tarieven 2007

De uitgangspunten voor de tariefberekening zijn dat de in de begroting geraamde opbrengst gerealiseerd moet worden en dat de tarieven gecorrigeerd moeten worden voor de waardeontwikkeling. Toepassing van deze uitgangspunten leidt tot de volgende tarieven:

- eigenarenbelasting woningen: € 3,50 per € 2.500 waarde
- eigenarenbelasting niet-woningen: € 7,58 per € 2.500 waarde
- gebruikersbelasting niet-woningen: € 6,02 per € 2.500 waarde

Dit zijn lagere tarieven dan die voor 2006 omdat - afgezien van de indexatie - de waardestijging volledig gecompenseerd wordt via de tarieven.

Door de combinatie van de nieuw vastgestelde belastingcapaciteit (waarde) en de voorgestelde tarieven moet de voor 2007 geraamde opbrengst van € 41.979.000 gerealiseerd worden. Blijkt de

¹ Dit percentage wijkt af van de tariefindexatie van 0,6% voor de overige belastingtarieven. De reden voor dit verschil van 1,1% is dat bij de OZB de nacalculatie 2006 wordt afgezet tegen de maximale toegestane tariefindexatie voor 2006 van 2% terwijl bij de andere belastingtarieven de nacalculatie 2006 wordt afgezet tegen de tariefindexatie voor 2006 van 3,13%.

Raadsvoorstel - OZB-tarieven 2007

werkelijke OZB-opbrengst hoger uit te vallen dan geraamd dan moet de daardoor in 2007 gerealiseerde meeropbrengst boven de 2,75% in 2008 'teruggegeven' worden via een tariefaanpassing. Dit geldt overigens niet voor meeropbrengsten die het gevolg zijn van een hogere volumegroei dan geraamd. Alleen als de waardestijging hoger blijkt uit te vallen dan nu is berekend, moet de daaruit voortvloeiende meeropbrengst teruggegeven worden.

Andere wijzigingen in de OZB

Met ingang van 2007 moet de afschaffing van het gebruikersdeel van de OZB ook gelden voor de woondelen van boerderijen, woonwinkel- en woonpraktijkpanden. Gebruikers van dit soort panden hoeven voor het woondeel dus geen OZB meer te betalen. Dit leidt tot een opbrengstderving van € 81.000. Deze wegvallende OZB-inkomsten worden met een integratieuitkering gecompenseerd.

Roerende-zaakbelasting

In 2002 hebben we in Groningen de roerende-zaakbelasting (RZB) ingevoerd. Daarmee worden de woonboten in de stad betrokken in een heffing die identiek is aan de OZB. Alle wettelijke bepalingen die gelden voor de OZB zijn ook van toepassing op de RZB.

Dit betekent dat ook voor de woonboten in 2007 een nieuwe waarde gaat gelden. De samenhang tussen de OZB en de RZB betekent, dat de hiervoor genoemde OZB-tarieven ook gaan gelden voor de RZB.

Voorstel

Wij stellen u voor, met overlegging van de op deze aangelegenheid betrekking hebbende stukken, te besluiten:

- I. de tarieven van de OZB en RZB voor eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen vast te stellen op respectievelijk € 3,50, € 7,58 en € 6,02;
- II. de in ontwerp overgelegde 'Verordening onroerende-zaakbelasting' en 'Verordening roerende-zaakbelasting' vast te stellen.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,

Jacq. Wallage.

H.P. Bakker

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

COMMISSIE FINANCIËN & VEILIGHEID

griffier van de raadscommissie
martijn.kest@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7726

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 13 september 2006

onderwerp: Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Aan de Raad,

Hierbij bieden wij u de Kadernota Herijking weerstandsvermogen & risicomanagement aan.

Besluit

Wij stellen u voor:

- I. de Kadernota Herijking weerstandsvermogen & risicomanagement vast te stellen;
- II. de reserve Grondzaken aan te vullen met 3,5 miljoen euro, te dekken uit de nieuw beleidsmiddelen 2006 (1 miljoen) en 2007 (2,5 miljoen);
- III. de gemeentebegroting 2006 en 2007 dienovereenkomstig te wijzigen;
- IV. bij de Voorjaarsnotta 2007 nader terug te komen op het tekort in het weerstandsvermogen en de stille reserves daarbij te betrekken.

Burgermeester en wethouders
van Groningen,

De Burgermeester,

Jacq. Wallage

De Secretaris,

H.P. Bakker

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

**KADERNOTA
HERIJKING
WEERSTANDSVERMOGEN
EN
RISICOMANAGEMENT
GEMEENTE GRONINGEN**

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Fout! Onbekende naam voor

documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Gemeente Groningen
Concern Financien
December 2006

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	7
1.1	Inleiding en doelstelling	7
1.2	Leeswijzer	7
2	Kaders	9
2.1	Algemeen	9
2.2	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	9
2.3	Financiële verordening	10
3	Risicomanagement	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Wat is risicomanagement?	11
3.3	Kaders voor verdere ontwikkeling	12
4	Kaders Weerstandsvermogen	14
4.1	Inleiding	14
4.2	Definities weerstandsvermogen	14
4.3	Benodigde weerstandscapaciteit	15
4.4	Boxenmethode grondexploitatie	16
4.4.1	Inleiding	16
4.4.2	Systematiek boxenmodel	17
4.4.3	Plankosten en grondbezit	20
4.5	Beschikbare weerstandscapaciteit	20
4.5.1	Definitie	20
4.5.2	Onderdelen weerstandscapaciteit	20
4.5.3	(Bestemmings)reserves	21
4.5.4	Stille reserves	21
4.5.5	Voorzieningen	23
4.5.6	Onbenutte belastingcapaciteit	23
4.5.7	Nog niet ingevulde begrotingsruimte	24
4.5.8	Bezuinigingen	24
4.5.9	Post onvoorzien	24
4.6	Inzetten, aanvullen en afnemen van de weerstandscapaciteit	25
4.7	Dienstegalisatiereserves	26
5	Reserves en voorzieningen	28
5.1	Inleiding	28
5.2	Kaders Besluit begroting en verantwoording	28
5.2.1	Reserves	28
5.2.2	Voorzieningen	30
5.3	Toevoegingen en onttrekkingen	31
5.3.1	Algemeen	31
5.3.2	Rentetoerekening en rentetoevoeging	31
5.4	Procedure beoordeling omvang reserves en voorzieningen	32
	Bijlage 1 Visie op verdere ontwikkeling risicomanagement	24
	Bijlage 2 Toelichting risicocategorieën	
	Bijlage 3 Informatie per risico	

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

SAMENVATTING

Inleiding

De gemeente Groningen wordt geregeld geconfronteerd met risico's en ontwikkelingen die mogelijke financiële gevolgen kunnen hebben voor de gemeente. Het is daarom essentieel dat een ambitieuze organisatie als de gemeente Groningen over een buffer van voldoende omvang beschikt, zodat onverwachte tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze buffer is het weerstandsvermogen. Minstens zo belangrijk is dat een goede sturing en beheersing van de risico's plaatsvindt (risicomanagement). Risicomanagement en het weerstandsvermogen zijn daarmee onderling verbonden en vormen een belangrijk onderdeel van het (financiële) beleid van een gemeente

Omdat risicomanagement en weerstandsvermogen sterk gerelateerd zijn, wordt in deze kadernota behalve een herijking van het weerstandsvermogen tevens een eerste visie gegeven op de verdere ontwikkeling van risicomanagement. Vanzelfsprekend moet risicomanagement ook in samenhang met de overige aspecten van bedrijfsvoering worden gezien.

Deze herijking is tevens een reactie op het onderzoek van de Rekenkamercommissie naar reserves en voorzieningen en de bevindingen van de accountant rondom het weerstandsvermogen.

De uitkomsten van de herijking worden in een afzonderlijke notitie beschreven om helder onderscheid te maken tussen kaders en uitkomsten.

Risicomanagement

Een risico is een onzekere gebeurtenis met (nadelige) gevolgen voor de gemeente. Risicomanagement is erop gericht om de schadelijke gevolgen van risico's zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Risicomanagement vindt plaats binnen de organisatieonderdelen die belast zijn met de betreffende taak (= het budget hebben). Risicomanagement bestaat uit de volgende stappen:

- 1 identificeren en classificeren
- 2 kwantificeren
- 3 sturen en beheersen.

Identificeren en classificeren betekent het in kaart brengen van risico's. Het gaat hierbij zowel om factoren die de realisatie van de bestaande beleidsdoelstellingen in de weg kunnen staan als om nieuwe ontwikkelingen die op de gemeente af komen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen risico's waarvan de oorzaak zich buiten de invloedssfeer van de gemeente bevindt (externe risico's) en risico's waarvan de oorzaak zich binnen de invloedssfeer van de gemeente bevindt (interne risico's).

Kwantificeren betekent het in geld uitdrukken van de mogelijke gevolgen van risico's. Dit heeft twee doelen: (1) ordening aanbrengen ten bate van sturing en beheersing en (2) bepalen benodigde weerstandscapaciteit. De impact van risico's is afhankelijk van de

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

omvang van het risico (de gevolgschade) en de mate van waarschijnlijkheid dat het risico zich daadwerkelijk voor zal doen.

Het sturen en beheersen van risico's kan op drie manieren. Vermijden van het risico (opheffen oorzaak), verminderen van de impact van het risico (terugbrengen netto verwachte omvang en/of terugbrengen waarschijnlijkheid) en overdragen van het risico (bijvoorbeeld door te verzekeren). Als geen van deze opties mogelijk is, of als de verwachte impact van het risico naar verhouding erg klein is, kan er ook voor gekozen worden om het risico te accepteren.

In (de bijlage van) deze kadernota hebben we een eerste aanzet gegeven voor de verdere ontwikkeling van risicomanagement. Het besef van risicomanagement is de afgelopen jaren gegroeid binnen de gemeente Groningen. In de komende collegeperiode willen we dit verder uitbouwen door op een nog meer gestructureerde wijze invulling te geven aan risicomanagement. Daarmee wordt risicomanagement een continu proces en een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

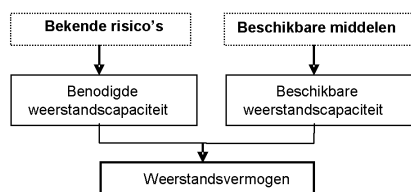
Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's (financiële tegenvallers) op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd.

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit (de ingeschatte risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn beschikbaar om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen).

In schemavorm is dit als volgt weer te geven:

De *benodigde weerstandscapaciteit* wordt bepaald door:

- de kans maal impact van de aanwezige risico's (verwachte impact);
- de waarschijnlijkheid dat alle risico's zich gelijktijdig voordoen;
- de mate waarin risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

In deze nota zijn, als onderdeel van de benodigde weerstandscapaciteit, eveneens de hoofdlijnen van de zogenaamde boxenmethode voor de grondexploitatie uitgewerkt. Deze specifieke risicosystematiek van de grondexploitatie vormt een belangrijke basis voor het inschatten van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Groningen.

De *beschikbare weerstandscapaciteit* bestaat uit:

- de reserves (voor zover vrij aanwendbaar);
- de stille reserves (voor zover binnen een jaar verkoopbaar en voor zover verkoop de continuïteit van de uitvoering niet aantast);
- de onbenutte belastingcapaciteit (tenzij wettelijk beperkingen zijn opgelegd of in het collegeprogramma anders is afgesproken);
- de post onvoorzien.

Het weerstandsvermogen wordt berekend als de beschikbare minus de benodigde weerstandscapaciteit. En het uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen positief is.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \text{beschikbare weerstandscapaciteit} - \text{benodigde weerstandscapaciteit} \geq 0$$

Oftewel: de gemeente moet de verwachte impact van haar risico's kunnen opvangen, zonder dat dit hoeft te leiden tot beleidsaanpassingen.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Als het weerstandsvermogen negatief is, zijn er twee mogelijkheden: (1) de beschikbare weerstandscapaciteit aanvullen of (2) de benodigde weerstandscapaciteit verminderen door extra inspanningen op het gebied van risicomanagement.

Als een beroep wordt gedaan op de beschikbare weerstandscapaciteit (doordat een risico zich manifesteert), moet tegelijkertijd worden besloten over concrete maatregelen die het weerstandsvermogen binnen afzienbare tijd (enkele jaren) weer op niveau zullen brengen.

Als het weerstandsvermogen positief is, kan het overschot worden afgeroomd. Het voorstel om de weerstandscapaciteit af te romen, zal in een afzonderlijk voorstel worden voorgelegd aan de raad.

Reserves en voorzieningen

De nota weerstandsvermogen en risicomanagement dient volgens de Financiële verordening (artikel 17, lid 2) van de gemeente Groningen tevens de regels omtrent de reserves en voorzieningen te behandelen. Het betreft de vorming en besteding van de reserves en de voorzieningen, alsmede de toerekening en verwerking van de rente hierover.

Om die reden zijn tevens deze regels meegenomen in deze nota. Het is immers wenselijk dat er eenduidig en consistent wordt omgegaan met reserves en voorzieningen om op een transparante wijze de financiële positie en financiële draagkracht van de gemeente te bepalen. Deze nota geeft daarom de regels en richtlijnen die de reserves en de voorzieningen afbakenen en geeft aan wanneer onttrekken en doteren kan plaatsvinden. Dit is van belang voor zowel het budgetrecht van de raad, als de beheersing van de bedrijfsvoering door het college van B&W.

Aanbevelingen Rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie heeft naar aanleiding van een onderzoek naar de reserves en voorzieningen een aantal aanbevelingen gedaan. Onderstaand ziet u hoe deze zijn verwerkt.

1. Afschaffen aparte egalisereserves onder dienstniveau	Bij het opstellen van de rekening 2005 zijn de aparte egalisereserves onder dienstniveau grotendeels verdwenen. Overgebleven zijn de egalisereserves BTW-compensatiefonds, WVG, Afvalstoffenheffing en Natuurmuseum.
2. Hoogte van de dienstegalisereserve relateren aan risicoprofiel	Bij de verdere ontwikkelingen van het risicomanagement zal de relatie tussen de dienstegalisereserves en het risicoprofiel nadrukkelijk worden betrokken.
3. Onderscheid politieke en exploitatie-uitgaven uit reserves	Alle mutaties op reserves en voorzieningen worden toegelicht in de jaarrekening, waarbij we aangeven of het om wat voor soort uitgaven het gaat.
4. Expliciter de noodzaak tot het aanhouden van R&V verwoorden	Bij het opstellen van de jaarrekening 2005 zijn alle reserves en voorzieningen gescreend op nut en noodzaak en is die duidelijker tekstueel verwoord. Bij elke jaarrekening doen we een dergelijke screening.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Wijzigingen n.a.v. de oriënterende bespreking

Deze notitie is tot stand gekomen na de oriënterende bespreking in de raadscommissie Financiën en Veiligheid d.d. 11 oktober 2006.

De wijzigingen t.o.v. de eerdere versie betreffen:

- Het weerstandsvermogen wordt als bedrag gepresenteerd, zijnde het verschil tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit.
- De waarschijnlijkheidsfactor die wordt toegepast vanwege het zich niet tegelijk voordoen van alle risico's is 90% (was 75%).
- De voorgestelde 1% begrotingsruimte wordt niet meegenomen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Tevens is een nieuwe berekening van het weerstandsvermogen toegevoegd op basis van de gegevens van de begroting 2007.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

INLEIDING

1.1 Inleiding en doelstelling

De gemeente Groningen wordt geregeld geconfronteerd met risico's die gevolgen hebben voor de gemeente. Recente voorbeelden zijn de gewijzigde financiering van de Wet Werk en Bijstand (WWB) en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) en de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Maar ook de ambities van de gemeente Groningen voor de herstructurering en uitbreiding van de woningvoorraad en de daarbij behorende grote projecten brengen vanzelfsprekend risico's met zich mee.

Risico's kunnen forse financiële gevolgen (en daarmee ook beleidsmatige gevolgen) hebben. Maar als er geen (gecontroleerde) risico's worden genomen, zal ook de beloning uitblijven en zullen de doelstelling van het beleid mogelijk niet gerealiseerd worden. Het is daarom essentieel dat een ambitieuze organisatie als de gemeente Groningen voldoende aandacht heeft voor de sturing en beheersing van risico's (risicomanagement) en er tegelijk een buffer aanwezig is voor het opvangen van onverwachte tegenvallers (weerstandsvermogen). Risicomanagement en het weerstandsvermogen zijn daarmee onderling verbonden en vormen een belangrijk onderdeel van het (financiële) beleid van een gemeente.

Risico's en weerstandsvermogen kunnen zich nog steeds verheugen op een groeiende en warme belangstelling. Het terrein van het weerstandsvermogen is ook landelijk nog voortdurend in ontwikkeling en wij houden, nu we enkele jaren ervaring hebben opgedaan, het weerstandsvermogen tegen het licht. Deze herijking is tevens een reactie op het onderzoek van de Rekenkamercommissie naar reserves en voorzieningen en de bevindingen van de accountant rondom het weerstandsvermogen.

De doelstelling van deze nota is daarom tweeledig:

- 1 ten eerste geeft deze nota richting aan het verdere bewustzijn en de ontwikkeling van het risicomanagement bij de gemeente Groningen;
- 2 ten tweede zijn in deze nota de kaders van het weerstandsvermogen verder uitgewerkt.

De nota weerstandsvermogen en risicomanagement dient volgens de Financiële verordening (artikel 17 lid 2) van de gemeente Groningen tevens de regels omtrent de reserves en voorzieningen te behandelen. Deze regels zijn daarom eveneens opgenomen in deze nota.

1.2 Leeswijzer

Om bovenstaande doelstellingen op een gestructureerde wijze te kunnen realiseren, is deze nota als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 2: Overzicht van de wettelijke kaders, waarbinnen de nota tot stand is gekomen
Hoofdstuk 3: Risicomanagement
Hoofdstuk 4: Weerstandsvermogen
Hoofdstuk 5: Reserves en voorzieningen

Bijlagen:

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

- 1 Visie op verdere ontwikkeling risicomanagement
- 2 Risicocategorieën
- 3 Informatie per risico

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

8

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

2 KADERS

2.1 Algemeen

De nota herijking risicomanagement en weerstandsvermogen is tot stand gekomen binnen de kaders en voorschriften die op verschillende niveaus hieraan worden gesteld:

Rijk	Gemeentewet Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten 2004
Provincie	Provinciaal beleidskader
Gemeente	Financiële verordening 2003

Gemeenschappelijk kenmerk van deze kaders is te waarborgen dat de financiën van gemeenten gezond zijn en blijven. Het risicomanagement en het weerstandsvermogen zijn hier een essentieel onderdeel van.

2.2 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Sinds de invoering van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) per 1 januari 2004 zijn gemeenten verplicht om bij de begroting en de jaarrekening inzicht te geven in het weerstandsvermogen. Het BBV omvat voorschriften over de inrichting van de paragraaf weerstandsvermogen in de begroting en de verantwoording.

Het BBV stelt in artikel 11 over het weerstandsvermogen:

- 1 Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
 - a de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken;
 - b alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
- 2 De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat tenminste:
 - a een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
 - b een inventarisatie van de risico's;
 - c het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

De toelichting op artikel 11 BBV is als volgt:

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie is. Dit is van belang voor het geval dat er zich een financiële tegenvaller voordoet, en vooral als die tegenvaller onvoorzien en dus onverwacht is. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het begrotingsjaar zelf maar het kan ook betrekking hebben op de consequenties voor meerdere begrotingsjaren. Voor het beoordelen van de robuustheid van de financiële positie is inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de aanwezige weerstandscapaciteit en de risico's.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

2.3 Financiële verordening

De voorschriften van het BBV zijn uitgewerkt in de Financiële verordening (artikel 212) van de gemeente Groningen (vastgesteld november 2003).

De financiële verordening van de gemeente Groningen zegt hierover (artikel 17, lid 1):
'Het college biedt tenminste eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota weerstandsvermogen en risicomanagement aan. In deze nota wordt ingegaan op het risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen of anderszins. In de nota wordt tevens het gewenste weerstandscapaciteit bepaald.'

Deze nota is een herijking van de eerste nota weerstandsvermogen (november 2003) van de gemeente Groningen. Op grond van de ervaring van de afgelopen jaren in zowel Groningen als andere gemeenten worden de bestaande kaders in deze nota verder uitgewerkt.

De concrete uitkomsten (zoals een inventarisatie van de aanwezige risico's) worden jaarlijks opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen in de programmabegroting en de verantwoording.

De Financiële verordening van de gemeente Groningen zegt hierover (artikel 17, lid 2 en lid 3):
'De nota behandelt tevens de vorming en besteding van reserves, de vorming en besteding van voorzieningen en de toerekening en verwerking van rente over de reserves en voorzieningen.'

'Het college geeft aan in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en van de jaarstukken de risico's van materieel belang en een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen. Het college brengt hierbij in elk geval de risico's in beeld en actualiseert de risico's genoemd in de nota bedoeld in het eerste lid.'

'Tevens geeft het college de weerstandscapaciteit aan en in hoeverre schade en verliezen als gevolg van de risico's van materieel belang met de weerstandscapaciteit kunnen worden opgevangen.'

De nota en paragraaf weerstandsvermogen staan in nauwe relatie tot de andere zes paragrafen uit de programmabegroting (Treasury, Grondexploitatie, Onderhoud kapitaalgoederen, Lokale heffingen, Verbonden partijen, Bedrijfsvoering) en de bijbehorende nota's.

Activiteiten op het gebied van treasury, de grondexploitaties en de verbonden partijen hebben invloed op de risico's die de gemeente loopt. Het beleid en risicomanagement op deze terreinen zijn daarmee van invloed op het weerstandsvermogen. Ditzelfde geldt voor de lokale heffingen (via de onbenutte belastingcapaciteit). Voor nadere informatie op dit terrein verwijzen wij naar de betreffende paragraaf dan wel nota.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

10

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

3 RISICOMANAGEMENT

3.1 Inleiding

Het sturingsmodel van de gemeente Groningen gaat uit van integraal management. Het uitgangspunt is dat de diensten zelf verantwoordelijk zijn voor hun risico's en risicomanagement. Diensten zijn – voor zover dit redelijkerwijs mogelijk is – ook zelf verantwoordelijk voor het opvangen van mogelijke gevolgen van risico's. Dit is in overeenstemming met de integrale verantwoordelijkheid van de directeur van de dienst. Bestuurlijk is het college verantwoordelijk.

Risico's worden door de diensten gemeld in de begroting, tussentijdse rapportages en jaarcijfers. Op concernniveau worden de gemelde risico's doorgenomen ten behoeve van een concernbrede afweging van de risico's. De risico's worden vervolgens gerapporteerd aan de raad in de gemeentelijke begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening van de gemeente Groningen.

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt de verdere ontwikkeling van risicomanagement beschreven.

3.2 Wat is risicomanagement?

Een risico is een onzekere gebeurtenis met (nadelige) gevolgen voor de gemeente. Risicomanagement is erop gericht om de schadelijke gevolgen van risico's zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Risicomanagement vindt plaats binnen de organisatieonderdelen die belast zijn met de betreffende taak (= het budget hebben). Risicomanagement bestaat uit de volgende stappen:

- 1 identificeren en classificeren;
- 2 kwantificeren;
- 3 sturen en beheersen.

Identificeren en classificeren betekent het in kaart brengen van risico's. Het gaat hierbij zowel om factoren die de realisatie van de bestaande beleidsdoelstellingen in de weg kunnen staan als om nieuwe ontwikkelingen die op de gemeente af komen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen risico's waarvan de oorzaak zich buiten de invloedssfeer van de gemeente bevindt (externe risico's) en risico's waarvan de oorzaak zich binnen de invloedssfeer van de gemeente bevindt (interne risico's).

Kwantificeren betekent het in geld uitdrukken van de mogelijke gevolgen van risico's. Dit heeft twee doelen: (1) ordening aanbrengen ten bate van sturing en beheersing en (2) bepalen benodigde weerstandscapaciteit. De impact van risico's is afhankelijk van de omvang van het risico (de gevolgschade) en de mate van waarschijnlijkheid dat het risico zich daadwerkelijk voor zal doen.

Het sturen en beheersen van risico's kan op drie manieren. Vermijden van het risico (opheffen oorzaak), verminderen van de impact van het risico (terugbrengen netto verwachte omvang en/of terugbrengen waarschijnlijkheid) en overdragen van het risico (bijvoorbeeld door te verzekeren).

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Als geen van deze opties mogelijk is, of als de verwachte impact van het risico naar verhouding erg klein is, kan er ook voor gekozen worden om het risico te accepteren.

Over de uitkomsten van risicomanagement wordt twee maal per jaar gerapporteerd: bij de begroting en bij de jaarrekening.

3.3 Kaders voor verdere ontwikkeling

Risico's kunnen forse financiële gevolgen (en daarmee ook beleidsmatige gevolgen) hebben. Maar als er geen (gecontroleerde) risico's worden genomen, zal ook de beloning uitblijven en zullen de doelstelling van het beleid mogelijk niet gerealiseerd worden.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

12

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Het is daarom essentieel dat een ambitieuze organisatie als de gemeente Groningen voldoende aandacht heeft voor de sturing en beheersing van risico's (risicomanagement) en er tegelijk een buffer aanwezig is voor het opvangen van onverwachte tegenvallers (weerstandsvermogen). Risicomanagement en het weerstandsvermogen zijn daarmee onderling verbonden en vormen een belangrijk onderdeel van het (financiële) beleid van een gemeente.

Het besef van risicomanagement is de afgelopen jaren gegroeid binnen de gemeente Groningen. In de komende collegeperiode willen we dit verder uitbouwen door op een nog meer gestructureerde wijze invulling te geven aan risicomanagement. Daarmee wordt risicomanagement een continu proces en een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering. Tevens willen we risicomanagement meer een samenspel laten worden tussen de diensten en concern.

In bijlage 1 bij deze nota is onze visie weergegeven op de verdere ontwikkeling van risicomanagement.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

4 KADERS WEERSTANDSVERMOGEN

4.1 Inleiding

Zoals aangegeven in het vorige hoofdstuk komt risicomanagement eerst. Pas als een risico zich – ondanks de inspanningen op het gebied van risicomanagement – toch voordoet en negatieve financiële gevolgen heeft voor de gemeente, komt het weerstandsvermogen in beeld. Weerstandsvermogen is daarmee het sluitstuk van risicomanagement.

In dit hoofdstuk geven wij de kaders weer van het weerstandsvermogen. Na de definities van het weerstandsvermogen gaan we achtereenvolgens in op de benodigde weerstandscapaciteit, de boxenmethode, de beschikbare weerstandscapaciteit, het beleid rondom het aanvullen en afnemen van de weerstandscapaciteit en dienstegalisatiereserves.

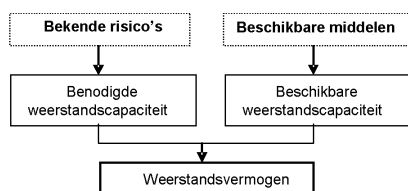
4.2 Definities weerstandsvermogen

Het woord 'vermogen' in de term *weerstandsvermogen* verwijst niet naar geld. Het is een maatstaf voor de mate waarin een gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen. Het gaat hierbij niet om tegenvallers van een paar euro, maar om tegenvallers die – als er geen weerstandsvermogen zou zijn – de continuïteit in de uitvoering van taken in gevaar brengen.

In hoeverre een gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen hangt af van:

- de risico's die de gemeente loopt (benodigde weerstandscapaciteit; paragraaf 4.3);
- de middelen die de gemeente vrij kan maken om risico's op te vangen (beschikbare weerstandscapaciteit; paragraaf 4.5).

In schemavorm is dit als volgt weer te geven:

De term weerstandscapaciteit verwijst wél naar 'geld': enerzijds hoeveel geld nodig is (de benodigde weerstandscapaciteit) en anderzijds hoeveel geld beschikbaar is (de beschikbare weerstandscapaciteit).

Het weerstandsvermogen geeft het verschil aan tussen de beschikbare hoeveelheid geld en de benodigde hoeveelheid geld, oftewel de aanwezige middelen om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

$$\text{Weerstandsvermogen} = \text{beschikbare weerstandscapaciteit} - \text{benodigde weerstandscapaciteit}$$

Er zijn geen wettelijke normen voor de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen. Gezien de definitie van benodigde weerstandscapaciteit (= verwachte impact alle risico's * waarschijnlijkheidsfactor) is het uitgangspunt dat de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk moet zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \text{beschikbare weerstandscapaciteit} - \text{benodigde weerstandscapaciteit} \geq 0$$

De beoordeling van het weerstandsvermogen vindt plaats op concernniveau voor een integrale afweging van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit. Dit voorkomt dat diensten afzonderlijk te veel weerstandscapaciteit reserveren of een overschot aan weerstandscapaciteit op dienstniveau gaan afroemen.

4.3 Benodigde weerstandscapaciteit

De *benodigde weerstandscapaciteit* wordt bepaald door:

- de verwachte impact van de aanwezige risico's;
- de gewenste mate van zekerheid dat de risico's kunnen worden opgevangen;
- de mate waarin risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit tellen alleen risico's met nadelige gevolgen mee, die nog niet op andere wijze zijn afgedekt (bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering). Risico's kunnen ook positieve gevolgen hebben. Deze mogen vanuit het voorzichtigheidsprincipe bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit niet gesaldeerd worden met negatieve risico's. De aanwezigheid van positieve risico's is echter wel belangrijke achtergrondinformatie bij de beoordeling van het weerstandsvermogen.

De kans is klein dat als de aanwezige risico's zich daadwerkelijk voor zullen doen, dit allemaal tegelijkertijd gebeurt én dan ook nog eens tot het maximaal mogelijke nadeel leiden. Vandaar dat in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit (naast de verwachte impact = financieel effect * kans van optreden) rekening wordt gehouden met een waarschijnlijkheidsfactor.

$$\text{Benodigde weerstandscapaciteit} = \text{verwachte impact van risico's} * \text{waarschijnlijkheidsfactor}$$

Bij het bepalen van de verwachte impact van risico's maken we onderscheid tussen risico's met incidentele gevolgen en risico's met structurele gevolgen. De verwachte impact van risico's met structurele gevolgen is in principe oneindig, de gevolgen komen immers jaarlijks terug. Dit zou betekenen dat ook het weerstandsvermogen oneindig groot zou moeten zijn. Dit is niet realistisch. Voor de bepaling van de verwachte impact van structurele risico's – en daarmee voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit – tellen alleen de verwachte gevolgen in de eerste twee jaar. Binnen deze reactietijd van twee jaar moet door middel van bijsturing en/of aanpassing van het beleid het risico geminimaliseerd worden dan wel opgevangen worden binnen de exploitatie.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. **Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.**

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Risico's met structurele gevolgen kwantificeren we op basis van de verwachte omvang van het risico in de eerste twee jaren.

De verwachte impact van de incidentele en structurele risico's wordt berekend door de netto verwachte omvang van een risico te vermenigvuldigen met de kansinschatting dat het risico zich zal voordoen. Vervolgens passen we de waarschijnlijkheidsfactor toe, omdat de kans klein is dat alle risico's zich tegelijkertijd voordoen.

Netto verwachte omvang risico 1	x	Kansinschatting risico 1	=	verwachte impact risico 1	
Netto verwachte omvang risico 2	x	Kansinschatting risico 2	=	verwachte impact risico 2	
Netto verwachte omvang risico ...	x	Kansinschatting risico ...	=	verwachte impact risico ...	
Netto verwachte omvang risico N	x	Kansinschatting risico N	=	verwachte impact risico N	+
				totaal	
				waarschijnlijkheidsfactor	x
				totaal verwachte impact risico's	

Hoe hoog deze waarschijnlijkheidsfactor moet zijn, is vooralsnog niet exact te bepalen. Theoretisch kan deze bepaald worden op basis van een risicosimulatie. Bij een risicosimulatie wordt op een computer op basis van gegevens over de individuele risico's (minimale, verwachte en maximale omvang en waarschijnlijkheid) duizenden keren de werkelijkheid nagebootst. Dit leidt tot een grafiek waaruit is af te leiden wat de verwachte impact van de risico's is in een willekeurig jaar. Op basis hiervan kan dan de waarschijnlijkheidsfactor bepaald worden. Uitgangspunt hierbij is dat op basis van statistische methoden (risicosimulatie) sprake moet zijn van 75 tot 99% zekerheid¹ dat de gemeente haar risico's af kan dekken.

Omdat hierover in de praktijk van gemeenten nog geen informatie beschikbaar is, stellen wij de waarschijnlijkheidsfactor op 90%. Dat betekent dat we ervan uitgaan dat een buffer van 90% van alle ingeschatte risico's voldoende is voor een gezond financieel beleid.

De waarschijnlijkheidsfactor wordt gesteld op 90%.

Bij de verdere ontwikkeling van het risicomanagement en het weerstandsvermogen willen we nagaan wat praktisch hanteerbare methoden zijn voor het bepalen van de waarschijnlijkheidsfactor. Voor zover bekend zijn hiervoor landelijk nog geen

4.4 Boxenmethode grondexploitatie

4.4.1 Inleiding

Vanwege de complexiteit en omvang van het grondexploitatieproces en de beheersing hiervan is voor de risico's binnen de grondexploitatie een specifieke methode ontwikkeld voor risicomanagement en het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit. Deze methode wordt ook wel het boxenmodel genoemd. In deze paragraaf geven een korte beschrijving van het

¹ Dit zijn onder gemeenten gebruikelijke percentages. Het precieze percentage wordt bepaald op basis van de uitkomsten van een risicosimulatie.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

boxenmodel, omdat de risico's van de grondexploitatie een zeer wezenlijk deel uitmaken van de totale risico's van de gemeente Groningen

Tot nu toe gebruikte de gemeente Groningen de IFLO-norm (van de Inspectie financiën lagere overheden) als norm voor de benodigde omvang van de weerstandscapaciteit voor de grondexploitatie. De IFLO-norm bleek in het huidige perspectief van een adequate risicobeheersing in het grondbedrijf als geheel niet meer toereikend. IFLO gaat niet uit van de mogelijke risico's op projectniveau, maar is gebaseerd op vaste percentages van boekwaarden, investeringen en opbrengsten.

Daarbij werd alleen rekening gehouden met de risico's in zogenaamde uitleggebieden, terwijl de grotere risico's zich voordoen in bestaand stedelijk gebied.

Tot nu toe werden de risico's van binnenstedelijke vernieuwingsprojecten gedekt uit een jaarschijf van ISV-middelen. Door gewijzigde subsidievoorwaarden op het gebied van de ISV is dat niet meer mogelijk en is besloten om een nieuwe methode voor het inschatten van risico's te ontwikkelen. Dit is het zogenaamde boxenmodel.

4.4.2 Systematiek boxenmodel

Beschrijving boxen

In de door de raad op 24 september 2003 vastgestelde richtlijnen herziening grondexploitaties is het boxenmodel geïntroduceerd voor de grondexploitaties. Het boxenmodel is een model voor het beheersen van een grondexploitatie (door middel van risicomanagement) en geeft tegelijk een basis voor het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit.

Het uitgangspunt bij de boxen is dat er een duidelijk onderscheid in de grondexploitaties is tussen de boekwaarde en aangepane verplichtingen (box 1), de nog te realiseren opbrengsten en investeringen waarover reeds besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden (box 2) en kansen en risico's waarmee geen rekening is gehouden in de grondexploitatie (box 3).

De boxen worden als volgt gedefinieerd:

Box	Omschrijving
Box 1	Deze box is de basis voor het vaststellen van budgetten en het aanvragen van kredieten voor de realisatie van een project. In deze box worden de grondexploitaties gebaseerd op boekwaarde en aangepane verplichtingen verantwoord.
Box 2	Deze box is een weergave van het planproces van een project. Keuzemogelijkheden ten aanzien van te hanteren normen, kengetallen en planuitgangspunten, die het financiële eindresultaat kunnen beïnvloeden, worden in box 2 geplaatst. In deze box worden de nog te realiseren opbrengsten en investeringen, waarover reeds besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden, verantwoord. Jaarlijks informeren wij de raad hierover via de staat-P.
Box 3	Deze box geeft inzicht in de kansen en risico's van een project. De onzekerheden en risico's zijn in de beginfase het grootst. Naarmate het (plan-) proces vordert, neemt de onzekerheid af en worden de risico's en kansen inzichtelijker. De kansen en risico's, waarmee geen rekening is gehouden in de grondexploitatie, worden in deze box verantwoord. Pas na raadsbesluit kunnen elementen van box 3 overgaan naar box 2.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Relatie boxen en weerstandscapaciteit

De boxenmethode is tevens de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit. Voor het bepalen van de noodzakelijke omvang van de benodigde weerstandscapaciteit zijn de in box 3 aangegeven risico's van de lopende grondexploitatie relevant. De risico's, die in box 3 zijn opgenomen, zijn niet voorzien in de grondexploitatie.

Op projectniveau wordt door de planeconoom een inschatting gemaakt van de belangrijkste risico's in een project. De risico's waarvan de kans groter wordt geschat dan 50% worden opgenomen in de grondexploitatie. De risico's waarvan de kans kleiner dan 50% wordt geacht, worden in box 3 opgenomen.

Classificeren en kwantificeren

In de jaarrekening van het grondbedrijf (de toelichtingen op de Staat P) worden de risico's (omschrijving, omvang van het risico en een inschatting van de beheersbaarheid) beschreven. De risico's worden geclassificeerd in categorieën. De belangrijkste risicocategorieën zijn:

- kosten van bouw- en woonrijp maken;
- vertraging in de gronduitgifte;
- de- of inflatie grondopbrengsten;
- projectspecifieke kosten en opbrengsten waarvan de kosten nog niet begroot of tentatief begroot zijn.

De risico's kleiner dan 50% die worden opgenomen in box 3 worden als volgt gekwantificeerd:

<i>Soort risico</i>	<i>Omschrijving</i>
Hoog (kans dat het risico zich voordoet, ligt tussen de 35% en de 50%)	De planeconoom heeft algemene eenheidsgetallen gebruikt omdat een nadere detaillering nog niet mogelijk is. Het gaat veelal om elementen uit een grondexploitatie die conjunctureel afhankelijk zijn, niet afgedekt zijn middels een (sluitend) contract. De elementen zijn veelal gerelateerd aan het faseringsvraagstuk (bouwkosten van vastgoedobjecten, grondopbrengsten etc.) Ook de positie van de tegenpartij kan een rol spelen (partijen die veel invloed hebben op het proces van planvorming en uitvoering).
Beperkt (kans dat het risico zich voordoet, ligt tussen de 20% en de 35%)	Bij een beperkt risico is veelal het programma van eisen bekend, echter door omstandigheden zijn er nog een aantal onzekerheden. Bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • zaken waaruit door inventarisatie is gebleken dat de materie bekend is, echter er zijn een aantal onzekerheden (bijvoorbeeld de te verwerven woningen zijn bekend, echter het is onbekend of er sprake is van asbestverontreiniging, omvang van eventuele milieuverontreiniging); • risico's zijn in meer of mindere mate afgedekt middels een contract echter de positie van de contractpartij veroorzaakt onzekerheid omtrent de naleving en/of in het contract zijn niet alle risico's 100% gedekt.
Normaal (kans dat het risico zich voordoet, is kleiner dan 20%)	Bij een normaal risico is het programma op besteksniveau bekend. Het gaat hier veelal om risico's die te classificeren zijn als bedrijfsrisico's. De mate van bijvoorbeeld asbestverontreiniging, milieuverontreiniging is bekend. De omvang van de uit te voeren werkzaamheden is bekend. Het is mogelijk om met behulp van het programma van eisen te sturen

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

	(meerwerk bij openbare aanbesteding). Veelal is er geen afhankelijkheid van één partij (hierbij wordt gedacht aan bijvoorbeeld aanbestedingen).
--	---

Nadat de risico's geclassificeerd en gekwantificeerd zijn, wordt rekening gehouden met de mate van beheersbaarheid van de risico's. De mate van beheersbaarheid is ingedeeld in twee categorieën:

<i>Mate van beheersbaarheid</i>	<i>Omschrijving</i>
Groot	De gemeente Groningen kan de impact van het risico beheersen. Daarvoor staan een aantal beheersingsmaatregelen ter beschikking zoals: <ul style="list-style-type: none"> • projectorganisatie; • procedures (van weiland tot woonwijk); • planflexibiliteit; • kennis, kunde, ervaring (meerdere herhalingen per jaar) en vaardigheden van medewerkers; • administratieve organisatie/interne controle. Indien deze maatregelen de risico's aanzienlijk kunnen beperken, wordt de mate van beheersbaarheid als groot ingeschat.
Gering	De gemeente Groningen heeft niet of nauwelijks invloed op het risico. Hierbij moet gedacht worden aan: <ul style="list-style-type: none"> • conjuncturele afhankelijkheid; • vastgoedprijzen op middellange en lange termijn; • gebrek aan kennis, kunde, ervaring en vaardigheden omdat het proces niet behoort tot de standaardprocessen binnen de projectorganisatie; • geen flexibiliteit in het plan; • invloed van buitenaf is zeer groot en niet in te dekken binnen de normale projectbeheersingsorganisatiestructuur; • niet-routinematige activiteiten waarbij mogelijk een grote afhankelijkheid is van externe partijen (marktafhankelijkheid/monopolypositie van een partij/een gering aantal partijen).

Nadat de risico's en beheersbaarheid zijn geclassificeerd en gekwantificeerd, kan de kans dat het risico zich voordoet, worden berekend. Hiervoor wordt de volgende tabel gebruikt:

Risicocategorie	Beheersbaarheid	
	<i>Groot = 25%</i>	<i>Gering = 50%</i>
<i>Hoog = 35-50%</i>	6,25%	12,5%
<i>Beperkt = 20-35%</i>	5%	10%
<i>Gering < 20%</i>	2,5%	5%

Met zowel de inschatting van de risicocategorie, de inschatting van de beheersbaarheid en de bijbehorende percentages moet nog meer ervaring worden opgedaan.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

De benodigde weerstandscapaciteit wordt vervolgens berekend als de netto verwachte omvang van het risico vermenigvuldigt met het kanspercentage uit de combinatie beheersbaarheid en risicocategorie.

In het kader van de boxenmethode ziet de berekening er als volgt uit:

$$\text{Benodigde weerstandscapaciteit} = \text{netto verwacht omvang risico} \times \text{kanspercentage (beheersbaarheid en risicocategorie)}$$

4.4.3 Plankosten en grondbezit

De bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit voor plankosten en grondbezit vindt separaat plaats. Daarvoor wordt de volgende methode gehanteerd:

Plankosten

De berekening van de benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op de boekwaarde, waarbij de risico's als volgt worden ingeschat:

- het risico bedraagt 20% als er geen grondbezit of samenwerkingsovereenkomst is;
- het risico bedraagt 10% als één van beide aanwezig is;
- het risico bedraagt 5% als beide aanwezig zijn.

Indien er een goedgekeurd krediet is voor de plankosten wordt het risico op nihil geschat.

Grondbezit

De berekening van de benodigde weerstandscapaciteit voor het grondbezit is gebaseerd op de boekwaarde vermenigvuldigt met de renteomslag maal 3,5 jaar (de helft van de economische cyclus van 7 jaar).

4.5 Beschikbare weerstandscapaciteit

4.5.1 Definitie

De *beschikbare weerstandscapaciteit* is de optelsom van alle elementen uit de gemeentefinanciën die daadwerkelijk kunnen worden ingezet om niet-begrote kosten te dekken.

$$\text{Beschikbare weerstandscapaciteit} = \text{beschikbare middelen voor opvangen tegenvallers}$$

Eén van de meest 'bekende' posten is de algemene reserve. Maar er zijn meer mogelijkheden, zoals stille reserves, onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien.

4.5.2 Onderdelen weerstandscapaciteit

Onderstaand schema bevat een overzicht van de mogelijke onderdelen van de weerstandscapaciteit, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen posten die te maken hebben met de balans en posten die te maken hebben met de exploitatie. Hierbij is aangegeven of en zo ja in hoeverre deze elementen ook binnen de gemeente Groningen tot de beschikbare weerstandscapaciteit worden gerekend. In het vervolg van deze paragraaf wordt elk onderdeel afzonderlijk besproken.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. **Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.**

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Uitgangspunten hierbij zijn dat onderdelen van de gemeentefinanciën alleen tot het weerstandsvermogen behoren indien daadwerkelijke inzet:

- niet leidt tot een tekort in de begroting;
- hier niet al een bestemming aan is gegeven die niet kan worden gewijzigd, dan wel dat er reeds geplande uitgaven tegenover staan;
- het bestaande beleid niet aantasten.

Draagt bij aan beschikbare weerstandscapaciteit?

Balans

• Reserves	Ja	I *	Voor zover nog geen beleidverplichtingen zijn geformuleerd, een verplichting is aangegaan en voor zover de reserve niet is ingezet als dekking in de exploitatie.
• Stille reserves	Deels	I	Voor zover direct verkoopbaar en voor zover continuïteit uitvoering niet aantast (niet-bedrijfsgebonden reserves).
• Voorzieningen	Nee		Staan verplichtingen tegenover.

Exploitatie

• Onbenutte belastingcapaciteit	Ja	S	Behoort tot de onbenutte inkomstenbronnen.
• Nieuwbeleidsgeleden / begrotingsruimte	Nee	I/S	Is een alternatief maar wij kiezen er voor om dit geen onderdeel van de weerstandscapaciteit te laten zijn omdat we werken met meerjarige verplichtingen in de meerjarenbegroting.
• Bezuinigingen	Nee		Is geen onderdeel van de weerstandscapaciteit want dit tast het bestaande beleid aan.
• Post onvoorzien	Ja	S	Staan nog geen geplande uitgaven tegenover.

* I = incidenteel, S = structureel

4.5.3 Reserves

De reserves omvatten de Algemene egaliseringsreserve, de dienstegaliseringsreserves en de bestemmingsreserves. Deze reserves genereren rentebaten die ten dele worden aangewend ten gunste van de exploitatie.

Indien we de reserves alternatief aanwenden bij een onverwachte financiële tegenvaller, dan vallen deze rentebaten weg en dat kan leiden tot een tekort in de exploitatie. In het meerjarenbeeld nemen we echter alleen de rentebaten van het eerstvolgende jaar mee. Om die reden nemen we de rentegenererende bestemmingsreserves mee in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit.

4.5.4 Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag (of tegen nul) zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alléén deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn en verkoop de taakuitvoering van de gemeente niet aantast.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

We beschouwen een stille reserve echter als het laatste middel om in te zetten bij een grote financiële tegenvaller. Daarom nemen we de stille reserves als pm-post op in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

De omvang van de stille reserve is: Marktwaaarde -/- Waarde op de balans

Stille reserves kunnen niet negatief zijn, aangezien het BBV niet toestaat dat de waardering van activa op de balans hoger is dan de werkelijke waarde.

Er zijn verschillende soorten activa waarbij stille reserves kunnen voorkomen:

- financiële vaste activa;
- materiele vaste activa.

Financiële vaste activa bestaan uit uitstaande leningen en deelnemingen:

Uitstaande leningen	Geen stille reserves mogelijk. De boekwaarde is gelijk aan de werkelijke waarde.
Deelnemingen	Deelnemingen kunnen stille reserves bevatten, maar deze worden niet toegerekend aan de beschikbare weerstandscapaciteit. De werkelijke waarde van een deelneming kan hoger zijn dan de waarde op de balans. Deelnemingen (Waterbedrijf, BNG en Essent aandelen) zijn beperkt of niet verhandelbaar, waardoor de werkelijke waarde niet alleen lastig is te bepalen, maar ook lastig is te realiseren. We houden daarombij de bepaling van de weerstandscapaciteit niet op voorhand rekening met mogelijke stille reserves in de financiële vaste activa.

In geval van daadwerkelijke (of met grote zekerheid verwachte) verkoop van deelnemingen is wel een link naar de weerstandscapaciteit mogelijk. De weerstandscapaciteit kan in dat geval met de gerealiseerde (of met grote zekerheid gerealiseerde) opbrengst verhoogd worden.

Materiële vaste activa bestaan uit activa met maatschappelijk nut en activa met economisch nut:

Activa met een maatschappelijk nut	Zijn niet verhandelbaar en vallen daarom niet onder de stille reserves.
Activa met een economisch nut	Maken deel uit van de aanwendbare stille reserves als ze op korte termijn verkoopbaar zijn en als de bedrijfsvoering van de gemeente door de verkoop niet aangetast wordt (zogenaamde niet-bedrijfsgebonden activa). Hierdoor valt een deel van de activa met economisch nut per definitie af, zoals rioleringen, vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties.

Panden en gronden die niet gebruikt worden voor de publieke taak en op korte termijn kunnen worden verkocht, behoren tot de stille reserves. Om te kunnen berekenen wat de meerwaarde is ten opzichte van de boekwaarde wordt voor panden gebruikgemaakt van de WOZ-waarde en verzekerde waarde. In de praktijk zijn veel gebouwen en gronden echter in gebruik (of verhuurd aan welzijnsinstellingen,

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

sportverenigingen etc.) en kunnen niet worden verkocht zonder dat de uitoefening van de publieke functie in gevaar komt.

Stille reserves zijn toerekenbaar aan de weerstandscapaciteit indien ze niet gebruikt worden voor de publieke taak (niet-bedrijfsgebonden activa) en binnen een jaar verkocht kunnen worden.

We nemen de stille reserves op als een pm-post. Een beoordeling hiervan leggen we aan u voor bij de Voorjaarsnota. We beschouwen een stille reserve als het laatste middel om in

4.5.5 Voorzieningen

Voorzieningen behoren niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit, maar zijn dekking voor verwachte risico's of verliezen. Het is een wettelijke verplichting (BBV: artikel 44, lid 1b) om een voorziening te vormen voor risico's die een economisch of juridisch afdwingbare verplichting of verlies betreffen en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. Voorzieningen meetellen in de beschikbare weerstandscapaciteit zou een dubbelstelling zijn. Logischerwijs nemen we het risico dat we afdekken met de voorziening dan ook niet op.

4.5.6 Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit doelt op het verschil tussen de huidige inkomsten uit belastingen en retributies en de maximaal mogelijke inkomsten. Deze potentiële extra opbrengsten – die tot stand zouden komen door tariefsverhogingen – horen in principe tot het weerstandsvermogen.

Onroerende zaakbelasting

Wanneer het voor een gemeente mogelijk is om deze belasting te verhogen, beschikt zij in feite over onbenutte belastingcapaciteit die aan de beschikbare weerstandscapaciteit toegevoegd kan worden. Het verschil tussen het zogenaamde artikel 12-tarief en het gemeentelijke tarief wordt gezien als de onbenutte belastingcapaciteit. De OZB-tarieven liggen in Groningen boven dit artikel 12-tarief.

Sinds 1 januari 2006 zijn gemeenten niet langer volledig vrij om de tarieven van de belangrijkste gemeentelijke belasting, de onroerendezaakbelasting (OZB), te bepalen. De jaarlijkse stijging van de tarieven is gemaximeerd. We zijn daardoor gebonden aan de maximering van de tarieven en hebben geen ruimte meer om de OZB extra te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit als onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit is daarom in principe nihil.

De onbenutte belastingcapaciteit wordt meegenomen in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit, maar is in de praktijk nihil.

Overige belastingen

Ook de overige belastingen (parkeerbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting en precariobelasting) kunnen bijdragen aan de onbenutte belastingcapaciteit. Vanwege de relatieve omvang van deze belastingen en vanuit het voorzichtigheidsprincipe wordt de onbenutte

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

belastingcapaciteit hiervan niet meegenomen in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit.

De onbenutte belastingcapaciteit op de overige belastingen (behalve OZB) wordt niet meegenomen in de bepaling van de beschikbare belastingcapaciteit.

Retributies

De gemeente Groningen kent een aantal soorten retributies, zoals: afvalstoffenheffing, rioolrechten, leges, marktgelden, brandweerrechten, brug-, schut- en havengelden, begraafplaatsrechten en woonwagerechten. Gemeenten mogen geen winst maken op retributies. Op begrotingsbasis mogen de inkomsten uit retributies niet hoger zijn dan de uitgaven. Omdat de gemeente Groningen het uitgangspunt hanteert dat alle retributies en heffingen kostendekkend zijn, worden deze niet meegenomen in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit.

4.5.7 Nieuwbeleidsgelden / begrotingsruimte

In de begrotingssystematiek van de gemeente Groningen worden jaarlijks een afweging gemaakt van de begrotingsruimte en incidentele en structurele nieuwe beleidsmiddelen. De nieuwbeleidsgelden worden voor de komende jaren middels het voorstel nieuw beleid ingevuld bij de begroting. Daarin zijn ook middelen vrijgemaakt voor bijvoorbeeld toekomstige ambities (zoals bijvoorbeeld de Grote Markt en Kolibri).

Deze middelen zouden in het geval van grote onverwachte financiële tegenvallers heroverwogen of getemporiseerd kunnen worden, zonder dat dit van invloed is op het bestaande beleid.

We beschouwen ze echter als een politiek bestuurlijke verplichting en daarmee niet tot de weerstandscapaciteit.

4.5.8 Bezuinigingen

Het weerstandsvermogen is gedefinieerd als de mate waarin de gemeente haar risico's op kan vangen, zonder dat het beleid aangepast moet worden. Bezuinigen is daarmee géén onderdeel van de weerstandscapaciteit. Het is een alternatief voor het opvangen van risico's.

Daartegenover staat dat taakstellende bezuinigingen die zijn geaccepteerd in de begroting in principe geen risico vormen. Het niet realiseren van (onderdelen van) de begroting kan immers niet als risico worden benoemd. Het uitgangspunt is dat de totstandkoming van de begroting zodanig is dat deze realistisch is.

4.5.9 Post onvoorzien

De begroting en meerjarenraming bevatten een structurele post onvoorzien. Dit is een verplichting onder het Besluit begroting en verantwoording. Deze post behoort tot de beschikbare weerstandscapaciteit, aangezien hier op voorhand geen geplande uitgaven tegenover staan.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

De post onvoorzien behoort tot de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit bedrag telt 2 maal mee voor de beschikbare weerstandscapaciteit vanwege het structurele karakter.

4.6 Inzetten, aanvullen en afromen van de weerstandscapaciteit

Bij het beleid ten aanzien van de beschikbare weerstandscapaciteit zijn drie elementen van belang:

- Wanneer doen we een beroep op de beschikbare weerstandscapaciteit?
- Hoe zorgen we dat het weerstandsvermogen op peil blijft, dus hoe vullen we de beschikbare weerstandscapaciteit weer aan?
- Wanneer gaan we over tot het afromen van de beschikbare weerstandscapaciteit?

Hierbij moet steeds in gedachten worden gehouden dat een beroep op de weerstandscapaciteit niet de enige mogelijkheid is om de gevolgen van risico's op te vangen. Steeds moet de afweging worden gemaakt tussen een beroep op de weerstandscapaciteit en andere maatregelen, zoals bezuinigingen en bijstelling van het staande beleid (prioriteiten heroverwegen bijvoorbeeld door de inzet van bestemmings-reserves). Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om tegenvallers op te vangen, *zonder* dat noodgedwongen het beleid aangepast hoeft te worden. Het bestaan van het weerstandsvermogen sluit de mogelijkheid tot bezuinigen niet uit, het scheidt alleen de mogelijkheid tot kiezen.

Een beroep doen op de beschikbare weerstandscapaciteit is dus slechts één van de opties voor het opvangen van tegenvallers. Andere keuzes zijn altijd mogelijk. De aanwezigheid van het weerstandsvermogen 'koopt tijd' om weloverwogen keuzes te maken en aanloopkosten op te vangen.

Voor structurele risico's geldt dat deze voor een periode van maximaal twee jaar uit het weerstandsvermogen opgevangen kunnen worden. Binnen deze reactietijd van twee jaar moet door middel van bijsturing en/of aanpassing van het beleid het risico geminimaliseerd dan wel opgevangen worden binnen de exploitatie.

Inzetten

Ondanks de inspanningen op het gebied van risicomanagement, kan een risico zich voordoen. En dan? Het is niet zo dat risico's die meetellen voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit ook automatisch – als zij zich voordoen – ten laste komen van de gemeentebreed beschikbare weerstandscapaciteit.

Diensten zijn allereerst verantwoordelijk voor risico's die te maken hebben met hun producten en hun bedrijfsvoering. Dit is in overeenstemming met de integrale verantwoordelijkheid van de directeur. De oplossing moet in beginsel dan ook gezocht worden binnen de dienst en binnen het betreffende programma. Pas als de dienst het risico in de redelijkheid niet zelf kan dragen, komt een gemeentebrede afweging in beeld.

Diensten zijn zelf verantwoordelijk voor het opvangen van de gevolgen van risico's, tenzij de dienst deze redelijkerwijs niet kan dragen.

Wanneer kan een dienst een risico in de redelijkheid niet zelf dragen? Precieze regels zijn hiervoor niet te geven. Het is maatwerk en heeft per definitie een zekere mate van subjectiviteit.

Bij de bepaling of een risico in aanmerking komt om te worden gezien als 'gemeentebreed risico' spelen de volgende elementen mee:

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

- Het risico gaat de draagkracht van de dienst te boven. Vuistregel hiervoor zou kunnen zijn: bedragen groter dan 1,5% van de lasten van de dienst (maximale omvang van de dienstegalisereserve).
- De oorzaak van het risico en de mogelijkheid tot sturing en beheersing op het risico liggen buiten de invloedssfeer van de dienst.
- Stapeling van risico's: als diverse risico's zich binnen korte tijd na elkaar manifesteren, waardoor de gevolgen zich opstapelen.

Bovenstaande elementen zijn slechts indicatoren voor wanneer een risico in aanmerking komt als 'gemeentebreed risico'. Elke zich voordoende situatie zal afzonderlijk worden beoordeeld.

Aanvullen

Er zijn twee situaties waarin het nodig kan zijn om de weerstandscapaciteit aan te vullen:

- als een beroep is gedaan op de weerstandscapaciteit;
- als de risico's zijn toegenomen.

Als een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit, moet besluitvorming hierover gepaard gaan met besluitvorming over concrete maatregelen die het weerstandsvermogen binnen afzienbare tijd (enkele jaren) weer op niveau zullen brengen.

Als een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit, wordt tegelijkertijd besloten over concrete maatregelen ter aanvulling.

Het kan dus tijdelijk zo zijn dat:

Weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit – benodigde weerstandscapaciteit < 0

Als het weerstandsvermogen door de toename van de risico's negatief wordt, zijn er twee mogelijkheden:

- de beschikbare weerstandscapaciteit aanvullen;
- de benodigde weerstandscapaciteit terugbrengen door extra inspanningen op het gebied van risicomanagement.

Bij besluitvorming over (nieuwe) grote projecten moet aangegeven worden wat de effecten zijn voor de benodigde weerstandscapaciteit en welke maatregelen hiervoor getroffen worden.

Afromen

Indien het weerstandsvermogen (ruim) boven de nul uitkomt, is het mogelijk om weerstandscapaciteit af te romen. Het afromen van de weerstandscapaciteit verloopt stapsgewijs en wordt middels een specifiek voorstel voorgelegd aan de raad. Door het inbouwen van stappen in het afromen van de weerstandscapaciteit wordt rekening gehouden met fluctuaties in de benodigde weerstandscapaciteit van jaar op jaar. Het moet zo veel mogelijk voorkomen worden dat het ene jaar de weerstandscapaciteit wordt afgeroomd en het volgende jaar weer moet worden aangevuld.

4.7 Dienstegalisereserves

Voor het opvangen van schommelingen in de bedrijfsvoering en voor het opvangen van nadelen als gevolg van calamiteiten hebben we bij het concern een algemene

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

egalisereserve (AER) ingesteld en hebben de diensten eveneens dienstegalisereserves.

Voor de dienstegalisereserves hebben we een bandbreedte vastgesteld van minimaal 0,75% en maximaal 1,5% van het lastentotaal van de dienst waarover risico wordt gelopen. De Milieudienst heeft een aangepaste bandbreedte met 10% van de omzet. Dit in verband met het bedrijfsmatige karakter van de dienst. De percentages zijn niet onderbouwd met risico's per dienst.

Bij de verdere ontwikkeling van het risicomanagement willen we de onderbouwing van de dienstegalisereserves en het beleid hieromtrent verder ontwikkelen.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

5 RESERVES EN VOORZIENINGEN

5.1 Inleiding

De nota weerstandsvermogen en risicomanagement dient volgens de Financiële verordening (artikel 17, lid 2) van de gemeente Groningen tevens de regels omtrent de reserves en voorzieningen te behandelen. Het betreft de vorming en besteding van de reserves en de voorzieningen, alsmede de toerekening en verwerking van de rente hierover.

Het is noodzakelijk dat er eenduidig en consistent wordt omgegaan met reserves en voorzieningen om op een transparante wijze de financiële positie en financiële draagkracht van de gemeente te bepalen. Deze nota geeft daarom de regels en richtlijnen die de reserves en de voorzieningen afbakenen en geven aan wanneer onttrekken en doteren kan plaatsvinden. Dit is van belang voor zowel het budgetrecht van de raad als de beheersing van de bedrijfsvoering door het college van B&W.

5.2 Kaders Besluit begroting en verantwoording

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft onder meer het onderscheid tussen de reserves en voorzieningen aangescherpt ten opzichte van voorgaande regelgeving. Dit onderscheid is van belang omdat de reserves tot het eigen vermogen worden gerekend en de voorzieningen tot het vreemd vermogen.

De vuistregel voor de afbakening tussen reserves en voorzieningen ligt in het beschikkingsvermogen van de raad. Er is sprake van een *reserve* bij een volledige beschikkingsbevoegdheid. De raad kan de bestemming van de middelen met een besluit nog veranderen. De bestemming van een *voorziening* kan niet worden veranderd. Een voorziening behoort tot het vreemd vermogen, heeft een achterliggende verplichting die te zijner tijd kan leiden tot een schuld en is niet vrij aanwendbaar.

5.2.1 Reserves

Reserves maken deel uit van het eigen vermogen en zijn bedrijfseconomisch gezien vrij te besteden of heroverweegbaar. Slechts de raad is bevoegd tot het vormen en muteren van een reserve, als onderdeel van het budgetrecht en alleen de raad kan de bestemming van de reserves wijzigen.

In het BBV regelen artikel 43 en 54 de vorming, indeling en de toelichting van de reserves.

- 1 In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a de algemene reserve;
 - b bestemmingsreserves die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifiek besteed hoeven te worden;
 - c overige bestemmingsreserves.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

- 2 Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

De algemene egaliseringsreserve (AER) en de verschillende dienstegaliseringsreserves beschouwen wij als de algemene reserves voor de gemeente Groningen.

De voorwaarde bij de bestemmingsreserve onder 1.b is, dat de besteding niet is gebonden. Is de besteding wel gebonden – dat wil zeggen dat de middelen moeten worden teruggegeven als ze niet zijn ingezet voor het specifieke doel – dan vallen de middelen onder de voorzieningen indien ze niet in het begrotingsjaar worden besteed.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Functies en presentatie

De reserves vormen het eigen vermogen van de gemeente Groningen. De reserves vervullen verschillende functies, te weten:

- a *de bufferfunctie*, met name de algemene - en dienstegaliseringsreserve dienen als buffer om fluctuaties in de exploitatiesfeer op te vangen en onvoorziene omstandigheden en risico's af te dekken (zie weerstandsvermogen);
- b *de egaliseringsfunctie*, die zich richt op de verdeling van de bijdragen in de tijd, bijvoorbeeld bij grote incidentele investeringsuitgaven;
- c *de bestedingsfunctie*, de bestemmingsreserves zijn gecreëerd om aan een van tevoren bepaald doel te worden besteed; totdat de reserve het gewenste niveau heeft bereikt heeft de bestemmingsreserve ook een *spaarfunctie*;
- d *de financieringsfunctie*, als reserves worden gebruikt voor de financiering van activa; de besparing aan externe rentelasten door de aanwending van eigen vermogen is *de inkomensfunctie* van reserves en voorzieningen.

Voor de reserves op de balans geldt dat de aard en reden, alsmede de toevoegingen en onttrekkingen worden toegelicht. Het principe *eerst resultaat bepalen, dan pas bestemmen* is hierbij van toepassing.

Bij de jaarrekening wordt per reserve het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven, conform het BBV.

5.2.2 Voorzieningen

Voorzieningen maken deel uit van het vreemd vermogen en zijn bedrijfseconomisch niet alternatief aanwendbaar. Een voorziening dient immers om toekomstige financiële verplichtingen of risico's af te dekken. Voorzieningen worden onafhankelijk van het rekeningresultaat gevormd en tegelijk met de gemeenterekening aan de raad voorgelegd. Daarbij wordt de noodzaak tot het treffen van de voorziening aangegeven.

De artikelen 44, 45 en 55 van het BBV regelen de vorming, indeling en de toelichting van de voorzieningen.

- 1 Voorzieningen (artikel 44 BBV) worden gevormd vanwege:
 - a verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde verwachte verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
 - c kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- 2 Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.
- 3 Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Voorzieningen dienen naar beste inschatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen echter niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen en risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Voorts is een kenmerk van een

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

voorziening dat deze wordt ingesteld om de uitgaven c.q. verplichtingen in de tijd gezien gelijkmatig te verdelen.

Is de omvang van de verplichting of het risico niet redelijkerwijs in te schatten, dan komt deze in aanmerking voor vermelding in de paragraaf weerstandsvermogen als onderdeel van de inventarisatie van risico's.

Functies en presentatie

De functies van de voorzieningen zijn gelijk aan die van de reserves, maar krijgen door het verplichtende karakter van de voorzieningen een andere invulling voor de bufferfunctie en de bestedingsfunctie.

Zo worden voorzieningen niet meegenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen.

Het BBV (artikel 55) vereist dat de voorzieningen naar aard en reden worden toegelicht, tevens wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven in de jaarrekening.

5.3 Toevoegingen en onttrekkingen

5.3.1 Algemeen

De rechtstreekse toevoeging en onttrekking aan *de reserves* is onder het BBV niet meer toegestaan. Mutaties van reserves moeten via een resultaatbestemming, waarbij het principe eerst resultaat bepalen, dan pas bestemmen wordt toegepast. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn hiervan uitgezonderd. Ook B&W-besluiten met reservemutaties en vrijvallende reserves lopen via de resultaatbestemming.

Mutaties in *voorzieningen* vloeien uitsluitend voort uit het aanpassen van de omvang van de voorziening aan een nieuw noodzakelijk niveau of uit vermindering vanwege aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld. Voorzieningen zijn immers naar beste inschatting dekkend voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

Onttrekkingen aan de voorzieningen worden conform het BBV rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt en toevoegingen (inclusief vrijval) vinden uitsluitend plaats binnen de exploitatie en dus niet via bestemmingsvoorstellen.

5.3.2 Rentetoe rekening en rentetoevoeging

Aan alle reserves en voorzieningen wordt rente *toegerekend* vanuit de inkomensfunctie, vanwege de besparing aan externe rentelasten door de aanwending van eigen middelen. De rentebesparing wordt zichtbaar op de exploitatierekening. De toerekening vindt plaats op basis van de 5-jaars marktrente, die jaarlijks wordt vastgesteld bij de begroting. Het vergoedingspercentage ligt minimaal 1,5 onder het vigerende renteomslagpercentage (ROP). In uitzonderingsgevallen is sprake van een afwijkende rentevergoeding op reserves.

Aan *reserves* mag rente worden toegevoegd, maar niet rechtstreeks (zie hierboven). Ook de rentetoevoeging dient onderdeel uit te maken van de resultaatbestemming. Het

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

is dus niet mogelijk om rente aan een reserve toe te voegen binnen de exploitatie. Óf aan een reserve rente wordt toegevoegd, is bij de vorming van de reserve vastgelegd. Aan *voorzieningen* mag géén rente worden toegevoegd. Uitzonderingen hierop zijn:

- voorzieningen gevormd uit van derden verkregen middelen, waarbij de verstrekker de verplichting van een inflatiecorrectie heeft opgelegd;
- voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd; de jaarlijkse rentetoevoeging is dan gelijk aan het percentage waartegen de voorziening contant is gemaakt.

5.4 Procedure beoordeling omvang reserves en voorzieningen

De omvang van de reserves en voorzieningen wordt bij de vorming vastgelegd.

Periodiek wordt per *reserve* afgewogen of:

- het bestedingsdoel nog manifest is;
- het bedrag waarvoor de reserve is gevormd toereikend is;
- de dotaties toereikend zijn om het gewenste niveau van de bestemmingsreserve tijdig te bereiken.

Jaarlijks wordt per *voorziening* afgewogen of:

- het risico waarvoor een voorziening is gevormd nog immer als manifest is te beschouwen;
- de hoogte van de voorziening correspondeert met het redelijkerwijs in te schatten verlies indien het risico zich voordoet;
- het risico mogelijk een onvoorwaardelijke verplichting is geworden.

Deze screening van de reserves en voorzieningen heeft bij de jaarrekening 2005 plaatsgevonden.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

BIJLAGE : VISIE OP ONTWIKKELING RISICOMANAGEMENT

1 INLEIDING OP RISICOMANAGEMENT

Risicomanagement is het voorkomen of reduceren van de nadelige gevolgen die het optreden van risico's met zich mee kunnen brengen. Een *risico* is een onzekere gebeurtenis met (nadelige) gevolgen voor de gemeente. Deze gevolgen kunnen beleidsmatig en/of financieel zijn.

Risicomanagement komt dus eerst. Pas als een risico zich – ondanks de inspanningen op het gebied van risicomanagement – toch voordoet en negatieve financiële gevolgen heeft voor de gemeente, komt het weerstandsvermogen in beeld. Bij het weerstandsvermogen ligt de focus op de financiële gevolgen van risico's. Weerstandsvermogen is daarmee het sluitstuk van risicomanagement.

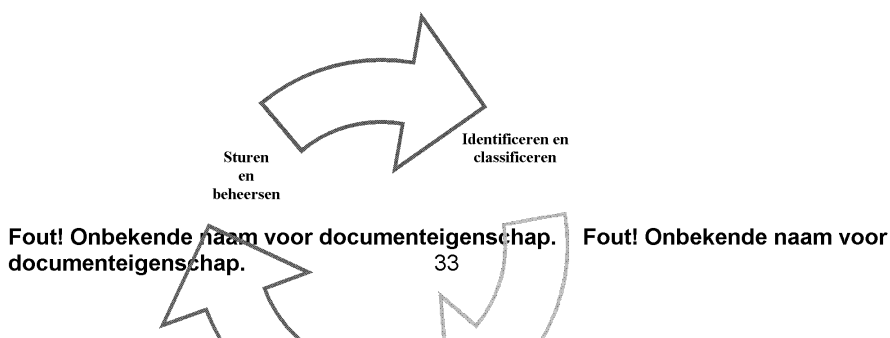
Risicomanagement vindt plaats binnen de organisatieonderdelen (dat zijn de diensten) die belast zijn met de betreffende taak (= het budget hebben). De budgethouders zijn de risicomangers voor de hun toevertrouwde taak/taken. Per doelstelling van de programma's uit de programmabegroting worden de hieronder genoemde stappen doorlopen. Dit is een continu proces, waarover bij de begroting (integraal), voortgangsrapportage (op afwijkingen) en verantwoording (integraal) gerapporteerd wordt.

De diensten zijn en blijven primair verantwoordelijk voor de eigen risico's.

Door het concern worden de risico's inhoudelijk besproken met de diensten en vindt een gezamenlijke inschatting en afweging plaats van de risico's en de te nemen maatregelen. Dit bevordert de concernbrede afweging van risico's en de uniformiteit in de identificatie, de kwantificering en de sturing en beheersing.

Risicomanagement bestaat uit verschillende stappen.

- 1 Het proces begint met het in kaart brengen van de risico's die de gemeente loopt. Dit noemen we de fase van **identificatie en classificatie**.
- 2 Indien mogelijk wordt ook aangegeven wat de omvang van het risico is en wat de kans is dat het risico zich daadwerkelijk zal voordoen. Dit is de fase van **kwantificeren**.
- 3 De indeling van de risico's in verschillende soorten (classificatie) is noodzakelijk voor de **sturing op en beheersing van** de risico's. Voor verschillende soorten risico's zijn namelijk verschillende 'oplossingsrichtingen' (verzekeren, voorziening, weerstandsvermogen etc.).

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 1

Het besef van risicomanagement is de afgelopen jaren gegroeid binnen de gemeente Groningen. In de komende jaren willen we dit verder uitbouwen door op een nog meer gestructureerde wijze invulling te geven aan risicomanagement. Daarmee wordt risicomanagement een continu proces en een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering. Tevens willen we risicomanagement meer een samenspel laten

2 IDENTIFICEREN EN CLASSIFICEREN

Identificeren

De eerste stap in risicomanagement is het in kaart brengen van de risico's. Zoals het schema op de vorige pagina laat zien, is het ook een steeds terugkerende stap in het risicomanagement. Periodiek moet bekeken worden of de geïnventariseerde risico's nog actueel zijn, of er risico's van de lijst afgevoerd kunnen worden en of er nieuwe risico's ontstaan zijn. Aangezien risicomanagement een terugkerend proces is, ligt het voor de hand om dit te koppelen aan de natuurlijke momenten in de planning en controlcyclus.

Bij het identificeren van risico's gaat het om het in kaart brengen van:

- factoren die de realisatie van de bestaande beleidsdoelstellingen in de weg kunnen staan;
- nieuwe ontwikkelingen die op de gemeente af komen (bijvoorbeeld nieuwe/gewijzigde wetgeving).

Risicomanagement is hiermee nadrukkelijk gekoppeld aan het beleid dat de gemeente voert of in de toekomst gaat/moet gaan voeren. Op dienstniveau ligt ook de relatie met de bedrijfsvoering, auditprogramma's, de beschrijving van de procedures voor de administratieve organisatie, de interne control(e) en de maatregelen in het kader van juridische kwaliteitszorg. Logischerwijs is risicomanagement daarmee ook gekoppeld aan de diensten, daar worden immers het beleid en de plannen ontwikkeld, voorbereid en uitgevoerd.

Basis voor het in kaart brengen van de risico's zijn de prestatiedoelstellingen uit de programmabegroting. Per doelstelling wordt onderzocht óf (en zo ja welke) risico's het realiseren

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

34

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 1

van de betreffende doelstelling in de weg kan staan. Risico's kunnen hierbij zowel het beleid als de uitvoering daarvan betreffen.

De komende jaren willen we risicomanagement nadrukkelijker gaan uitwerken vanuit de doelstellingen van de organisatie en de programmabegroting.

Classificeren

Risico's worden onderverdeeld in categorieën. Dit maakt het mogelijk om:

- vergelijkbare risico's die binnen verschillende organisatieonderdelen spelen in kaart te brengen;
- afspraken te maken hoe wordt omgegaan met verschillende typen risico's.

De risicocategorieën geven een overzicht van de verschillende typen risico's die van toepassing kunnen zijn. Bij het systematisch doorlopen van deze lijst voor alle doelstellingen zal het overgrote deel van de risico's benoemd kunnen worden. De categorieën worden hieronder toegelicht. Het identificeren van risico's houdt echter niet op bij het doorlopen van deze algemene lijst. Ervaringsgegevens en 'gezond verstand' kunnen zeker bijdragen aan de identificatie van risico's.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 1

Interne en externe risico's

We onderscheiden risico's in interne en externe risico's.

Externe risico's worden gekenmerkt doordat de oorzaak van het risico zich buiten de invloedssfeer van de gemeente bevindt, zoals een economische recessie.

Bij dit type risico's moet een vertaalslag plaatsvinden naar de concrete gevolgen voor de gemeente. In de risicoparagraaf noemen we dan niet 'recessie' als risico, maar bijvoorbeeld tegenvallende inkomsten op de tarieven of tegenvallende opbrengsten uit de grondexploitatie.

We onderscheiden de volgende categorieën externe risico's:

- economisch/markt;
- politiek/maatschappelijk;
- natuur.

In bijlage 2 is een toelichting op deze categorieën opgenomen.

Het feit dat de oorzaak van een risico buiten de gemeente ligt, betekent echter niet per se dat de gemeente ook geen bijsturingsmogelijkheden heeft. Door middel van het temporiseren van projecten, het strak sturen op uitgaven en andere operationele maatregelen kunnen de gevolgen over het algemeen wel beperkt worden.

Interne risico's hebben betrekking op de gemeente zelf. Kenmerkend hieraan is dat deze risico's zich binnen de invloedssfeer van de gemeente bevinden, bijvoorbeeld omdat zij het gevolg zijn van:

- beleid en/of plannen van de gemeente en/of de uitvoering hiervan;
- handelingen van de gemeente (dat wil zeggen van haar ambtelijk apparaat en bestuurders) of juist in het uitblijven daarvan;
- de eigendommen van de gemeente.

Voorbeelden van interne risico's zijn het uitvallen van informatie- en communicatietechnologie, een staking van het eigen personeel, of het hanteren van verkeerde of onjuiste veronderstellingen of uitgangspunten voor het maken van ramingen. Een deel van de interne risico's is toe te schrijven aan het (onbewust) niet naleven van regels of voorschriften.

We onderscheiden de volgende categorieën interne risico's:

- organisatorisch;
- politiek / bestuurlijk;
- uitvoering;
- middelen;
- personeel;
- juridisch.

In bijlage 2 is een toelichting op deze categorieën opgenomen.

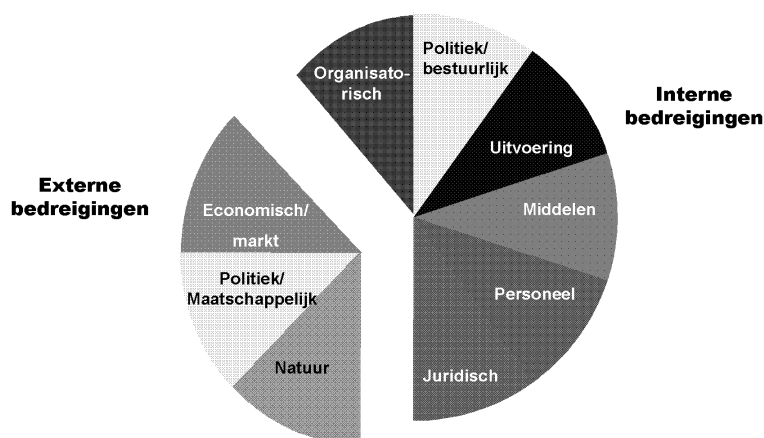
Op interne risico's heeft de gemeente over het algemeen wel bijsturingsmogelijkheden. Wel kan een kosten/batenanalyse uitwijzen of deze bijsturingsmogelijkheden kostbaarder zijn dan het risico zelf.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 1

Samenvattend hanteren we de volgende risicocategorieën:

Bron: AON Risk Consultants

Bij inventarisatie van risico's moet steeds de definitie van een risico in gedachten worden gehouden.

Wij hebben een risico gedefinieerd als een *onzekere* gebeurtenis met (nadelige) *gevolgen* voor de gemeente.

Dit betekent dat niet tot de risico's behoren:

- Gebeurtenissen waarvan bekend is dat ze zullen optreden. Hiervoor zou immers al dekking aanwezig moeten zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een voorziening of door dekking binnen het project of de exploitatie.
Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gevolgen van beleid en plannen waarvan we uit ervaring weten dat ze op zullen treden, zoals planschades en nadeelcompensaties. Op basis van ervaringsgegevens kan vooraf een inschatting worden gemaakt van de waarschijnlijke omvang hiervan, zodat deze kosten – en de dekking daarvan via een voorziening – een integraal onderdeel zijn van de besluitvorming. Wel blijft in dit voorbeeld het risico bestaan dat de werkelijk uit te keren bedragen afwijken van de – op basis van ervaringscijfers – ingeschatte bedragen.
- Ook het ontbreken van financiële dekking behoort niet tot de risico's. Het feit dat er geen geld beschikbaar is, was van tevoren immers bekend.
- Gebeurtenissen die voor de gemeente geen financiële gevolgen hebben.

Onzekere gebeurtenissen met positieve gevolgen behoren wél tot de risico's. Deze zijn in het kader van risicomanagement wel belangrijk. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe (winsten nemen als ze gerealiseerd zijn, verliezen zodra ze zich aankondigen) worden positieve risico's voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit echter niet verrekend met negatieve risico's.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

37

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 1

Bij de verdere ontwikkeling van het risicomanagement willen we de risico's classificeren en rapporteren naar de bovengenoemde categorieën.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

38

3 KWANTIFICEREN

Doel van kwantificeren

Het kwantificeren van risico's heeft twee doelen:

- ordening aanbrengen ten bate van focus in *sturing en beheersing*;
- bepalen omvang *benodigde weerstandscapaciteit*.

Het is onmogelijk en onwenselijk om te sturen op grote aantallen risico's. Dit leidt tot versnippering.

Bij risicokwantificering gaat het er om ordening in de lijst met risico's aan te brengen, zodat de meeste tijd en energie gestoken wordt in de beheersing van en sturing op de risico's die de grootste impact kunnen hebben op de organisatie en de gestelde doelstellingen.

Uit de fase van risico-identificatie volgt een lijst met risico's die onderling erg verschillen. Zo is het risico dat de woningmarkt instort van een heel andere orde dan het risico dat een afnemer niet betaalt. Handvatten om de mogelijke impact van risico's te bepalen zijn:

- de geschatte omvang van het risico;
- de waarschijnlijkheid dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.

Op basis hiervan kan ordening in de lijst met risico's worden aangebracht, die behulpzaam is bij de sturing op en beheersing van risico's. Tegelijkertijd kan deze informatie gebruikt worden voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit.

Omvang van het risico (gevolgschade)

Bij het bepalen van de omvang van het risico gaan we uit van een situatie dat het risico zich daadwerkelijk voordoet. Vanuit die gedachte 'als het risico zich voordoet, dan ...' maken we een inschatting van het bedrag dat de gemeente tenminste (minimale omvang) en ten hoogste (maximale omvang) kwijt is.

De minimale en maximale omvang geven dus de ondergrens en de bovengrens aan waarbinnen – als het risico zich daadwerkelijk voordoet – de gevolgschade zich zal bevinden.

Indien mogelijk maken we ook een inschatting van het bedrag dat de gemeente naar alle waarschijnlijkheid (verwachte omvang) kwijt is als het risico zich daadwerkelijk voordoet. Als dit niet in te schatten is, hanteren we hiervoor het gemiddelde van de minimale en maximale omvang.

Indien nodig wordt voor het inschatten van de omvang van het risico de methode van intersubjectiviteit gehanteerd. Hierbij wordt de keuze gebaseerd op consensus binnen een groep van medewerkers, die goed op de hoogte is van het betreffende onderwerp.

Risico's worden op basis van de verwachte omvang ingedeeld in risicoklassen. Deze risicoklassen worden gebruikt voor de ordening van de risico's ten bate van het aanbrengen van focus in *sturing en beheersing*. Hierbij gaat het er natuurlijk om, om de meeste tijd en energie te steken in

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 1

die risico's die nog niet op andere wijze zijn afgedekt. Daarom maken we onderscheid tussen de bruto verwachte omvang van het risico en de netto verwachte omvang van het risico:

Bruto verwachte omvang	Verwachte gevolgschade van risico	
=		
	Reductie risico door beheersmaatregelen	-/-
	Compensatie door derden/verhaal op derden (verzekering/Rijk)	-/-
	Al gedekt/rekening mee gehouden (reserve, voorziening, stelpost, exploitatie, investeringsbedrag)	-/-
Netto verwachte omvang	Nog te dekken gevolg van risico	
=		

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

40

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 1

Risico's worden op basis van de netto verwachte omvang ingedeeld in een van onderstaande risicoklassen. Risico's met structurele gevolgen delen we in op basis van de verwachte omvang in de eerste twee jaar (dus verwachte omvang * 2):

Netto verwachte omvang	Risicoscore op omvang
< € 250.000	1
€ 250.000 - € 1.000.000	2
€ 1.000.000 - € 2.500.000	3
€ 2.500.000 - € 5.000.000	4
> € 5.000.000	5

Waarschijnlijkheid dat het risico zich voordoet

Ook wordt een inschatting gemaakt van de waarschijnlijkheid dat het risico zich daadwerkelijk zal voordoen. Indien nodig wordt voor het inschatten van de waarschijnlijkheid van het risico de methode van intersubjectiviteit gehanteerd. Hierbij wordt de keuze gebaseerd op consensus binnen een groep van medewerkers, die goed op de hoogte is van het betreffende onderwerp.

Ook voor de mate van waarschijnlijkheid hanteren we vijf klassen:

Waarschijnlijkheid	Risicoscore op waarschijnlijkheid
Zeer klein (5%)	1
Klein (25%)	2
50/50 (50%)	3
Groot (75%)	4
Zeer groot (95%)	5

Toelichting op de klassen:

- "Zeer klein" hanteren we voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar daadwerkelijk voor zullen doen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan risico's die zich – op basis van ervaringscijfers – slechts 1 keer in de 20 jaar voordoen of aan risico's waarvan de kans op optreden erg laag is (vuistregel 5%), denk bijvoorbeeld aan een grootschalige uitbraak van de veteranenziekte.
- "Klein" hanteren we voor risico's waarvan het niet zo waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar daadwerkelijk voor zullen doen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan risico's die zich – op basis van ervaringscijfers – 1 keer in de 4 jaar voordoen of aan risico's waarvan de kans op optreden laag is (vuistregel 25%), denk bijvoorbeeld aan tegenvallende inkomsten uit het gemeentefonds.
- "50/50" hanteren we voor risico's die nog beide kanten op kunnen. Het kan zijn dat ze zich komend jaar voordoen, het kan ook zijn van niet: het kan vriezen en het kan dooien. Denk hierbij bijvoorbeeld aan risico's die zich – op basis van ervaringscijfers – 1 keer in de 2 jaar voordoen of aan risico's waarvan de kans op optreden gemiddeld is (vuistregel 50%), denk bijvoorbeeld aan ontwikkelingen van de rentestand.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

41

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 1

- “Groot” hanteren we voor risico’s waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich voor zullen doen in het komende jaar. Denk hierbij bijvoorbeeld aan risico’s die zich – op basis van ervaringscijfers – jaarlijks voordoen of aan risico’s waarvan de kans op optreden groot is (vuistregel 75%), denk bijvoorbeeld aan tegenvallende inkomsten uit kaartverkoop in tijden van economische recessie.
- “Zeer groot” hanteren we voor risico’s waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich komend jaar daadwerkelijk voor zullen doen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan risico’s die zich – op basis van ervaringscijfers – meerdere keren per jaar voordoen of aan risico’s waarvan de kans op optreden zeer groot is (vuistregel 95%), denk bijvoorbeeld aan het verspreiden van de vogelgriep naar Nederland in 2006.

Risico’s ontwikkelen zich vaak over de tijd. Naar aanleiding hiervan kunnen risico’s dan ook verschuiven tussen de verschillende klassen.

Impact van risico’s

Door het vermenigvuldigen van de scores op “netto verwachte omvang” en “waarschijnlijkheid” kan per risico een risicoscore worden uitgerekend. Deze risicoscore is een maatstaf voor de potentiële impact van het risico. Op basis van deze risicoscores, kunnen risico’s worden gerangschikt. Dit is weergegeven in onderstaande risicokaart. Hierbij geldt dat, hoe hoger de risicoscore:

- hoe donkerder de kleur in onderstaande risicokaart
- hoe groter de potentiële impact
- hoe hogere prioriteit de aanpak van het risico heeft

		Netto verwachte omvang				
		< € 250.000	€ 250.000 - € 1.000.000	€ 1.000.000 - € 2.500.000	€ 2.500.000 - € 5.000.000	> € 5.000.000
		1	2	3	4	5
Waarschijnlijkheid	1	1	2	3	4	5
	2	2	4	6	8	10
	3	3	6	9	12	15
	4	4	8	12	16	20
	5	5	10	15	20	25

Legenda:

Risicoscore op impact Risicoklasse

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 1

	0<3	Minimaal
	3<5	Laag
	5<10	Gemiddeld
	10<20	Hoog
	≥20	Urgent

Een toelichting op de relatie tussen de risicoscore en de rapportage aan college en raad is opgenomen in paragraaf 5. Hierbij is ook aangegeven over welke aspecten van risico's gerapporteerd wordt.

In deze paragraaf hebben we explicieter kader gesteld voor het kwantificeren van risico's. Dit bevordert de focus op sturing en beheersing van risico's. Tevens bevordert het de uniformiteit en transparantie bij de inschatting van het risico ten behoeve van het weerstandsvermogen. Op termijn zullen wij de risico's ordenen en

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

4 STUREN EN BEHEERSEN

Bij de sturing op en beheersing van negatieve risico's gaat het om reductie van verwachte impact van risico's. Dit kan op drie manieren:

- Vermijden van het risico
- Verminderen van de impact van het risico
- Overdragen

Bij het *vermijden* van het risico wordt de oorzaak van het risico opgeheven. Dit kan bijvoorbeeld door:

- het beleid dat het risico veroorzaakt te stoppen of aan te passen
- prudent financieel beleid: dat wil zeggen eerst verdienen, dan uitgeven als de inkomsten nog onzeker zijn.

Vermijden is niet in alle gevallen een mogelijkheid. Zo ligt bij externe risico's de oorzaak van het risico immers niet binnen de beïnvloedingssfeer van de gemeente. Ook kan vermijden de realisatie van beleidsdoelstellingen in de weg staan.

Verminderen van de impact van het risico kan plaatsvinden door ofwel de omvang van het risico terug te brengen (bijvoorbeeld door projecten te faseren) ofwel de waarschijnlijkheid van optreden terug te brengen. Maatregelen voor de reductie van de impact van risico's liggen op het operationele vlak, zoals het nemen van voorzorgsmaatregelen (voorkomen is beter dan genezen en anticiperen in plaats van reageren) of het instellen van een bestemmingsreserve.

Overigens is het een wettelijke verplichting (BBV: artikel 44, lid 1b) om een voorziening te vormen voor risico's die een economisch of juridisch afdwingbare verplichting of verlies betreffen en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De te treffen voorziening moet gelijk zijn aan de netto verwachte omvang.

Overdragen van risico's houdt in dat de gevolgen van een risico niet langer de gemeente raken, maar over gaan naar een derde partij. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan contracten, algemene voorwaarden, garanties, derden aansprakelijk stellen en verzekeringen.

Binnen de gemeente Groningen verzorgt de DIA de verzekeringsdekkingen tegen een breed scala aan risico's die de gemeente c.q. gemeentelijke diensten lopen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan brand-, aansprakelijkheid-, wagenpark, kunst- en antiek-, bouw- en bodemsaneringsverzekeringen, enzovoort. Een aantal verzekeringsdekkingen is gemeentebreed (brand en aansprakelijkheid), terwijl andere verzekeringen specifieke risico's betreffen die bij slechts een of enkele diensten voorkomen.

Vermijden elimineert een risico. Verminderen en overdragen verlagen de netto omvang van een risico.

Als geen van bovenstaande opties (vermijden, verminderen, overdragen) mogelijk is, of als de verwachte impact van het risico naar verhouding erg klein is, kan er ook voor gekozen worden om het risico te *accepteren*.

Maatregelen voor de reductie van de impact van risico's liggen op het operationele vlak. Het gaat hierbij niet alleen om het kiezen van maatregelen en het implementeren ervan, maar ook om het bewaken en controleren dat de gekozen maatregelen effect hebben en het zonedig bijsturen

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 1

hierop. Eerste aandachtspunt bij risicomanagement zijn de risico's die het hoogste scores in de matrix.

Per geïdentificeerd risico wordt de voor sturing en beheersing essentiële informatie vastgelegd. Bijlage 2 bevat een overzicht van welke punten dit minimaal betreft.

Voor sturing en beheersing zijn niet alleen de individuele risico's van belang. Ook moet in de gaten gehouden worden wat de totale omvang van de risico's van de dienst (= verantwoordelijkheid dienstdirecteur) cq. de gemeente als geheel (= onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen) is.

Bij de verdere ontwikkeling van het risicomanagement willen we de focus richten op de sturing en beheersing van grootste risico's en daarvoor de juiste maatregelen

5 RELATIE TOT PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN

Integrale rapportage over risico's vindt plaats op twee momenten in het jaar, bij de programmabegroting en bij de verantwoording. Bij de tussentijdse rapportage wordt alleen gerapporteerd over majeure afwijkingen.

Bij de rapportages wordt ingegaan op risico's van materiële omvang en waarschijnlijkheid die nog niet op andere wijze zijn afgedekt. Hiervoor hanteren we de volgende rapportagestructuur:

Risicoscore op impact	Risicoklasse	Rapportage aan:
0<3	Minimaal	Dienst intern
3<5	Laag	Concerndirectie
5<10	Gemiddeld	College
10<20	Hoog	Raad
≥20	Urgent	Raad

Dit betekent dat de raad geïnformeerd wordt over risico's met een potentiële impact vanaf 250 duizend en een zeer hoge waarschijnlijkheid van optreden (rechtsonder in de matrix)

		Netto verwachte omvang					
		< € 250.000	€ 250.000 - € 1.000.000	€ 1.000.000 - € 2.500.000	€ 2.500.000 - € 5.000.000	> € 5.000.000	
		1	2	3	4	5	
Waarschijnlijkheid	Zeer klein	1	1	2	3	4	5
	Klein	2	2	4	6	8	10
	50/50	3	3	6	9	12	15
	Groot	4	4	8	12	16	20
	Zeer groot	5	5	10	15	20	25

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 1

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt ingegaan op de risico's uit de risicoklassen hoog en urgent. Per risico wordt vermeld:

- welk programma en welke doelstelling het betreft
- de risicocategorie (economisch / markt, politiek / maatschappelijk, natuur, organisatorisch, politiek / bestuurlijk, uitvoering, middelen, personeel, juridisch)
- inhoudelijke toelichting op het risico
- de gekozen methode voor sturing / beheersing (vermijden, reduceren, overdragen, accepteren)
- de getroffen / nog te treffen maatregelen
- de netto verwachte omvang
- de risicoscore op omvang (1 t/m 5) en waarschijnlijkheid (1 t/m 5)
- of de gevolgen incidenteel of structureel zijn

Risico's die op basis van de Wet Openbaarheid van Bestuur (art 10 en 11) een vertrouwelijk karakter hebben (bijvoorbeeld doordat zij vertrouwelijke bedrijfsgegevens van derden betreffen, of doordat publicatie de financiële belangen van de gemeente zou schaden) worden niet opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen, maar via vertrouwelijke weg aan de raad ter informatie voorgelegd.

Indien buiten de cyclusmomenten om, zich majeure ontwikkelingen voordoen op de risico's, dan geldt de actieve informatieplicht. Richtsnoer hiervoor is dat de raad wordt geïnformeerd over:

- nieuwe risico's met een risicoscore van 20 of hoger (risicoklasse urgent)
- bestaande risico's: als het risico stijgt van 9 of lager (risicoklasse minimaal, laag of gemiddeld) naar 20 of hoger (risicoklasse urgent)

Dit betekent dat bij een nieuw cyclusdocument de risicoklasse urgent in principe geen risico's bevat die nog niet eerder aan de raad zijn gemeld (hetzij bij een cyclusstuk, hetzij via afzonderlijke informatie).

Bij de verdere ontwikkeling van het risicomanagement willen we de rapportage op het niveau laten plaatsvinden zoals aangegeven in bovenstaand schema.

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

TOELICHTING RISICOCATEGORIEËN

Economisch/markt

Onder de categorie "economisch / markt" vallen risico's die verband houden met macro economische ontwikkelingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van de economie (recessie), fluctuaties in de rentestand, de ontwikkeling van de werkloosheid, ontwikkeling van de vastgoedmarkt en krapte op de arbeidsmarkt.

Politiek/maatschappelijk

Onder de categorie "politiek / maatschappelijk" vallen risico's die verband houden met beleid en besluitvorming van hogere overheden (de provincie, het Rijk, de Europese Unie). Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gevolgen van (nieuwe) wetgeving. Onder deze categorie vallen ook risico's die verband houden met ontwikkelingen in de maatschappij. Denk hierbij bijvoorbeeld aan terrorisme dreiging en gevolgen van sociale onrust.

Natuur

Onder de categorie "natuur" vallen risico's die verband houden met zaken als het weer, het klimaat, de aarde, besmettelijke ziekten onder mensen (zoals SARS), dieren (zoals vogelgriep) en planten (zoals kastanjeziekte).

Organisatorisch

Onder de categorie "organisatorisch" vallen risico's die verband houden met de wijze waarop de gemeentelijke organisatie is ingericht en de afspraken (richtlijnen, regelgeving, spelregels, administratieve organisatie, interne controle, gedragscodes, protocollen etc.) die we met elkaar gemaakt hebben over hoe we dingen doen.

Bij de categorie "organisatorisch" gaat het om risico's die veroorzaakt worden doordat dergelijke zaken verouderd, onvolledige of onjuist zijn. Risico's die verbonden zijn aan het 'niet houden aan' vallen onder de categorie "uitvoering" dan wel "personeel" (zie de omschrijvingen aldaar).

Politiek/bestuurlijk

Onder de categorie "politiek / bestuurlijk" vallen risico's die verband houden met de lokale politiek en het lokale bestuur en het gekozen beleid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan besluitvorming in strijd met wet- en regelgeving, onbevoegde besluitvorming en strijdige gemeentelijke regelgeving.

Uitvoering

Onder de categorie "uitvoering" vallen risico's die verband houden met de uitvoering van het gemeentelijke beleid. Hieronder vallen zowel activiteiten in de exploitatie- als de investeringssfeer. Denk bijvoorbeeld aan onjuiste ramingen of aannames waardoor de uitvoering afwijkt van de planning, het bewust (opzettelijk) of onbewust (niet opzettelijk) niet houden aan richtlijnen e.d. (zie categorie "organisatorisch"), het veroorzaken van bodemverontreiniging, bedrijfsongevallen en risico's rond documentaire informatievoorziening (archivering e.d.).

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 2

Middelen

Onder de categorie "middelen" vallen risico's die verband houden met de bedrijfsmiddelen (excl. het personeel) en de eigendommen van de gemeente:

- Bedrijfsmiddelen zijn alle zaken die nodig zijn om de afgesproken prestaties te kunnen leveren, denk bijvoorbeeld aan financiële middelen, ICT, wagenpark, machines, inventaris en gebouwen. Gemeentelijke eigendommen zaken die eigendom zijn van cq. in beheer zijn van de gemeente.
- Gemeentelijke eigendommen kunnen tegelijkertijd bedrijfsmiddelen zijn en omgekeerd. Dit hoeft echter niet, vandaar dat beide apart genoemd worden. Denk bij gemeentelijke eigendommen bijvoorbeeld aan investeringen in de openbare ruimte, panden en gronden, aandelen en deelnemingen.

Denk bij risico's rond de bedrijfsmiddelen bijvoorbeeld aan onvolledige, ontbrekende of onjuiste administratie, open eind situaties bij financiering, subsidies en participaties (zoals gemeenschappelijke regelingen), het uitvallen van de ICT en schade toegebracht aan/met het gemeentelijke wagenpark.

Denk bij risico's rond de gemeentelijke eigendommen bijvoorbeeld aan risico's rond verbonden partijen, gevolgschade van achterstallig onderhoud en brand.

Personeel

Onder de categorie "personeel" vallen risico's die de werknemers van de gemeente betreffen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan onvoldoende gekwalificeerd personeel (d.w.z. onvoldoende opgeleid, getraind voor de betreffende taken -zie de categorie "organisatorisch"), integriteit en staking.

Juridisch

Onder de categorie "juridisch" vallen risico's die verband houden met juridische procedures of de mogelijkheid daartoe. Denk hierbij bijvoorbeeld aan aansprakelijkheid uit (on)rechtmatige overheidsdaad (door een handeling dan wel het nalaten van een handeling), bezwaar en beroep en de gevolgen daarvan voor beschikkingen en (tariefs)verordeningen en contracten (lacunes in contractvorming, contractbreuk, ontbreken van contracten).

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap. **Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.**

INFORMATIE PER RISICO

Per risico wordt minimaal vastgelegd:

- Het programma en de doelstelling waarop het risico betrekking heeft
- Een korte omschrijving / toelichting van het risico
- De risicocategorie. De keuzemogelijkheden hierbij zijn:
 - economisch / markt
 - politiek / maatschappelijk
 - natuur
 - organisatorisch
 - politiek / bestuurlijk
 - uitvoering
 - middelen
 - personeel
 - juridisch
- De minimale, verwachte en maximale omvang (bruto bedragen) en of de gevolgschade incidenteel of structureel is
- Risicoscore op omvang. De keuzemogelijkheden hierbij zijn 1 t/m 5, waarbij deze getallen staan voor:
 - score = 1 < € 250.000
 - score = 2 € 250.000 tot € 1.000.000
 - score = 3 € 1.000.000 tot € 2.500.000
 - score = 4 € 2.500.000 tot € 5.000.000
 - score = 5 > € 5.000.000
- Risicoscore op waarschijnlijkheid. De keuzemogelijkheden hierbij zijn 1 t/m 5, waarbij deze getallen staan voor:
 - score = 1 Zeer klein
 - score = 2 Klein
 - score = 3 50/50
 - score = 4 Groot
 - score = 5 Zeer groot
- Risicoscore op impact (dit is de vermenigvuldiging van de score op omvang en de score op waarschijnlijkheid).
- De gekozen aanpak om te sturen op het risico. De keuzemogelijkheden zijn:
 - Vermijden
 - Verminderen
 - Overdragen
 - Accepteren
- Een toelichting op de genomen maatregelen. Welke acties zijn concreet genomen cq. zullen nog worden ondernomen.
- Het effect van de genomen maatregelen cq. van de voorgenomen maatregelen.
- De netto verwachte omvang.
- De ontwikkeling van het risico over de tijd.
- Is het risico betrouwbaar?

UITKOMSTEN
HERIJKING
WEERSTANDSVERMOGEN
GEMEENTE GRONINGEN

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 2

6 SAMENVATTING

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. De kengetallen die we gaan gebruiken én de uitkomsten aan de hand van de berekeningen op basis van de gegevens uit de begroting 2007 zien er als volgt uit.

Weerstandsvermogen	
Benodigde weerstandscapaciteit [A]	122.800
Beschikbare weerstandscapaciteit [B]	96.000
Totaal lasten	790.420
Benodigde weerstandscapaciteit als % vd lasten	15,5%
Beschikbare weerstandscapaciteit als % vd lasten	12,1%
Weerstandsvermogen B / A	0,78
Weerstandsvermogen B - A	-26.800

Dit betekent dat het weerstandsvermogen 26,8 miljoen euro negatief bedraagt en dat voor 78 procent van de geïnventariseerde risico's (benodigde weerstandscapaciteit) een buffer aanwezig is (beschikbare weerstandscapaciteit).

Er zijn wel een aantal belangrijke kanttekeningen te maken:

- Het risicomanagement kan nog verder ontwikkeld worden;
- Als uitgangspunt is aangenomen dat niet alle risico's tegelijk plaatsvinden. Daarom is gebruik gemaakt van een waarschijnlijkheidsfactor. Aangenomen is dat deze factor 90% bedraagt. We gaan er dus vanuit dat maximaal 90% van de risico's zich tegelijk kunnen voordoen.
- De stille reserves zijn als een pm-post opgenomen in de beschikbare weerstandscapaciteit. We beschouwen deze nl. slechts inzetbaar als alle overige weerstandscapaciteit is ingezet.
- Het aanvullen van de reserve Grondzaken met 4,5 miljoen euro, zoals dat is vastgesteld bij de verdeling van de nieuwe beleidsmiddelen voor de komende 4 jaar, is alleen het jaar 2007 (2,5 miljoen) opgenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

51

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

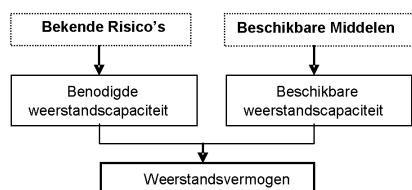
Bijlage 2

7 INLEIDING

In deze nota geven we de cijfermatige uitwerking van de herijking weerstandsvermogen. We volgen hierin de uitgangspunten uit de nota herijking weerstandsvermogen.

De risico's en overige onderdelen van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit zijn aangeleverd door de diensten en op concerniveau beoordeeld en gewogen. We hebben gebruik gemaakt van de gegevens uit de begroting 2007. Deze uitkomsten vormen het nulpunt voor de nieuwe rekenwijze van het weerstandsvermogen.

Zoals aangegeven in de nota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement willen we deze collegeperiode het risicomanagement verder ontwikkelen. Dat betekent echter niet dat de huidige inventarisatie geen goed beeld geeft van het weerstandsvermogen van de gemeente Groningen. In tegendeel. Wij zijn van mening dat, rekening houdend met de schattingen, aannames en marges die inherent zijn aan het bepalen van het weerstandsvermogen, in deze nota een goed beeld wordt gegeven van het weerstandsvermogen van de gemeente Groningen. Vervolgens gaan we nader in op de twee onderdelen van het weerstandsvermogen; de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit. In schemavorm als volgt weer te geven:

8 WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen geeft het verschil aan tussen de beschikbare hoeveelheid geld en de benodigde hoeveelheid geld. Daarnaast relateren we de beide onderdelen van het weerstandsvermogen aan het lastenniveau.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \text{Beschikbare weerstandscapaciteit} - \text{Benodigde weerstandscapaciteit}$$

De kengetallen van het weerstandsvermogen zien er als volgt uit:

Weerstandsvermogen	
Benodigde weerstandscapaciteit [A]	122.800
Beschikbare weerstandscapaciteit [B]	96.000
Totaal lasten	790.420
Benodigde weerstandscapaciteit als % vd lasten	15,5%
Beschikbare weerstandscapaciteit als % vd lasten	12,1%
Weerstandsvermogen B / A	0,78
Weerstandsvermogen B - A	-26.800

52

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 2

9

10 BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT

De benodigde weerstandscapaciteit is als volgt gedefinieerd:

Benodigde weerstandscapaciteit = verwachte impact van risico's * waarschijnlijkheidsfactor

Uit de inventarisatie van de risico's blijkt een totaal aan incidentele risico's van afgerond 107,2 miljoen euro en structureel van 14,6 miljoen euro. De belangrijkste risico's zijn de volgende:

Omschrijving geïnventariseerde risico's	incidenteel	structureel	
Grondexploitatie	63.000		
Meerstad	12.000		
Martiniplaza	1.800		
Bodemsanering	5.900		
Lening Euroborg	11.500		
WWB- inkomensdeel		6.500	
WVG / WMO		3.100	
Sport in Beeld		1.600	
ID/WIW in scholen		1.200	
Overige risico's	13.000	2.200	
Totale risico's	107.200	14.600	
Structurele risico's maal factor 2	2	107.200	29.200
Waarschijnlijkheidsfactor	90%	96.500	26.300
Benodigde weerstandscapaciteit			122.800

De risico's zijn gekwantificeerd volgens de huidige geldende methode, waarbij een inschatting is gemaakt van de netto omvang van het risico en de kans van optreden (25-50-75%). De risico's van de grondexploitatie zijn gebaseerd op de boxenmethode, waarbij de risico's per project zijn geschat.

Overigens merken wij op dat mogelijke positieve risico's niet expliciet zijn geïnventariseerd. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe worden positieve risico's ook niet gesaldeerd met negatieve risico's. Het kan wel aanvullend inzicht geven in de benodigde weerstandscapaciteit. Bij de ontwikkeling van het risicomanagement zullen wij deze meenemen.

Zoals beschreven in de nota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement worden de structurele risico's voor 2 jaar meegenomen bij de berekening.

Om de optelling van alle risico's te corrigeren voor het feit dat deze zich niet allemaal tegelijkertijd voordoen maken we gebruik van de waarschijnlijkheidsfactor. Aangenomen is dat deze factor 90% bedraagt. We gaan er dus vanuit dat maximaal 90% van de risico's zich tegelijk kunnen voordoen.

11 BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

Beschikbare weerstandscapaciteit = beschikbare middelen voor opvangen tegenvallers

De beschikbare weerstandscapaciteit is de optelsom van alle elementen uit de gemeentefinanciën die daadwerkelijk kunnen worden ingezet om niet-begrote kosten te dekken. Het betreft hier met name:

- (Bestemmings-) reserves
- Stille reserves
- Begrotingsruimte
- Post onvoorzien

53

Raadsvoorstel - Kadernota herijking weerstandsvermogen en risicomanagement

Bijlage 2

Reserves

De reserves vormen de grootste component van de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit omvat de algemene - en de dienstegalisereserves en de bestemmingsreserves zonder een zogenaamde beklemming. Dit laatste betekent dat de bestemmingsreserve vrij aanwendbaar is zonder dat het bestaande beleid gewijzigd hoeft te worden.

Stille reserves

We hebben de stille reserves geïventariseerd. De stille reserve is gedefinieerd als het verschil tussen de boekwaarde en de economische waarde. De economische waarde van de bezittingen (vast activa) waar stille reserves op kunnen berusten is echter niet altijd bekend. Dit ligt voor de hand omdat we het merendeel van deze bezittingen (zoals het Stadhuis) toch niet willen verkopen.

Om toch tot een inschatting te komen van de economische waarde is achtereenvolgens de taxatiewaarde, de verzekerde waarde, de WOZ of de aanschafwaarde van de bezittingen afgezet tegen de boekwaarde. Daarbij blijft het de vraag of dit een realistische indicator is voor de verkoopwaarde.

De stille reserves die op deze wijze zijn geïventariseerd moeten voldoen aan twee criteria om opgenomen te worden in de weerstandscapaciteit. Zij moeten namelijk (1) op korte termijn verkoopbaar en (2) niet bedrijfsgebonden zijn. Op basis van de huidige inventarisatie en deze criteria blijkt slechts een fractie van de geïventariseerde stille reserves over te blijven als mogelijk onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit.

De stille reserves zijn als een pm-post opgenomen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit. We beschouwen deze nl. slechts inzetbaar als alle overige weerstandscapaciteit is ingezet. Bij de Voorjaarsnota 2007 komen we nader terug op de inventarisatie van de stille reserves en de relatie met het weerstandsvermogen.

Post onvoorzien

De post onvoorzien bedraagt structureel 500 duizend euro bij de begroting. Vanwege het structurele karakter wordt de post onvoorzien voor 2 jaar meegeteld.

Dit resulteert in de volgende samenstelling van de beschikbare weerstandscapaciteit

Omschrijving belangrijkste vrij aanwendbare reserves	bedrag
Vrij aanwendbare (bestemmings-)reserves	
Algemene Egalisatie Reserve (AER)	12.000
Dienstegalisereserves	8.900
Grondexploitatie en grondbank	25.300
Nieuw beleid reserve grondzaken 2007	2.500
Reserves deelnemingen	12.200
Reserve Meerstad	8.800
Bodemsanering	6.200
Onderwijshuisvesting	2.200
Lening Euroborg	10.100
Overige reserves	6.750
Totale reserves	95.000
Stille reserve	Pm
Post onvoorzien (2x500)	1.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	96.000